

RAKENNUSALAN TYÖSALIOPETUKSEN TOTEUTUMI- SEN ARVIOINTI OMNIAN AMMATTIOPISTOSSA

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Teknologiaosaamisen johtaminen

Visamäki 4.3.2010

Ari Huttunen

Koulutusohjelma
Visamäki
13100 Hämeenlinna

Työn nimi RAKENNUSALAN TYÖSALIOPETUKSEN TOTEUTU-
MISEN ARVIOINTI OMNIAN AMMATTIOPISTOSSA

Tekijä Ari Huttunen

Ohjaava opettaja *Professori Pekka Ruohotie*

Hyväksytty _____ . _____ .20 _____

Hyväksyjä

VISAMÄKI

Koulutusohjelman nimi

Tekijä Ari Huttunen **Vuosi** 2010-04-06**Työn nimi** RAKENNUSALAN TYÖSALIOPETUKSEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI OMNIAN AMMATTIOPISTOSSA**Työn säilytyspaikka** HAMK, Visamäki

TIIVISTELMÄ**Taustaa**

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä on pääkaupunkiseudun aktiivisempia ja isoimpia rakennusalan kouluttajia. Omnian ammattiopisto antaa rakennusalan perustutkintoon johtavaa koulutusta. Koulutusohjelma on talonrakennus. Omnian muuttaessa uusiin tiloihin kolme vuotta sitten, havaittiin että rakennusalan työsalin opetusta tulisi kehittää.

Tavoite

Tavoitteena oli että saisimme kehittää nuorten rakennusalan koulutusta työsalilla tapahtuvassa II-asteen koulutuksen opetusympäristössä. Työturvallisuutta unohtamatta. Tilaaja halusi tietoja opiskelijoiden työssäoppimisen eri vaiheista (1-3 v). Työsalin opetuksessa ja oppimisympäristössä kaikki alkaa opettajan(t) yhteistoiminnasta ja halusta kehittää rakennusalan opetusta.

Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä käytettiin valmiiksi tehtyjä kyselyjä. Ne kirjattiin kaavioihin. Kaavioista tehtiin päätelmiä. Asteikkoina olivat Likertin- ja Osgoogin –asteikot.

Tulokset

Tuloksena saatiin jo käyttöön otettu opettajan ja opiskelijan ohje. Opettajan ohjetta voidaan käyttää uuden opettajan ohjeistuksessa hänen tullessa rakennusosastolle. Työsaliin tarvittiin selvästi vastuuhenkilö ohjaamaan ja kehittämään työsalitoimintaa. Työsalissa työskentelee parhaimmillaan n. 70-opiskelijaa kolmen opettajan johdolla. Salin pinta-ala on n. 1000 m².

Yhteenveto

Työsali jaettiin kahteen sisä- ja ulkoalueeseen. Alueet jaettiin n. 5 m x 5 m ruudukoihin. Alueita on 17 kpl. Alue jaettiin vielä rakennettavaan rakennuksen alaan. Vajan pinta-ala on 2,35 m x 2,35 m. Opettajan työn kuva muuttuu joka vuosi uuden työsalista vastaavan tullessa työsalille. Hänen tehtävänsä on kirjata muuttunut lainsäädäntö rakennusalan opetuksessa paperille ja tätä kautta kehittää toimintaansa.

Sivut 107 s. + liitteet 49 s.**Asiasanat** rakennustyösaliopetus, työsalin opetus, työssäoppiminen, YAMK

VISAMÄKI

YAMK Teknologiaosaamisen johtaminen

Author

Ari Huttunen

Year 2010

Subject of Master's thesis

ASSESSMENT OF THE REALIZATION OF WORKSHOP TEACHING IN CONSTRUCTION AT THE VOCATIONAL COLLEGE OF OMNIA

Archives

HAMK University of Applied Sciences, Visamäki

ABSTRACT

Thesis background

The joint educational authority in the Espoo region is one of the most active and biggest authorities offering education in construction. The Vocational College of Omnia provides education leading to the basic Degree in construction in the training programme of house building. Three years ago, when Omnia moved to new premises, it was discovered that the workshop teaching in construction should be developed.

Objectives

The aim was to have an opportunity to develop construction education for young people in the teaching environment of secondary education taking place at the workshop. Without neglecting occupational safety. The orderer wished to have information about various stages (1-3 y) of students' learning at work.

Theory applied

As far as the workshop learning environment are concerned, the point of departure for all that is the teacher's cooperation and desire to develop the teaching of construction. Readily prepared queries were used as the research method. They were entered into diagrams. Conclusions were drawn based on the diagrams. The scales used were Likert's and Osgood's scales.

Main results

As the result we obtained the instruction for the teacher and the student that had already been implemented. The teacher's instruction can be used for instructing a new teacher arriving at the construction department. It was evident that at the workshop activities. At its best, there were approx. 70 students working under the guidance of three teachers. The floor area is approx. 1000 m²

Conclusion

The workshop was divided into two parts, into indoor and outdoor area. The areas were divided into grids of approx. 5x5 metres. There are 17 areas.

These areas were further divided into the building. The floor area of The shed is 2,35 m x 2,35 m. A teacher's job description changes every year with a new teacher responsible for the workshop coming to the workshop. It is his task to write down the changed legislation concerning teaching of construction, and this way to develop our activities.

Keywords professional education, workshop, teaching education, construction Yamk

Pages 107 p. + appendices 49p.

SISÄLLYS

Sisällysluettelo	sivu
1. JOHDANTO	1
2. AMMATILLISEN OPETUKSEN HISTORIAA	3
2.1 Muutoksen aika	3
2.2 Varhaishistoria	3
2.3 Lähihistoria	4
2.4 Tulevaisuus	4
3. AMMATILLINEN OPETUS OMNIASSA	6
3.1 Koulutusjärjestelmä	7
3.2 Koulutuksen järjestäjän visio	9
3.3 Ammattiin opiskeleva nuori	9
4. TYÖSSÄOPPIMINEN JA NUORTEN NÄYTÖT	11
4.1 Työssäoppiminen	11
4.2 Näyttökoulutus	15
4.3 Näyttökoulutuksen ulkomaiset vertailut	15
5. OPPIMISEN VAIKEUS	17
5.1 Oppimisvaikeudet	17
5.1.1 Dysleksia	18
5.1.2 Dysgrafia	18
5.1.3 Dyskalkylia	18
5.1.4 Dysfasia	18
5.1.5 ADD	22
5.1.6 ADHD	22
5.1.7 MBD	22
5.2 Terveydenhuolto	23
5.2.1 Terveydenhoito	23
5.2.2 Erikoissairaanhoito	23
5.2.3 Kuntoutus	23
5.3 Oppilashuoltoryhmä	23
5.4 Peruskoulu	24
5.5 Toisen asteen koulutus	24
5.5.1 Ammatillinen koulutus	24
5.5.2 Lukio-opetus	24
5.6 Erityisopetus	24
5.7 Ammattikorkeakoulu	25
6. MONIALAINEN OPPILAITOKSEN JOHTO	27
6.1 Rehtori	27
6.2 Organisaatio ja johto	28
6.3 Johtamisjärjestelmä	29

7. AMMATILLINEN OPETUSYMPÄRISTÖ	30
7.1 Työsaliopetus	31
7.2.Pientalokohde	32
7.3 Opiskelijoiden työssäoppiminen	33
7.4 Opetustilat	34
7.5 Opetusvälineet	34
7.6 Asiakastyöt	34
8 TUTKIMUSONGELMA JA MENETELMÄ	35
8.1 Tutkimusongelma	35
8.2 Tutkimusmenetelmä	35
8.3 Aiheen valinta	36
8.4 Kyselylomakkeen laadinta	38
8.5 Kyselyihin vastaaminen	38
9. TUTKIMUSTULOKSET	40
9.1 Kyselyjen tulokset	40
9.1.1 Opettaja	40
9.1.2 Opiskelija	55
9.1.3 Työpaikkaohjaaja	83
9.1.4 Vastuuhenkilö	94
9.2 Kyselyjen yhteenveto	98
9.3 Kyselyjen johtopäätökset	99
10. JOHTOPÄÄTÖKSET	101
11. YHTEENVETO	106
11.1 Kyselyt	106
11.2 Ohjeistukset	106
11.3 Jatkotoimenpiteet	107
Liitteet	112

1. JOHDANTO

Yhteiskunta asettaa paineita 2.asteen koulutuksen järjestäjille koska kaikki ikäluokasta olisi koulutettava tai ainakin ne, jotka jäävät lukio-opetuksen ulkopuolelle.

Suomen koulutusjärjestelmä tukee opiskelua jo aivan perusasteelta alkaen. Tavoitteena on kouluttaa kaikki peruskoulusta/lukiosta valmistuneet opiskelijat. Tämä luo paineita eri koulutuksen järjestäjille. Kaikilla peruskoulunsa päättäneillä ei ole samoja mahdollisuuksia II-asteelle. Tämä voi johtua heidän erilaisesta oppimistavasta. Oli heillä sitten erilaisia kognitiivisia tai psyykkisiä häiriöitä. Kaikille opiskelijoille on suotava mahdollisuus kouluttautua tämän päivän ammatillisessa koulutuksessa.

Toiminta alkaa

Espoon kuntayhtymän toiminta aloitettiin vuonna 1982. Kuntayhtymän nimi oli alussa Espoon keskustan ammatillisten oppilaitosten kuntainliitto. Tämän jälkeen nimi on vaihtunut neljä kertaa. Kuntayhtymään ovat alusta asti kuuluneet Espoon kaupunki, Kauniaisten kaupunki ja Kirkkonummen kunta.

Opinnäytetyö tehtiin Omnia ammattiopistoon Espooseen. Omnia haluaa päästä laadussa ja rakennusalan opetuksen kehittämissä sekä työturvallisuudessa pääkaupunkiseudun huipulle. Oppilaitoksessa opiskelee vuosittain n. 7000 opiskelijaa. Aikuisopiskelijoita on n.2000 ja perusasteen opiskelijoita n. 5000.

Opettajien velvollisuuksia määrittelee mm. valtioneuvoston erilaiset päätökset ja opettajan eettiset sekä moraaliset ohjeet sekä tietysti rakennusalan työturvallisuuslaki ja sen eri asetukset sekä ohjeistukset.

Tutkimuksen edetessä päätettiin tehdä työsalisuunnitelma, joka palvelee rakennusosaston opettajia, opiskelijoita ja muuta henkilökuntaa ja auttaa opetuksen toteutumista mahdollisimman hyvin.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää ja parantaa oppilaitoksen rakennustyösalin toimivuutta opetuksessa. Tuloksiin tukeutuva työsalin opetustoiminnan kehittäminen ja työsalien järjestelyjen ja toimintojen kehittäminen on jo tähän mennessä onnistunut hyvin ja useita parannuksia on saatu aikaan.

Tutkimus osoitti selvästi että niin opiskelijat kuin opettajatkin tarvitsevat heitä tukevaa aineistoa ja tietoa opetuksesta.

Tulevien opiskeluryhmien koko normaaliopetuksessa on 22 opiskelijaa ja pienryhmässä 12 opiskelijaa. Ryhmät on jaettu kahteen normaaliryhmään ja yhteen pienryhmään. Ne työskentelevät työsalissa yhdessä opettajiensa johdolla. Työsalilla on käytössä kaksoisopettajajärjestelmä.

Työsalisuunnitelman avulla rakennusosaston opettajat ja henkilöstö tietävät ja osaavat toimia työsalissa opiskelijoiden kanssa oikealla tavalla. Suunnitelman tavoitteena on parantaa ja kehittää sekä edistää oppilaitoksen rakennusosaston opettajien ja opiskelijoiden turvallista oppimisympäristöä. (Perusopetuslaki 29 § 1 mom) Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. http://www.kansanopistot.fi/yhdistys/kalenteri/20081125/20081126_pia_kalkkinen.pdf

Omnia ammattiopiston rakennustyösalilla suoritettu opetuksellisten järjestelyjen muutos 2009 on kantanut hedelmää. Se tukee opetuksen järjestelyjä ja luo uusia mahdollisuuksia kokeilla erilaisia opiskelujärjestelyjä.

Olemme kehittäneet työsalitoimintaa, jossa opettaja jakaa vastuuta erityisesti työsalivastaavan ja koneista ja laitteista vastaavan opettajan tehtävien kesken. Näin saadaan selvä vastuunjako, joka helpottaa työsalissa työskentelevien opettajien työskentelyä, muun opetushenkilöstön kanssa.

Sosiaaliset ja psyykkiset taidot ovat kehittyvällä nuorella vielä edessäpäin, niinpä olen laatinut työsalille opiskelijaohjeistuksen, joka antaa ohjeet yhdessä työskentelylle. Työsali-ohjeistuksessa on kerrottu tärkeimmät lait, ohjeet ja normit, joita täydennetään tulevien vuosikurssien aikana.

Työsalisuunnitelmasta selviävät oikeat paikat joissa opetus voi tapahtua sekä opetuksessa tarvittavien rakennusmateriaalien paikat, sisällä ja ulkona. Työsalin vastuiden pikaohjauskartta on tehty palvelemaan kaikkia opettajia työsalille tultaessa.

Työsalisuunnitelman avulla rakennustyösalin opettaja löytää hätäpuhelinnumerot, yhteisten aineiden opettajien puhelinnumerot, rakennusosaston opettajien puhelinnumerot ja hätäohjeet mahdollisille tapaturmille.

Toimiva työsalisuunnitelma vaatii työsalin vastuuopettajalta päivittäistä opetuksellisten asioiden päivittämistä, jotta eri tilanteissa tiedetään, miten tulee toimia. Opiskelijan ohjeen avulla voi opiskelija tarvittaessa itsekin selvittää omia vaikeuksiaan.

Kiitos erityisesti työni ohjaajalle, joka on kannustanut ja osoittanut kiinnostusta kehittää ja parantaa koulun jopa liian agraarista yhteistyöjärjestelmää. Näin olemme kehittäneet opettajien opetustyön nykyaikaistamista jopa helpompaan suuntaan nykyaikaistuvassa ja muuttuvassa opetusmaailmassa.

Ari Huttunen

2. AMMATILLISEN OPETUKSEN HISTORIAA

2.1 Muutoksen aika

Ammatillisen koulutuksen varhais historian alku on 1600-luvulla, jolloin koulutus noudatti mestari-kisälli - mallia. Mestari oli sanansa mukaisesti mestari eli tämän päivän kielellä ammattimies ja kisälli oli oppipoika eli harjoittelija. Hänen harjoittelu aikansa oli kolme vuotta saman mestarin opissa.

Ammatillinen opetus on kulkenut pitkän tien 1700-luvulta kisälli-mestari koulutuksesta aina 2000-luvun konstruktivistiseen ohjaus-oppimistapaan, joka näkyy parhaiten työssäoppimisen eri variaatioina mm. yritysten ja koulun välisen yhteistyön toteutuksissa sekä nuorten ja aikuisten näytöissä ja näyttökoulutuksissa.

2.2 Varhais historia

Aikakautta 1744-1860 sanotaan teollisuutemme heräämiskaudeksi. Tuolloin perustettiin Suomeen ensimmäinen varsinainen koulu sekä ammatillinen koulu. Suomessa kuten muissakin Euroopan maissa alkoi 1700-luvulla herätä kiinnostus käytännön taitojen opettamisesta väestölle. Sen johdosta mm. H.H. Boije perusti rahvaan kouluttamiseksi vuonna 1752 virkataloonsa Kangasalalle kehruskoulun. (T. Sahinoja 2008 YAMK opinnäytetyö, s. 3)

Koulumuotoinen ammattiopetus alkoi 1800-luvun alussa, jolloin käynnistyi merimieskoulun puitteissa väestön koulutus. Terveystieteiden koulutus alkoi vuonna 1816, jolloin kättilöt alkoivat saada koulutusta. Ennen vuotta 1850 alkoi koulutus maatalouden ja kaupan alalla. Teollisuudessa ja käsityössä alkoivat yhteiskunnan teollistumisen aikoihin saada koulutusta myös käsityövaltaiset alat. (Klemelä, 1999, 18).

Itsenäisen Suomen ensimmäiset ammattikoulut saivat alkunsa 1920-luvulla. Alkuun ammattikouluja oli 11 kpl ja ne lisääntyivät aikojen myötä. Näiden koulujen pituus oli kaksi vuotta ja opetus tapahtui päivisin. ``1942 tuli laki voimaan opetuksesta ja koulujen nimeksi tuli ammattioppilaitos``.

Sotien jälkeen alkoi ammattikoulutus uudelleen jotta saataisiin koulutettua sodasta palanneita sotilaita yhteiskuntaan. Laki ammattioppilaitoksista annettiin vuonna 1958 ja sitä koskeva asetus 1959.

Kunnalle/kauppalalle jonka asukas luku ylitti yli 20.000, tuli velvoite kouluttaa konekirjoittajia, myyjiä ja muiden alojen kuten teollisuuden työntekijöitä ko. kunnan asukkaista.

Peruskoulu ja kansalaiskoulu yhdistettiin vuonna 1972, jolloin siitä syntyi peruskoulu.

2.3 Lähihistoria

Laki keskiasteen uudistuksesta annettiin vuonna 1978. Tuolloin kaikille lukion ja peruskoulun päättäneille opiskelijoille turvattiin opiskelupaikka, eli pääsy ammatilliseen koulutukseen. (Räty, 1992, 88)

1990-luvulla

Nuorisoasteen koulutuskokeilu alkoi 1.8.1992. Se koski mm. lukion ja ammatillisten opintojen opiskelijaa, joka voi sisällyttää opinto-ohjelmiinsa Lukiossa ja/tai ammatillisissa oppilaitoksissa suoritettuja oppimääriä.

Uusi ammattitutkintolaki vuodelta 1994. Lähensi työelämää ja koulutusta. Ammatillista koulutusta koskevat lait ja asetus vuodelta 1998 ja asetus 1998.6.11 muuttivat tutkinnon kolmivuotiseksi ja oikeuttivat jatko-opintoihin aina ammattikorkeakouluun ja yliopistoon asti. Tärkeänä lisänä tuli myös oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

2000-luvulla

Ammattiopetuksen suosio ylitti pyrkijämäärissä ja opiskelijavalinnassa lukion suosion 2000-luvulla.

Ammattioppilaitoksen opetus on tänä päivänä laaja-alaista ja tarjoaa mahdollisuuden jatkaa opintojaan aina korkea-asteelle saakka.

Ammattioppilaitoksessa on mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinnon osia, eli ns. kaksoistutkinto.

Nykyinen ammatillinen koulutus on kestoltaan 120 opintoviikkoa. Se käsittää 90 opintoviikkoa ammatillisia opintoja ja yhteisiä opintoja 30 opintoviikkoa / 45 opintopistettä josta valinnaisia opintoja 10 opintoviikkoa 15 opintopistettä. Koulutuksen järjestäjä saa päättää työssäoppimisen määrän eri koulutuslinjoilla (vähintään 20 opintoviikkoa / 30 opintopistettä).

2.4 Tulevaisuus

OMNIAN rakennusosaston tulevaisuuden näkymiin on varauduttu reflektiivisesti ennakoiden 1990-luvun laman tilannetta. Osaston johto ja sen opettajat ovat kartoittaneet tulevaisuuden näkymiä ennen kaikkea työssäoppimisen osalta. Erityisesti työssäoppimisen paikkojen ennakoitiin vähentyvän pääkaupunkiseudun rakennusalan töissä. Tämä tarkoittaa sitä, että rakennusosastolla ja Omnialla johdolla on samat operatiiviset ja käytännönläheiset tavoitteet.

Tulevaisuutta on että Ammattikymppi tulee osallistumaan nuorten II-asteen koulutuksen eli nivelvaiheen ja Omnian väliseen yhteistyöhön.

Näin saisimme integroitua opiskelijoita eri aloille opiskelemaan heitä itseään kiinnostavaa alaa. Olipa kysymys sitten tekniikan ja liikenteen tai sosiaalialan koulutuksesta. Ammattikymppin toimintana ja tehtävänä on löytää ja ohjata nuori juuri hänelle sopivalle ja häntä kiinnostavalle alalle. Näin saataisiin mm. keskeyttämiä pienennettyä ja nuorelle miettimisaikaa ennen ammatillisen koulutukseen hakeutumista.

Osaston johto on esittänyt koulun johdolle, että rakennusosasto tiivistäisi yhteistyötään Espoon hallinnon ja teknisen toimen kanssa. Tämän tulisi tu-

levaisuudessa johtaa siihen, että Omnialla on erillisenä sivutoimipisteenä opetustila, johon on järjestetty rakennusosaston opetustoimen kannalta tärkeimmät asiat kuten työssäoppimisen opetus. Ruoka tuotaisiin koulun keittiöltä/toimipisteeltä työssäoppimisen paikkaan. Sosiaalityöt ovat työmaatilat, joissa opetetaan teoria-asioita ja ruokaillaan sekä pidetään välitunnit.

Opettajina olisivat talonrakennusalan opettajat ja ohjattavina olisivat ryhmän opiskelijat. Alustavasti työn kohteina olisivat tupakkakatokset, varastot, WC-tilat ja muut pienelementtirakenteiset rakennukset. Presidentti Tarja Halonen on todennut, että vammaisilla ihmisillä tulee olla oikeus tehdä työtä yhdenvertaisesti muiden kanssa. Tätä periaatetta korostavat YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista sekä Euroopan neuvoston vammaispoliittinen toimintaohjelma ja monet muut kansainväliset asiakirjat, joihin Suomi on sitoutunut. Myös maamme oma perustuslaki varmistaa jokaisen ihmisen oikeuden työhön. (Otava, 2008, 66)

3.AMMATILLINEN OPETUS OMNIASSA

Omnia on monialainen oppilaitos jossa opiskelee n. 7000 opiskelijaa. Heistä n. 1500 on aikuisopiskelijoita. Muutoin opiskelu on nuorille tarkoitettua perustutkintoon johtavaa opiskelua. Omnia on monialainen oppilaitos, joka on II-asteen ammatillinen oppilaitos. Sen omistaa Espoon koulutuskuntayhtymä. Jäseniä ovat Espoon, Kauniainen ja Kirkkonummi. Omnialla on 10 toimipistettä eri puolilla Espoota. Kirkkonummella on yksi toimipiste.

Talonrakennuksen koulutusohjelma on yksi OMNIA opetusaloista. Se valmistaa talonrakentajia talonrakennusalalle.

OMNIA:n Kirkkokadun toimipisteen rakennustyösalissa työskentelee parhaimmillaan yli 70 opiskelijaa ja kaksi tai kolme opettajaa ryhmiensä kanssa. Opettajien ja opiskelijoiden tehtävät ja vastuut ovat moninaiset.

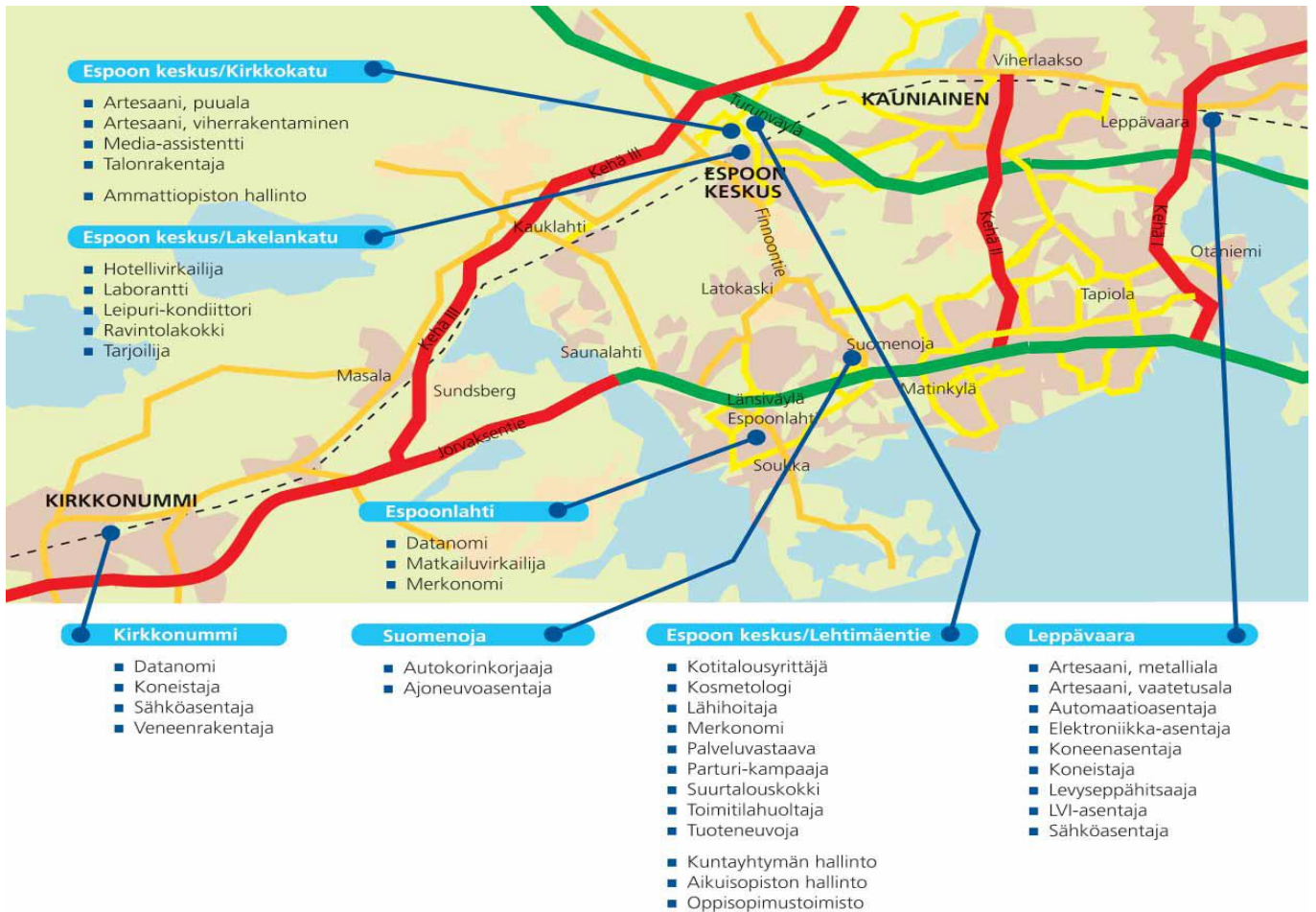
Rakennusosastolla on käytössä kaksoisopettajajärjestelmä. Sen tarkoituksena on tukea opettajia työsalitoiminnoissa. Järjestelmän tehtävänä on tukea opettajia opetustilanteissa kun he ovat varattuina tai esim. OPHR:n kokouksissa tai he ovat sairaana.

Omnia on jakautunut seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Ammattiopisto vastaa nuorten II-asteen ammatillisesta peruskoulutuksesta.
- Aikuisopisto vastaa aikuisille järjestettävästä koulutuksesta kuten täydennys- ja erikoisammattitutkinnoista.
- Oppisopimuskoulutus järjestää koulutusta eri yritysten kanssa ammatillisessa yhteistyössä ja nuorten pajat järjestävät koulutusta pienryhmämuotoisessa koulutuksessa
- Nuorten pajatoiminta

Ammatillisen ja toisen asteen nivelvaiheen projektina oli KASED-projekti, joka toteutettiin vuosina 2003-2007 (kasvu, ammatillisuuden ja osallisuuden edistäminen) KASED- toimi yli TET-jaksojen, leirikouluissa, tiedotustilaisuuksissa ja tapahtumissa. Toimintaan osallistui yhteensä 2491 opiskelijaa. KASED johti pysyvään käytäntöön, joita ovat 8TET, ryhmänohjaajien koulutus, opiskelijoiden ryhmäyhtymispäivät, ja alkukartoitukset, erityisopetuksen Ervi-malli, T1-paja sekä varikkotoiminta. Päihde ja mielenterveystoiminnot ovat jo siirtyneet ammattiopiston opiskelijahuollon ja verkoston yhteistoiminnoiksi.(Laturinmäki, Saarni-prammi ja Österman / 2007 s. 35-39).

Peruskoulun jälkeen II-asteelle pyrkivät voivat tippua koulutuksesta tai eivät ehkä saa koulutuspaikkaa. Ohjus-projekti on auttanut syrjäytymisvaarassa olevia II-asteen opiskelijoita. Projekti toteutettiin vuosina 2005-2007. (Espoon seudunkoulutuskuntayhtymä Omnia/2007, 2).

Kuva 1. Omnian toimipisteiden esittely Lähde: www.omnia.fi

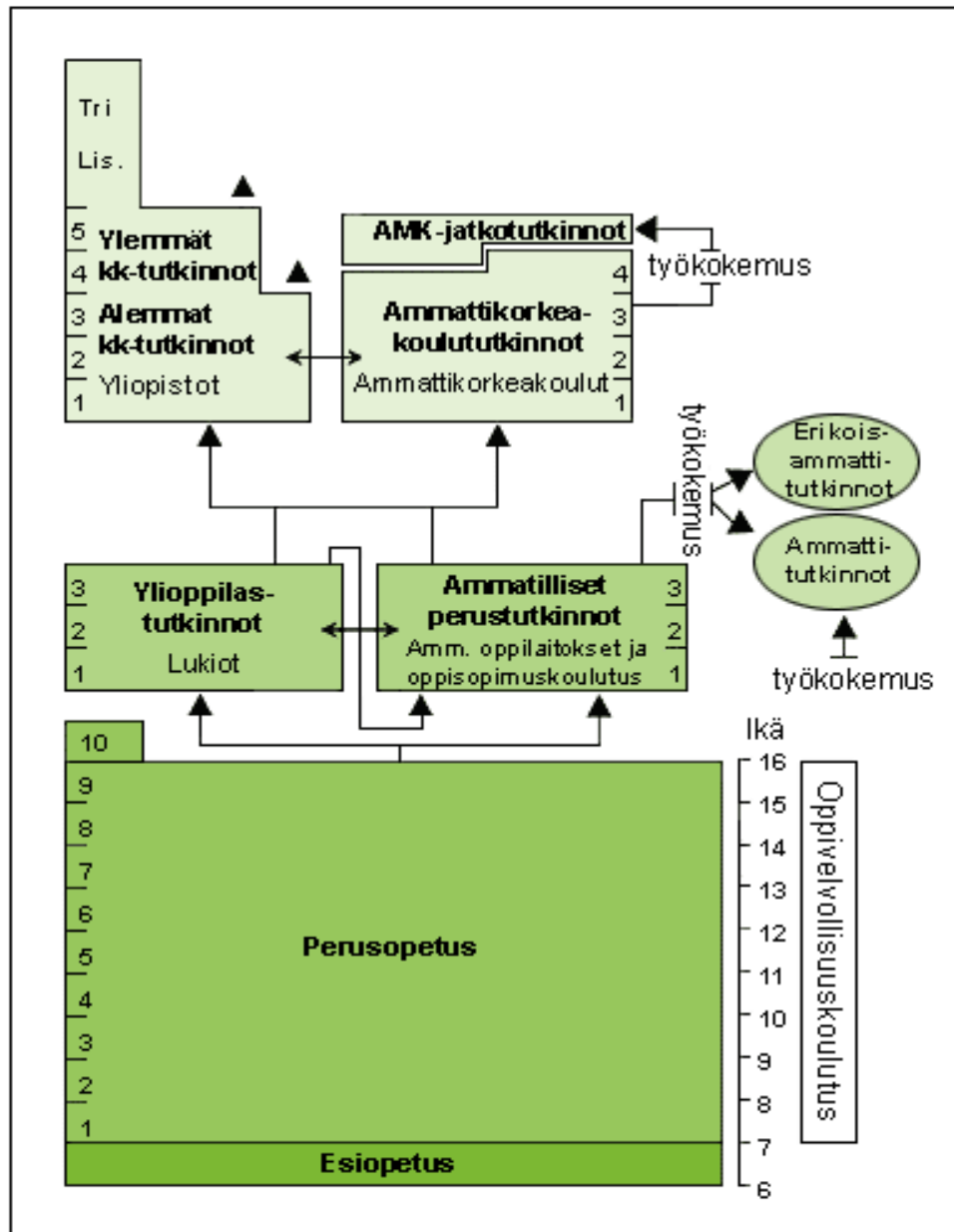
3.1 Suomen koulutusjärjestelmä

Ammatillinen peruskoulutus eli ammatin valmistava koulutus on kiinnostanut nuoria enenevässä määrin viime vuosina. Vuonna 2008 oli peruskoulun päättäneistä hakijoista enemmän hakijoita ammatilliselle toiselle asteelle kuin lukioon. Ammatillinen peruskoulutus on valtionhallinnon järjestämää koulutusta jonka, Opetushallitus kanavoit kuntien järjestämille kouluille tai kuntayhteenliittymille.

Seuraavassa kuvassa olen koonnut Suomen koulutusjärjestelmän osat.

kts. kuva 2.

kts. kuva 2.

Kuva 2. Suomen koulutusjärjestelmä

Verkkosivu <http://www.peda.net/en/portal/aanekoski/telakkakatu/opo/koulutusjajtkoopinnot/koulutusjarjestelma>

Peruskoulu

Peruskoulu on yhdeksänvuotinen. Peruskoulun suorittuaan oppilas on suorittanut oppivelvollisuutensa. Peruskoulu antaa kelpoisuuden hakea toisen asteen koulutukseen.

Toinen aste

Toisen asteen koulutus sisältää lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen. Ammatillisen perustutkinnon suorittaneella on alan perusammattitaito ja työelämässä tarvittava alan ammatillinen pätevyys. Tutkinnon laajuus on 120 opintoviikkoa ja opiskeluaika 3 vuotta. Ammatillinen perustut-

kinto antaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot voidaan suorittaa vain näyttötutkintoina ja tutkintoihin järjestetään valmistavaa koulutusta.

Korkea-aste

Korkea-aste muodostuu kahdesta rinnakkaisesta sektorista: yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut täydentävät toisiaan omilla vahvuusalueillaan.

Yliopistoissa eli tiede- ja taidekorkeakouluissa korostuu tieteellinen tutkimus ja siihen perustuva opetus. Yliopistoissa voidaan suorittaa alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja sekä tieteellisiä jatkotutkintoja, joita ovat lissensiaatin ja tohtorin tutkinnot. (Lähde: <http://peda.net/index.php>)opetusohjelmissa.

3.2 Koulutuksen järjestäjän visio

Koulutuksen järjestäjällä Omnialla on visio olla vuonna 2010 parhaimpia pääkaupunkiseudulla koulutusta antavia monialaisia oppilaitoksia. Opetushenkilöstölle tämä tuo jatkuvuutta hakijamäärien ja tätä kautta opiskelijamäärien nousuna. Toisaalta tämä on näkynyt opettajien voimavarojen kiristymisenä sekä työturvallisuuden heikentymisenä työsaliopetuksessa. Aloittavien luokkien koot ovat tänä syksynä nousseet 22 opiskelijaan.

Vuosina: 2006/18, 2008/20 ja 2009/22 aloittavaa rakennusalan opiskelijaa työsalin opiskelijaryhmässä.

3.3 Ammattiin opiskeleva nuori

Ammatillisen koulutuksen nivelvaiheen tarkoituksena on antaa opettajille ja opinto-ohjaajille tietoa 8-9 luokkalaisten TET-jaksoista (työelämään tutustuminen). Tämä tarkoittaa sitä, että TET-jaksolla opiskelija toimii työparin ohjauksessa koko jakson ajan. Näin opiskelija saa käsityksen oikeista työelämän tehtävistä ja hän pääsee ehkä itse niitä tekemään eikä ohjaus ole liian teoreettista.

Ammatillisella toisella asteella on erilaisia hankkeita vireillä ja niillä pyritään niveltämään mahdollisimman alhaiseksi kynnystä kannustaa opiskelijaa haluamaan kiinnostavalle alalle. ProEduca-hanke tuloksista selvisi että 8-9 luokkalaisten opiskelijoiden koulutusvaihtoehtojen esittelyä peruskouluissa tulisi tehostaa. Kahdeksaluokkalaisilla on jo hyvä käsitys siitä mihin he aikovat pyrkiä ammatilliseen koulutukseen peruskoulun päättyessä.

Ammattiin opiskelevalla nuorella sidosryhminä ovat koulun erilaiset oppiaineet ammatilliset ja yhteiset aineopinnot ja niiden suorittaminen. Hänelle asetetaan velvoitteita, joita kaikki nuoret eivät pysty vielä 16-17 vuoden iässä suorittamaan. Toiset heistä tarvitsevat erityistä tukea ja heille tehdään HOJKS (henkilökohtaista opiskelun järjestämistä koskeva suunnitelma). Opiskelijan tullessa osastolle opiskelemaan heille tehdään HOPS (Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma).

Pienryhmässä opiskeltaessa opiskelijalle tehdään (HOJKS ja HOPS) kurssien suorittamiseksi. Omniassa on mahdollista suorittaa hylätyt kurssit myös ns. iltakouluna torstai-iltaisina perusasteen koulutuksen yhteydessä.

Erityis/pienryhmässä tehdään opiskelijalle aina HOJKS(Henkilökohtainen opiskelun järjestämistä koskeva suunnitelma) HOJKS:n tehtävänä on johtaa lapsen vanhemmat yhteistyöhön yhdessä opettajan kanssa, jotta erityiskasvatuksen periaatteet täyttyvät. Tavoitteena on, että nuoresta tulisi yhteiskunnan täysivaltainen jäsen ja hän saisi hyvät lähtökohdat elämälle ja työssä kasvamiselle. Siitä kertoo hyvin HOJKS-kirjanen. (Hätönen, 2001, s.14.).

4. TYÖSSÄOPPIMINEN JA NÄYTTÖKOULUTUS

2000-luvulla opiskelu ammatillisella II-asteella on muuttanut muotoaan ja kehittynyt siten että työssäoppimisen kesto on ja yrityksen kokoon on alettu kiinnittää erityistä huomiota juuri työpaikkaohjaaja-koulutuksen myötä.

Työssäoppimisen minimimäärä oli vuonna 1998 uudistetun muutoksen myötä 20 ov. Työssäoppiminen sisältyy opetussuunnitelmaan ja siinä näyttöjä kehitetään - Tänä päivänä nämä asiat ovat jokapäiväistä opettajan työtä ei enää sananhelinää. (Opetushallitus 2001, 14.)

Työssäoppiminen ja näyttökoulutus - varsinkin nuorten näytöt-ovat tulleet jäädäkseen ammatilliselle toiselle asteelle. Niiden tarkoitus on syventää opiskelijan tietämystä ja kehittää sekä parantaa opiskelijan työelämän tulevia valmiuksia. Näitä valmiuksia kehittävät nuorten työssäoppiminen yrityksissä ja nuorten näyttö-koulutus.

Vuodesta 2001 alkaen tavoitteena ollut puolen vuoden työssäoppimisen jakson sisällyttäminen opetussuunnitelmaan. Työssäoppiminen työharjoittelun muodossa on sisältynyt aikaisemminkin ammatilliseen opetukseen, mutta nykyisessä työssäoppimisessa kiinnitetään huomiota oppimiseen, ohjaamiseen ja toiminnan tavoitteellisuuteen. (Ruohotie 2001, 13.)

4.1 Työssäoppiminen

Työssäoppimisen laadun kehittämissuunnitelman tavoitteena on ollut työssäoppimisen laadun järjestelmällisen kehitystyön tukeminen yritysten ja oppilaitosten kanssa. (Teittinen 2007, s.13.)

Valtakunnalliseen rakennusalan perustutkinnon (OPS) opetussuunnitelmaan on mahdollista koulutuksen järjestäjän lisätä työssäoppimista.

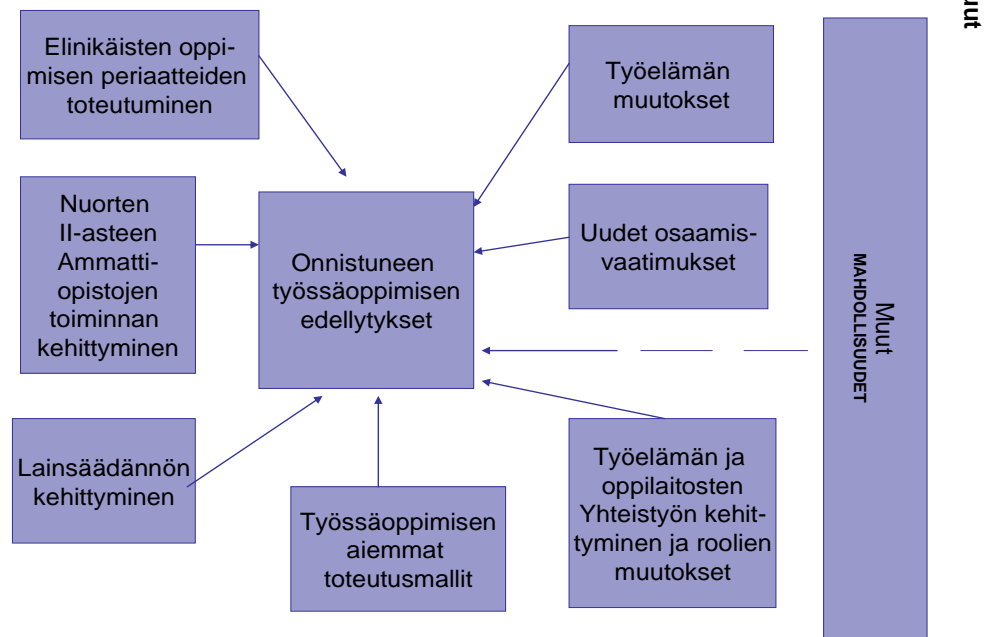
Rakennusalan perustutkintoon kuuluu pakollinen vähintään 30 opintopisteen /opintoviikon suuruinen työssäoppiminen talonrakennusalalla.

Koulutuksen järjestäjällä on siis mahdollisuus lisätä työssäoppimista jos se tuntuu järkevältä opetuksen kannalta.

Onnistuneen työssäoppimisen edellytykset ovat yhteistoiminta ja avoimuus työssäoppimisen aikana.

ONNISTUNEEN TYÖSSÄOPPIMISEN EDELLYTYKSET

Seuraavalla sivulla on Petri Pohjosen laatima kuva, joka valottaa työssäoppimisen onnistumisen edellytyksiä.

Kuva 3. Onnistuneen työssäoppimisen osatekijä (Pohjainen 2001)

Opettajilta ja yrityksiltä edellytetään erityistä aktiivisuutta yrityskontaktien luomiseksi sekä uudenlaisen koulutuskäytännön sisäistämiseksi. Oppimisympäristöä laajennetaan aktiivisesti oppilaitoksista yrityksiin ja muihin työpaikkoihin ja se merkitsee oman ammatin tavoitteellista opiskelua alan työtehtävissä (Pohjainen 2001, 16).

Työssäoppiminen ja osapuolten yhteistyötaidot ovat tärkeitä yhteistoiminnan edellytyksiä. Opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja voivat puhua ja käsittää asioita eritavalla. Heidän yhteinen nimittäjänsä asiaan on, että molemmat osapuolet osaavat asettua toisen asemaan jotta vuorovaikutus ja yhteistyö sujuvat työelämässä. (Romppainen & Pohjanheimo 2004 s.69)

Työssäoppimisen toimintamalleja on useita ja koulutuksen järjestäjä yrittää tallentaa niitä erilaisiin järjestelmiin ja tietokantoihin tulevaisuutta ennakoiden. Näin tehdään myös Omniassa, missä työssäoppimista koskevat sopimukset opettajan, yrityksen ja opiskelijan tiedot on tallennettu OPH:n suosittamalla tavalla. (Frisk & Teittinen 2007, s.28-29)

Perinteinen arviointiajattelun mukaan opiskelijan-arviointi on yksin opettajan tehtävä. Konstruktivisessa ajattelussa sen sijaan painotetaan opiskelijan kannustamista metakognitiiviseen ajatteluun, itseohjautuvuuteen, oppimaan oppimiseen, vuorovaikutukseen ja yhteistoiminnallisuuteen. Arviointiin osallistuu myös opiskelija, joka arvioi omaa oppimistaan/14/s.171-174. Oma oppimistaan arvioivaopiskelija antaa oman panoksensa arviointiprosessiin. Konstruktivistinen ajattelu perustuu näkökulmaan, joka painottaa opiskelijan metakognitiivista ajattelua, itseohjautuvuutta, oppimaan oppimista, vuorovaikutusta ja yhteistyöhalukkuutta. (Rauste von Wright ja von

Wright 1994; Tynjälä 1999a) Kokemukset työssäoppimisjaksoista ovat olleet myönteisiä /13/s.135/2007 Elin-ikäisen oppimisen kehittäminen. Opiskelijat olivat motivoituneempia työpaikoilla kuin oppilaitoksissa, oppivat enemmän ja opiskelivat mieluummin työpaikoilla kuin oppilaitoksessa. Halua opiskella työpaikoilla selitti opiskelijoiden luottamus omaan oppimiskykyyn ja tulevaisuuteen, työn suunnittelu ja kehittämisvalmiudet (innovatiiviset kvalifikaatiot) ja työelämän sosiaaliset taidot. Tutkimuksen mukaan opiskelijat olivat pääosin tyytyväisiä työtehtävien haasteellisuuteen ja saamaansa tukeen työpaikoilla. Toisaalta yleisin valittamisen aihe oli kuitenkin päivästä toiseen toistuvat samanlaiset ja yksitoikkoiset työtehtävät. Osa opiskelijoista koki että heistä ei tuettu tarpeeksi töiden aikana. (Väisänen 2003 väitöskirja). Seuraavalla sivulla on Petri Pohjoinen on kertonut työssäoppimisen ongelmia SWOT-analyysin pohjalta.

Taulukko 1. Työssäoppimisen SWOT-analyysin tulokset (Pohjonen 2001, 48)

VAHVUUDET (STRENGTHS)	MAHDOLLISUUDET (OPPORTUNITIES)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorian ja käytännön kohtaaminen 2. Käytännönläheinen täsmäkoulutus 3. Osaamisen kehitys ja työkokemus, opiskelijalle varmuutta työelämään 4. Opiskelija tutustuu työyhteisöön 5. Eri osapuolten välinen yhteistyö 6. Koulutuksen monipuolisuus, yksilöllisyys 7. Mahdollisesti väärät asenteet 8. Sitoutumattomuus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alueellisten työvoimatarpeiden ja koulutuksen parempi vastaavuus 2. Edullinen ja nopea tapa kouluttaa uusia työntekijöitä 3. Työelämän ja koulutuksen lähentyminen, uusi rekrytointi kanava 4. Turvallinen sisäänajo työelämään, vahvistuva ammattitaito 5. Koulutuksen kustannus/hyötysuhteen paraneminen 6. Lisääntyvä verkostoituminen ja yhteistyö 7. Lisääntyvä laatutuntemus ja työn laadun kehittyminen 8. Dynaamisuus ja kehitysmahdollisuudet, mahdollisuus nopeisiin muutoksiin 9. Uusi lähtökohta koulutuksen kehittämiseen, jatkuvan oppimisen edistäminen 10. Mahdollisuus tarpeen mukaan joko kokonaisvaltaisempaan tai tiettyyn erityistehtävään tähtäävään koulutukseen 11. Asenteiden myönteinen kehittyminen 12. Mahdollisesti työvoiman vapaa liikkuvuus
HEIKKOUEDET (WEAKNESSES)	UHAT (THREATS)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ohjaukseen ei ole aikaa 2. Ohjauksen laatukysymykset, puutteelliset: kouluttajaresurssit ja pedagogiset taidot 3. Epäselvät roolit 4. Mahdollisesti puutteelliset valmiudet ja eritasoiset oppimisympäristöt eritasoiset oppimisympäristöt 5. Jäykkä jaksotus, aikataulujen soveltamisongelmat 6. Koulutusmuodon tuntemattomuus 7. Mahdollisesti väärät asenteet 8. Sitoutumattomuus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lisääntyvä kiire ja opiskelijoiden ohjauksen puute 2. Riittämätön yhteistyö oppilaitosten ja yritysten välillä 3. Järjestelmän väärinkäyttö, "orjatyövoima" 4. Vaikeat suhdannevaihtelut, mahdollinen negatiivinen 5. Rahoituksen loppuminen 6. Opiskelijoiden valikoituminen, yrityksiin otetaan vain parhaat 7. Opiskelijoiden valikoituminen suosikkialueille. (yleinen ongelma) 8. Yritysten motivaation lasku, pula työpaikkaohjaajista ja työssä ja oppimispaikoissa. 9. Opiskelijoiden motivaatio loppuu, kun työstä ei saa palkkaa 10. Työturvallisuuskysymykset 11. Syrjäytymisvaikutukset, pettymykset 12. Muun henkilöstön suhtautuminen, kielteiset asenteet 13. Alkuinnostuksen jälkeen tapahtuva hyytyminen

4.2 Näyttökoulutus

Nuorten ammattiosaamisen näytöt ovat keskeinen osa arviointia 1.8.2006 jälkeen alkaneessa ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa.

Toteutus

Näytöt toteutetaan osana koulutusta ja ne sijoittuvat koko koulutuksen ajalle. Näytöt annetaan kaikista ammatillisista kokonaisuuksista.

Työelämä ja koulutus

Tavoitteena on koulutuksen vaikuttavuuden ja laadun kehittäminen sekä työelämänyhteistyön lisääminen .

Arviointi

Tavoitteena on arvioinnin yhtenäistäminen, opiskelumotivaation lisääntyminen ja työelämään siirtymisen helpottuminen.

Yhteistyö

Näytöt suunnitellaan ja toteutetaan koulutuksen järjestäjän ja työelämän yhteistyössä. Nuorten ammattiosaamisen näyttö ja Aikuisten näyttötutkinto eroavat seuraavan sivun kuvan mukaisesti.

NUORTEN NÄYTÖT	AIKUISTEN NÄYTTÖTUTKINTO
1) Näytöt sisältyvät koulutukseen	1) On ammattitaidon hankintatavasta riippumaton
2) Näytöissä arvioidaan vain osa opinto-kokonaisuuden osaamisesta,	2) Näytössä arvioidaan koko tutkinnon osan ammatillinen osaaminen
3) Oma opettaja ja työpaikkaohjaaja osallistuvat arviointiin	3) Oma työpaikka-ohjaaja ja opettaja eivät saa osallistua arviointiin
4) On oltava riittävä oman alan osaaminen ja ammattitaito, näyttötutkintomestarin koulutusta ei vaadita	4) Näyttö arvioidaan kolmikantaisesti (työnantajatyöntekijä- ja opettaja-arvioija)
5) Tutkintotodistus sisältää näyttötodistuksen ja päättötodistuksen	5) Tutkintotodistus pohjautuu näyttö-arvosanoihin

Taulukko 2. *Ammattiosaamisen näytöt*

Lähde: www.omnia.fi/Ammattiopisto

Lisätietoja www.OPH.fi

4.3 Näyttökoulutuksen ulkomaiset vertailut näytöistä

Virolainen (2001) on arvioinut näyttöjen tuloksia eri maista ja tehnyt päätelmiä ulkomaisista näyttökoulutuksista ja niiden kestosta sekä näyttöjen arvostelusta ja niiden sijoittumisesta koulutukseen.

M. Virolaisen /OPH/tutkimuksen näyttöjen arviointimallit v. 2001.				
Kohdemaiden näyttöjen eräiden piirteiden vertailu				
	Englanti	Saksa	Tanska	Hollanti
Koulutusmuoto, jonka näyttöjä tarkastellaan	NVQ, FE-College	Duaalijärjestelmä	Ammatillinenkoulutus	ROC:t
Pääopetusmuoto tarkastellussa koulutuksessa	Oppisopimusharjoittelu	Oppisopimusharjoittelu	Oppisopimusharjoittelu.	Oppisopimus ja koulumuotoinen: Amm.koulutus
Näytön sijoittuminen suhteessa koulutukseen	jatkuva näyttöjen suorituksen kirjaus	Päätökoe	Päätökoe, Projektitoissa jatkuva	Päätökoe ja osakokeet, projektitoissa jatkuva
Näytön arvosteluasteikko	Pätevä-ei pätevä	1-6, 1=paras 6=huonoin	00-13, 6:sta ylöspäin hyväksytyjä näyttöjä	1-10, 1=huonoin 10=paras

Taulukko 3. Kohdemaiden eräiden näyttöjen piirteiden vertailu / M. Virolainen/OPH

Taulukossa osoitetaan, että Tanskan malli on lähempänä Suomessa käytettyä näyttöjen mallia.

Suomen malli

Opiskelija opiskelee ammatillisella toisella asteella 3 vuotta. Tuona aikana opiskelija saa näytöin ja työssäoppimista hyödyntäen ammatilliset perusasiat tutuiksi. Nuorten näytöissä on koulutuksen järjestäjän näytettävä osa opintokokonaisuuksista. Näytöt voi suorittaa koulussa työelämän kaltaisissa tilanteissa sekä alan yrityksissä työssäoppimisen yhteydessä.

Työssäoppimisen harjoittelujakso on koulutuksen järjestäjän ohjaamaa koulutusta yrityksissä. OPH:n ohjeen mukaan on työssäoppimisen minimimäärä 20 ov.

Arvosteluasteikkona on näytöissä on 1-3.

Näyttökokeessa on mukana arvioijana kolmikantaperiaatteella Opettaja-Työpaikkaohjaaja-Opiskelija.

5. OPPIMISEN VAIKEUS

Opiskelijoilla on erilaisia puutteita tai vajavaisuutta kognitiivisissa ja sosiaalisissa taidoissa. mutta niiden vajavaisuuksien kanssa on tultava toimeen. Näiden asioiden ymmärtäminen on jo itsessään iso asia. Seuraavassa erilaisia oppimisvaikeuksia ja varsinkin II-asteella nuorten ammatillisessa koulutuksessa havaittuja kognitiivisia häiriöitä. Näistä asioista kertoo hyvin HOJKS-erilaisia oppijoita, erilaisia lähestymistapoja-kirja. (HOJKS Ikonen & Virtanen, 2001 s.16)

Aikaisemman tiedon perusteella ammatillisessa koulutuksessa on n. 20-30 % opiskelijoita, joilla on oppimisvaikeuksia. (Pajukoski & Rinne. HERO, raportti 1, 2002). Näitä oppimisvaikeuksia ei ole eritelty, vaan lukuun kuuluivat monenlaiset oppimiseen liittyvät ongelmat. Ahvenaisen ja Holopaisen (2005) mukaan ammattikouluissa on lukivaikeuksisia opiskelijoita 10- 25 %. Lukemisvaikeuksien määrittelyssä käytetään eri maissa hyvinkin erilaisia termejä. Suomessa on vakiintunut yleiseen käyttöön nimitykset dysleksia, lukivaikeus, erityinen lukemis- ja kirjoittamisvaikeus ja kehityksellinen lukemisvaikeus (Ahonen & Holopainen 2002, 44 ja Jahnukainen (toim) 2002, 239-248).

5.1 Oppimisvaikeudet

Oppimisvaikeuksien määrittely korostaa, että ne eivät ole seurausta yleisestä kehitysvammaisuudesta, todetuista neurologisista sairauksista tai vammoista tai yksinkertaisesta siitä, että opiskelija ei ole saanut riittävän hyvää opetusta. Oppimisvaikeuksina ilmenevät vammoista aiheutuneet seuraukset kuten kallovammat, neurologiset sairaudet, epilepsia. Nämä muodostavat vain pienen osan oppimisvaikeuksista. (Työministeriö, 1998 s. 15-16)

Oppimisvaikeudet ovat usein yhteydessä käyttäytymisongelmiin. Usein oppimisvaikeuksiset henkilöt leimataan laiskoiksi, tyhmiksi ja epämotivoituneiksi. Oppimisvaikeus ei tarkoita sitä, että ihminen ei voi oppia tai että hän oppii muita huonommin. Oppiminen vain tapahtuu eri tavalla ja eri tahtiin kuin muilla. Seuraavassa esimerkkejä henkilöistä, joilla on/oli oppimisvaikeuksia: Alvar Aalto, Ludvig van Beethoven, Aleksabder Graham Bell, George Bush (vanh), Agatha Christie, Winston Churchill, Tom Cruise, Harrison Ford, Albert Einstein, Thomas Edison, Galileo, Kaarle Kustaa XVI, John F. Kennedy, John Lennon, Leonardo da Vinci ja Victoria(Ruotsin prinsessa) (Ruoho & Ihatsu 1996 s. 33)

Oppimisvaikeuksien ominaisuudet voidaan karkeasti jakaa ainakin kuuteen luokkaan:

-
- 1) motoriikan häiriöihin
 - 2) tunne-elämän häiriöihin
 - 3) havaintotoimintojen häiriöihin
 - 4) symbolisaation häiriöihin
 - 5) tarkkaavuuden häiriöihin ja
 - 6) muistin toiminnan häiriöihin
- (Ikonen O.Toim. 1995, 19)

5.1.1. DYSLEKSIA=Lukemisen erityisvaikeus

Lukutaidon kehittymisen puute

Luetun ymmärtäminen, sanojen tunnistaminen, suullinen lukutaito ja lukemista edellyttävien tehtävien suorittaminen voivat olla puutteellisia.

5.1.2 DYSGRAFIA= Kirjoittamisen erityisvaikeus

Pääpiirteenä erillinen kirjoittamisen kehittymisen vajuus.

Ei riipu älykkyydosamäärästä, näön erityis/epätarkkuudesta tai riittämättömyydestä kouluopetuksesta.

5.1.3 DYSKALKYLIA= Erillinen laskutaidon heikkous

Häiriö koskee yleensä: yhteen- vähennys sekä kerto- ja jakolaskutaitoja. Ei koske välttämättä algebra, geometria, trigonometria ja geometriaa.

Gearyn-luokittelu (3- tasoa)

1. Taso= Semanttisen muistin vaikeus

Lapsen on vaikea oppia numeroihin liittyviä faktoja ja väärinä mieleen painumisina. Lapsi tarvitsee sormia avuksi enemmän kuin muut lapset yleensä.

2. Taso= Proseduraalinen vaikeus

Lapsen on vaikea muistaa erilaisten laskutoimitusten suoritusperiaatteita erityisesti vähennyslaskussa luvut vaihtavat paikkaansa.

3. Taso =Visuospatiaalinen vaikeus

Tulee esille erityisesti numeerisen tiedon järjestämisessä ja ymmärtämisessä. Tämä voi näkyä kirjoittamisessa, sijoittelussa tai lukujen paikka-arvojen ymmärtämättömyydessä.

5.1.4 DYSFASIA=puheen ja kielen kehityksen häiriöt

Normaalin kielen omaksuminen on häiriintynyt kehityksen varhaisvaiheista asti ja häiriöt eivät johdu neurologista poikkeavuuksista, puhemekanismin häiriöistä, aistivammasta, älyllisestä kehitysvammaisuudesta eikä ympäristötekijöistä.

Korkman erottaa dysfasialle erilaisia ilmenemismuotoja

- 1) Tyypillisiä laaja-alaisten puheen tuoton, erityisesti, nimeämisen vaikeus
- 2) Kielellisen ilmaisun vastaanottamisen ja ymmärtämisen vaikeudet
- 3) Dyspraksia ilmenee puheen ja motoriikan alueella
- 4) Dysnomia eli sanan nopean haun ja nimeämisen vaikeus

Motoriikan toimintojen kehitykselliset häiriöt

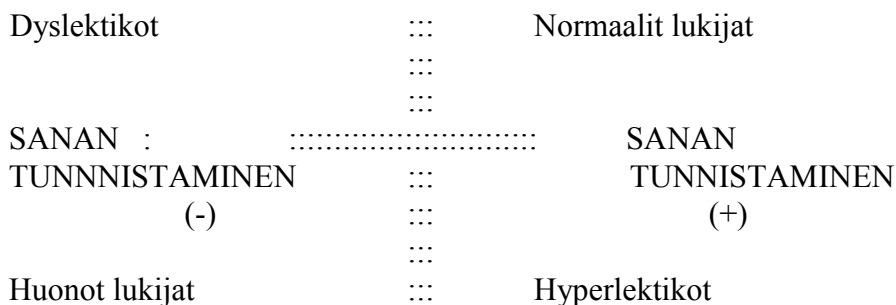
Lihasten yhteistoiminnan vaikea kehitysvajaus, joka ei selity pelkästään älyllisestä kehitysvammaisuudesta tai erillisestä synnynnäisestä tai varhaisista neurologian häiriöistä.

Kliininen tutkimus: hermoston epäkypsyyttä kuten raajojen koreaattisia liikkeitä, peililiikkeitä ja muita saman tyyppisiä motorisia häiriöitä (koordinaatiohäiriö)

LUKEMISVAIKEUKSIEN KARTTA

Se auttaa ymmärtämään opettajaa kun aikuinen opiskelija ei opi ymmärtämään vieraita sanoja ponnistuksistaan huolimatta. Maailmalle levinnyt lukemisvaikeuksien malli (Gough & Turner, 1986, Gough et al, 1996) auttaa hahmottamaan kaikkein tavallisimmat lukemisen mallit.

YMMÄRTÄMINEN (+)

YMMÄRTÄMINEN (-)

Kuva 4 . *Simple View of reading: sanan tunnistaminen ja kuullun ymmärtämisen avulla voidaan luonnehtia lukemisvaikeutta.*

(Työministeriö/Asiakkaana erilainen oppija 1998)

Normaali lukija=jos sanan tunnistaminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kunnossa on kysymyksessä normaali lukija. Heitä on määrittelystä riippuen n. 80 % kaikista. He oppivat lukemaan menetelmästä riippumatta ja oppimistapa on yhdentekevää.

Huono lukija=moniongelmainen: lukiongelmaisten ryhmä on suurin 10-15 % ikäluokasta ja määrittelystä riippuen.

Hyperlektikko= sujuva lukija mutta ymmärtämisen taso luetusta (12 %) on luetusta alle merkitsevän tason.

Dyslektikko=vaikeudet liittyvät selvästi sanan tunnistamiseen: Lukeminen hidasta ja epävarmaa sekä arvailun sävyttämää. Dyslektikot ovat eniten tutkittu ryhmä. Heidän osuutensa ikäluokasta on n. 4 %.

Lukivaikeudet aikuisiässä

Havainnot nuoruus- ja aikuisikään asti pysyvistä erityisvaikeuksista lukemisessa ja kirjoittamisessa (lukivaikeus, lukihäiriö, dysleksia) ovat tuoreita lukemisessa ja kirjoittamisessa esiintyvistä vaikeuksista on runsaasti tutkimustietoa ja vaikutuksista ammattiin.

Aikuisiässä diagnosoitavissa olevaa perheittäin esiintyvää, perinnöllistä lukivaikeutta on noin kolmella sadasta. Jos otetaan huomioon ne aikuiset joiden lähisuvussa ei tiettävästi ole lukivaikeutta, mutta joilla on haitallisia sivuvaikutuksia lukemisessa ja kirjoittamisessa, lukivaikeuksia on kuudella sadasta.

Lukivaikeuksien piirteet

Vieraiden kielten oppiminen tuottaa lukivaikeuksisille lähes ylivoimaisia vaikeuksia. Kirjallinen ilmaisu on työlästä ja tuskallista, tyypillistä on oikeinkirjoitusvirheet ja yksinkertaiset, sähkösanomatyylliset ilmaisut, samoin kuin kuullun kielellisen tiedon kuten puhelinnumeroiden, nimien tai kompleksien ohjeiden mielessä pitämisen hankaluus.

Lukivaikeus ja kouluttautuminen

Lukivaikeuksinen opiskelija on yleensä jäänyt jälkeen lukutaidossa, kirjallisessa ilmaisussa ja vieraiden kielten taidoissa. Tutkimuksessa 12 % oli käynyt lukion otannasta. Osalla lukivaikeus korjaantunut tultaessa aikuisikään siinä määrin että sitä ei ollut diagnoitavissa.

Peruskoulun jälkeen lukivaikeuksista kärsivien koulutus vaihteli lyhyistä kursseista korkeakouluopetukseen. Vaikeuksia toivat vierasperäiset nimet, kuullun varassa hahmoteltava tai kirjoitettava tuottivat suuria hankaluuksia opiskelijalle.

Havaittuja ongelmia...

Terveystieteiden potilastietojen täyttäminen ja palaverien kirjoittaminen... Sihteerin tehtävät kirjoittamisen ja kuullun ymmärtäminen...

Teollisuudessa tuotekehittelyyn osallistuminen vaikka ideoiden koska ehdotukset on yleensä tehtävä kirjallisesti...

Lukivaikeuteen liittyy mielessä pitämisen vaikeus pitemmän aikaa esim. iltatyö, jossa on muistettava tuotteiden hintoja ja laskettava alennuksia tuottavat ongelmia...

Tehtävät huolintayrityksissä, joihin liittyy vieraiden kielten hallintaa ovat lukivaikeuksisille henkilölle vaikeita, koska ne vaativat erityistä huolellisuutta ja hallintaa...

Opettajalla, lääkärillä tai virkamiehellä voi olla lukivaikeus jolloin tekstin viimeistely vaatii erityistä huolellisuutta, asiakirjojen lukeminen on hidasta, ja vaikka vieraiden kielten perustaidot on hankittu, pääsääntöisesti vierasperäisten sanojen kirjoittaminen tuottaa pulmia...

Hyvin usein on havaittu mm. motorista kömpelyyttä, kirjoittamisen heikkuutta ja hitautta...

Lukivaikeus ja harrastukset

Harrastuksena voi olla lukeminen ja muut asiat kuten urheilu tai muut mielenkiintoiset asiat...

Lukivaikeus ja opiskelu

Lukivaikeuden yksilölliset piirteet on tunnistettava ja lukivaikeuksista kärsivien mm. ammattikoulutusta sekä/tai kehitettävä hänen valmiuksiaan uudenlaisiin sopiviin työtehtäviin.

Lähtökohtana on heikkojen ja vahvojen osa-alueiden tarkka arviointi.

Opetuksessa teoreettista tietoa tulee välittää monipuolisesti myös kuvallisesti ja äänellisesti sekä teorian hyväksikäyttöä soveltaen käytäntöön.

Opiskeluvalmiudet

Nykyajan aikuisopiskelijalle on ominaista laaja-alaisuus ja monipuolisuus sekä kyky tarkastella asioita eri näkökulmissa.

Lukikuntoutusta järjestää mm. HERO, Helsingin erilaiset oppijat ry.

Lukikuntoutuksen tärkeä tehtävä on pitää huolta opiskelijan opiskelijavalmiuksien kehittämistä.

Tukihenkilökoulutus

Turun Yliopiston Oppimistutkimuskeskuksen, Åbo Akademin, työvoimatoimistojen, KELA:n ja Helsingin erilaiset oppijat ry:n kanssa suoritettava tukihenkilökoulutus.

Tukihenkilökoulutuksen sisältöjä ovat esim.

1.Minäkuva:

- mitkä ovat vahvuudet
- lukivaikeus voimavaraksi
- ryhmäyöskentelyn edut ja haitat
- realismin minäkuva
- oman lukiongelman määrittely

2.Ryhmäyötaidot:

- Ryhmäyöskentelyn periaatteet
- mitä ryhmältä voi oppia
- viestintätaidot koetuksella

3.Viestintätaidot:

- viestin kehollani
- esiintymistaitojen kehittäminen
- selkeän puheviestinnän merkitys
- ohjattavan kohtaaminen

4.Pedagogiset taidot ohjaajana toimimiseen:

- erilaiset oppimistyylyt ja tekniikat
- oman oppimistyylin tiedostaminen
- ohjattavan kohtaaminen

5.Tiedotustoiminta ja vaikuttaminen:

- mitä voi tehdä omalla paikkakunnalla lukiasioiden edistämiseksi
- tiedottavan materiaalin valmistaminen

Lukivaikeuksisilla äidinkielen kirjoittaminen ja ääntäminen tuottavat suuria vaikeuksia.

Seuraavaan taulukkoon on koottu esimerkkejä lukivaikeuksisen henkilön vaikeuksista. (kts. sivu 23.)

1.kaksoiskonsonantit tuottavat vaikeuksia
2.kirjaimia puuttuu tai ne vaihtava paikkaa
3.-b-d, b-p, t-d, k-g, i-e, nk-ng, jne. voivat sekoittua
4.numerot vaihtavat paikkaa
5.ukiessa ja kirjoitettaessa voi sanan loppu tai lyhyt sana jäädä pois
6.käsiala on vaikeasti luettavaa
7.vaikeuksia pitkän ja lyhyen vokaalin erottamisessa
8.jotkut sanat ääntyvät toistuvasti väärin
9.epäselvä puhe
10.ääneen lukeminen vastenmielistä
11.lukeminen hidasta
12.kirjaimet tuntuvat hyppivän paperilla
13.tekstissä rivien seuraaminen ja uuden rivin löytäminen vaikeaa
14.uuden nopea väsyminen, pään- ja silmien särkyä lukiessa
15.vaikea lukea TV tekstejä
16.nimien muistaminen vaikeaa
17.oikea ja vasen, itä. ja länsi sekaantuvat helposti
18.aika- ja päivämäärät sekaantuvat helposti
19.kertotaulun oppiminen vaikeaa
20.numerosarjoissa numeroiden paikat vaihtuvat
21.riimien hahmottaminen vaikeaa
22.symbolien ymmärtäminen vaikeaa
23.keskittyminen helposti häiriytyvää
24.hitaus/hätäisyys

Kuva 5 *Lukivaikeuksisilla opiskelijoilla ilmenneitä asioita.*
(Työministeriö/ Asiakkaana erilainen oppija /1998)

5.1.5 ADD=Attention Deficit Disorder /Tarkkaavushäiriö

Oppimisvaikeutta aiheuttava tarkkaavuuden säätelyn vaikeus. Hero ry.

5.1.6 ADHD=Attention Definit Hyperactivity Disorder

Tarkkaavuus ja yliaktiivisuushäiriö

Ilmeisesti periytyviä syitä ja hankittuja syitä on olemassa.

Varhaislapsuus= synnytyksen hapen puute, aivoverenvuoto keskosella, aivoverenvuodon ja hydrokefalian jälkiseurauksena voi esiintyä tarkkaavuushäiriötä. Tarkkaavuushäiriöiden ongelmat esiintyvät oppimishäiriöiden tapaan n. 30 %:lla jo edellisessä sukupolvessa. Hero ry.

5.1.7 MBD=hahmotuksen / oppimisen erityisvaikeus

Minimal Brain Dysfunction eli MBD-oireyhtymä.

Esiintyy sosiaalisten tilanteiden ja viestien hahmottamisen vaikeutena, joka

on lievempää kuin Autismiryhmään kuuluvien laaja-alaisten häiriöiden ollessa kyseessä.

Kuntoutus: Ohjaus aikuisen tuella ulkoapäin järjestämällä tilanteita tarkkaavuuden kannalta sopiviksi. Yritä liittää lapsen jokapäiväiseen rytmiin. Lääkityksenä Metyylifenidaatti, lääkenimi Ritalin. Tukee mm. aivojen dopamiini ja noradrenaliini-kasvua henkilössä. Hero ry.

5.2 Terveydenhuolto

Terveydenhuolto oppimishäiriöisten apuna. Terveydenhuollon määritelmät: Oppimishäiriöiden katsotaan johtuvan keskushermoston toiminnanhäiriöistä, joita voidaan hoitaa tietyissä tapauksissa esimerkiksi lääkkeillä.

5.2.1 Terveydenhoito

Oppimishäiriöt eroavat vain vaikeusasteiltaan. Tyypillisesti terveydenhuollon alaan kuuluvista kehityshäiriöistä, kehitysvammaisuudesta ja autismita. (Suora lainaus s. 32.) Monimuotoisissa sairauksissa runsaasti neurologista ja psykiatrista komorbiditeettiä eli kahden tai useamman sairauden samanaikaista esiintymistä sisältävien erityisvaikeuksien kokonaisvaltainen hoito onnistuu. Työryhmän on oltava moniammatillinen (neurologi, neuropsykologian tai tapauksesta riippuen puheterapeutti, toimintaterapeutti, fysioterapeutti, sosiaalityöntekijä, foniatri, lastenpsykiatri, erityisopettaja ja opettaja) Hero ry.

5.2.2 Erikoissairaanhoito

Vaikeiden mutta myös keskivaikeiden ja komplisoituneissa tapauksissa lievienkin erityisvaikeuksien diagnosointi ja kuntoutus kuuluu erikoissairaanhoitollle.

Uusista potilaista n. 500 kärsii neurologisista erityisvaikeuksista (dysfasia, tarkkaavuushäiriö ja spesifiset oppimisvaikeudet) Lähde: Hero ry

5.2.3 Kuntoutus

Kuntoutuksessa on tärkeintä tiedottaa heikkojen ja hyvien osa-alueiden arviointi ja niistä tiedottaminen oppimishäiriöiselle ja hänen ympäristölleen. (perhe, koti ja koulu)

Erityisesti riittävän tuen järjestäminen ja erityisvaikeuden ottaminen huomioon opetuksessa. (opetuksen järjestäminen sopivaksi opiskelijalle) Kehityksen ja oppimisen erityisvaikeuksien kuntoutus on toisaalta pedagogista erityisopetusta, toisaalta lääkinnällistä kuntoutusta.

5.3 Oppilashuoltoryhmä

Uusimmissa kouluissa toimii OPH(R)-Oppilashuoltoryhmä. Siihen kuulu

vat mm. rehtori tai johtaja, koulupsykologi/ja tai kuraattori tai vastaava sekä terveydenhuollon edustaja/terveydenhoitaja ja ryhmänohjaaja = opettaja. Oppilashuoltoryhmän tehtävänä on oppilaiden koulunkäynnin ja hyvinvoinnin turvaaminen.

5.4 Peruskoulu

Lukivaikeuksisen aikuisryhmän kokemukset peruskoulun iltaopinnoista Käpylän iltaoppikoulusta ja sen muutamasta perusajatuksesta:

Ryhmän ryhmäytyminen on tärkeää. Yhteiset kokemukset ja oppijat tukivat toisiaan.

Oppijat ovat oppaina omaan osaamiseensa. Syntyy yhteinen opintomatka. Opettajat ovat kiinnostuneita ryhmän opettamisesta ja halukkaita kokeilemaan uusia ajatuksia. Oppiaineissa keskitytään olennaiseen ja opiskelijoita kiinnostavaan asiaan. Ryhmälle tarjotaan räätälöitynä kaikki peruskoulun kurssit. Arviointia vältetään ainakin aluksi. Yhdessä mietitään vaihtoehtoisia suoritusmuotoja, tavallisiakin kokeita kokeillaan mutta kaikki vaihtoehdot ovat mahdollisia

Lukiopetusta sellaisenaan ei anneta, vaan etsitään oppijan vahvat puolet ja tuetaan onnistuvaa oppimista. Opi oppimaan-kurssilla opiskellaan oppimisen taitoja ja opiskelutekniikoita. Lukitesti tehdään kaikille halukkaille.

5.5 Toisen asteen koulutus

Toisen asteen koulutus tarkoittaa perusasteen jälkeistä koulutusta, joka on kanavoitu Opetushallituksen (OPH) kautta. Koulutus sisältää nuorten näytöt jotka tulivat uudistamaan päivittäistä opetusta vuonna 2006. (kts. II-luku s7.)

5.5.1 Ammatillinen koulutus

Toisen asteen koulutuksessa on hyvin tuettu opiskelijan sisäistä ja ulkoista toimintaa. Ammatillinen koulutus on aina kolmevuotinen joka sisältää työssäoppimista valitulla alalla. Tutkinto antaa jatko-opintomahdollisuuden hakemisen ylempään koulutukseen esimerkiksi ammattikorkeakouluun ja yliopistoon. Koulutuksen sisältyy väh. 20 ov/30 op laajuinen työssäoppiminen.

5.5.2 Lukio

On esitetty, että n. 15 %:lla ikäluokasta olisi erilaisia ja eriasteisia lukemisessa ja/tai kirjoittamisessa havaittuja häiriöitä, jotka vaikuttavat opiskeluun. Koulutettuja lukiopettajia on vielä tarpeeseen nähden liian vähän.

5.6 Erityisopetus

Erityisopetuksen määrä ammatillisessa opetuksessa oli v. 1993-1994 4,5 %

luokkaa. Tänä päivänä se on n. 10-15 % välillä (2004). Syy voilla huono opintomenestys. Ammatillista erityisopetusta annetaan mm. Omnian eri toimipisteissä jotka ovat jakautuneet myös aloittain. Rakennusosastolla erityisopetusta saa rakennusalan perustutkinnon opiskelijat. Linjasta valmistuu työelämään talonrakentajia.

Erityisluokat/ pienryhmät

Erityisluokan puolesta puhuvat seuraavat asiat katso taulukko 1.

1) Luokan maksimikoko kymmenen takaa paremman työrauhan
2) Lapsi säästyy enemmän (vaikkakaan ei täysin) ikäryhmänsä leimaamiselta
3) Hyvä erityisopettaja tajuaa lapsen hyvät ja huonot puolet huomattavasti helpommin kuin kouluttamaton suurryhmän usein ylityöllistetty opettaja. Hänellä on aikaa tarkkailla lasta enemmän.
4) Vanhempien on helpompaa ja luonnollisempaa ottaa yhteyttä pienluokan opettajaan
5) Vanhempia ei tarvitse ujustella lapsensa vaikeuksia, koska kaikki luokassa ovat samassa tilanteessa
6) Pienryhmän / erityisluokka pitää yleensä enemmän infoiltoja vanhemmille
7) Erityisluokkaan tuntuu olevan helpompi saada kouluavustaja ja apuvälineitä kuin tavalliselle luokalle

Kuva 6. *Erityisluokan puolesta puhuvat seuraavat asiat*

Erityisopetuksen/ -luokan vaarat:

1. Erityisluokilla on sellaisen opetusfilosofian omaavia erityisopettajia, jotka haluavat vain pitää lapsia päivähoitossa oppimisen kustannuksella. Tällöin lapsille ei opeteta oppimistaitoja ja tavoitteet asetetaan hyvin matalalle.
2. Luokalla ei yleensä ole "oppilasvetäjää", joka innostaisi muitakin oppimiseen, koska kaikilla on ongelmia, tervettä kilpailua näin ei siis ole".
3. Luokat ovat usein pääsääntöisesti poikaluokkia, joten luokan ystävyys-suhteet jäävät tytöille vähiin.

Kuva 7. *Erityisopetuksen vaarat*

Lukivaikeuksisen oppilaan tulevaisuus on riippuvainen hänen ympärillään olevista aikuismalleista, lähinnä omista vanhemmista ja opettajista. Jos aikuismalleja ei ole, lapsen on kovin vaikea päästä eteenpäin.

5.7 Ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulut eivät tunne erityisopetus-käsitettä. Kaikissa ammattikorkeakouluissa ei ollut vielä 2000-luvun alussa esim. kuraattoria/ koulu

psykologia. Uudet tuulet puhaltavat koulussa ja nyt ymmärretään, että opiskelijalla on tarpeita ja ne on täytettävä tavalla tai toisella.

Viime vuosina ammattikorkeakoulut ovat joutuneet panostamaan yhä enenevässä määrin opiskelijan sosiaalisiin tarpeisiin kuten terveydenhuoltoon ja psykososiaalisiin tarpeisiin ja siten tukemaan opiskelijaa opintojen loppuun saattamisessa. Opiskelijahuolto on tiivistänyt yhteistyötään erilaisten psykososiaalisten ongelmien ratkaisemisessa. Erityisesti ammattikorkeakouluissa on varauduttu jo opinto-ohjaajien ja terveydenhoitajien kanssa tehtävään yhteistyöhön psykologien avulla.

Opiskelijatuutori on hyvä apu ammattikorkeakoulussa I-vuoden nuorelle joka aloittaa opintojaan. Hänen kauttaan saa tukea, ja opastusta uusiin asioihin, jotka liittyvät koulun erilaisiin opetus- ja oppimisympäristöihin.

6.MONIALAINEN OPPILAITOKSEN JOHTO

Oppilaitoksen tulisi kaiken kaikkiaan myötävaikuttaa siihen että nuoret kehittyisivät aktiivisiksi ja toimintakykyiseksi yhteiskunnan jäseniksi. Vaatimuksia johtamiselle asettaa myös koulukulttuuri, jolla on pitkä autonominen traditio takanaan ja joka usein varsin tehokkaasti kykenee löyhäkytkentäisen organisaatiomuodon turvin eristämään oman ydintehtävänsä. (Opetushallitus, 2001, 141)

6.1 Rehtori

Rehtorilla on päävastuu oppilaitoksen johtamisesta ja oppilaille annettavan opetuksen laadusta. Johtaminen edellyttää näkemystä ja visiota. Tämä taas edellyttää opettajan perustaitoja eli pedagogisia ja didaktisia perustietoja ja ammatillisia perusasioita. Hänen tulisi kyetä kehittämään koulua ja oppimisympäristöä kokonaisuutena((Opetushallitus, 2001, 145).

Johtaminen on aina vuorovaikutusta toisen kanssa, sitä miten viesti annetaan eteenpäin. Vuorovaikutusta ovat erityisesti opettajan / rehtorin työn kuvassa. (Johtamisvoima Oy, 2006, 29.)

1. Tilannetietoisuus
2. Kulttuuri
- 3.Toiminnan perusteet
4. Arvot

Kuva 8 Vuorovaikutusprosessit johtamisessa

Pääosat: johtamisen taskuopas s.44
Johtamisvoima Oy/ 2006

Rehtorilla on organisaatiossa johtajuutta avustavia henkilöitä kuten mm. koulutusjohtajat, koulutuspäälliköt joiden toimenkuva saattaa olla hyvinkin erilainen. Heidän toimenkuvansa vaihtelee toisistaan paljonkin. (Ahonen, 2001, 62).

Oppilaitoksen menestymisen edellytyksenä on, että oppilaitoksen johto kykenee arvioimaan niin koulutusjärjestelmän kuin koko yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia. Sen lisäksi henkilöstöllä koko henkilöstöllä on oltava yhteinen käsitys, visio, sekä strateginen suunnitelma sen saavuttamiseksi ja koko henkilökunnan on toimittava vision mukaan. (Honka-Ruohotie-Suvanto & Mustonen, (toim), 2000, 79.)

Ammatillisen oppilaitosten toiminnan kehittäminen tulisi olla työelämälähtöistä, mikä käytännössä tarkoittaa mm. sitä, että koulutusasiantuntemusta tulisi liittää työelämän haasteisiin ja samanaikaisesti yritysten asiantuntijoi

den tulisi jakaa asiantuntemustaan opettajien kanssa. (Ruohotie, Kulmala ja Siikaniemi, 1998, 12.)

6.2 Organisaatio ja johto

Johtaminen tapahtui 1930-luvulle saakka suljetussa järjestelmässä, joka oli määräysvaltaista. Johtaminen oli rationaalista toimintaa.

1940-1960 tultaessa oli organisaationa suljettu järjestelmä ja johtaminen oli täten sääntö- ja järjestelmäjohtamista.

1970-luvulla ja 1980 luvulla tulivat tulos- ja tavoitejohtaminen, joiden organisaationa oli avoin järjestelmä ja johtaminen oli rationaalista toimintaa.

Nykyaikainen 1990-luvulta oleva organisaatiota edustava on avoin järjestelmä jonka johtaminen on yhteisjohtamista. Siv Their Pedagoginen johtaminen kirjassaan esittää johtamisen nykyaikana olevan seuraavaa:

``Näin erityisesti on ehdotettu että yhteisjohtamisen käsitettä, koska monet niistä toiminnoista, jotka tulivat vain aiemmin johtajan osaksi, ovat yhä suuremmassa määrin kaikkien työntekijöiden omia vastuualueiden luonnollisia osia``.

Kognitiivinen pedagogiikka painottaa analyysin, tutkimisen ja ongelmanratkaisu roolia oppimisprosessissa. (Their.1994, 19)

Organisaatio

Omnian organisaatio on linjaorganisaatio, kuten kaikkien muidenkin suurten oppilaitoskeskittymien ja suuryritysten.

Organisaatiot tai niiden yksiköt voivat olla hyvinkin isoja ja vaikeasti hahmotettavia kokonaisuuksia. Yritysten ja oppilaitoksen ylimmällä johdolla on haastava tehtävä näiden mittavien ja vaikeasti hahmotettavien systeemi- en johtamisessa ja kehittämisessä. Jos ylimmällä johdolla ei ole tukenaan riittävää määrää esimiehiä, niin tehtävä voi olla vaikea, jollei jopa mahdotonkin. (Moilanen 2001, 28)

Kuva 8. OMNIAN organisaatiokaavio Lähde: internet:www.omnia.fi

6.3 Johtamisjärjestelmä

KUNTAYHTYMÄN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ

Jäsenkunnat ovat hyväksyneet toiminnan perustana olevan perussopimuksen. Opetusministeriö on vahvistanut järjestämisluvan ja yhtymäkokous on hyväksynyt kuntayhtymän toimintaa ohjaavan hallintosäännön.

Ylin päättävä toimielin on **yhtymäkokous**, joka toteuttaa jäsenkuntien ohjausta ja valvontaa hyväksymällä kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman sekä vahvistamalla tilinpäätöksen. **Kuntayhtymän hallitus** vastaa siitä, että Omnian toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Hallitus vahvistaa kuntayhtymän toiminta-ajatuksen, vision ja asettaa strategiset tavoitteet. Hallitus vastaa toimintojen kehittämisen periaatteista ja valvoo, että kuntayhtymän toimielimet ja henkilöstö noudattavat voimassaolevia säädöksiä ja määräyksiä. **Omnian toimintaa johtaa kuntayhtymän johtaja**. Hallintosäännössä ja kuntayhtymän johtajan vahvistamissa toimintaohjeissa annetaan tarkemmat määräykset organisaatiosta ja viranhaltijoiden päätösvallasta sekä tehtävistä. Kuntayhtymän johtaja päättää muista Omnian toiminta- ja menettelytapaohjeista. Johto ja henkilöstö tuottavat tietoa toimielinten päätöksenteon tueksi ja raportoivat toiminnan tavoitteiden saavuttamisesta. (Sisäiset palvelut Omnian johtosääntö 2009 Omnia)

7. AMMATILLINEN OPETUSYMPÄRISTÖ

Omnia on monialainen oppilaitos, jossa on koulutusaloja n. 60. Rakennusala on yksi niistä. Rakennusala määrittelevät ohjeet, lait ja säädökset sekä tietysti alan työturvallisuus. Opiskelijalle annetaan ensimmäisen vuoden aikana työsaliopetuksessa työturvallisuuteen perehdytys, jota hän jatkaa läpi työuran eri yrityksissä. Työturvallisuus on yksi tärkeimpiä opetettavia asioita rakennusalan opiskelijoille. Opiskelijat saavat perehdytyksen koneiden ja laitteiden työturvallisuuteen sekä I-vuoden opiskelun aikana he käyvät tulityö- ja työturvallisuuskurssit.

7.1 Työsaliopetus

Opiskelijaa pitää kannustaa ja ohjata rakentavaan suuntaan ohjein ja kannustavin esimerkein.

Esim. 1) Minun 20-vuotisen urani aikana tekisin asian näin..., 2) hyvä, oikein hyvä ja seuraava työvaihe on...

I-vuosi

Työsaliopiskelu

Opiskelija rakentaa muottitöiden osiossa mm. porrasmuotin, pilarianturamuotin, anturamuotin sekä erilaisia aita-elementtejä (alumiini ja puu). Raudoitusosiossa opiskelija osaa raudoittaa anturan ja sitoa raudoituksen. Muuraus- ja betonointi osiossa opiskelija osaa muurata kevytsora-harkoilla perustukset. Lisäksi hän osaa tehdä ensimmäisen betonivalun betonointiauttoa hyväksikäyttäen (Pumi).

Opintokokonaisuudet

Ensimmäisenä vuonna opettavien opintokokonaisuuksien ja niiden työturvallisuusasioiden seurauksena hän tietää rakennusalan työturvallisuudesta seuraavaa: Henkilökohtaisten suojainten käyttö (turvakengät, haalarit, takki, kypärä, kuulosuojaimet, työkäsiineet, henkilökortti).

Hän oppii erilaisten leikkureiden, betonimyllyn (vapaapudotussekoitin), sahaamisen ja naulaamisen oikeat ja turvalliset työtavat. (sahaa suoraan, lyö naulaan eikä sormille). Työkalujen oikeat nimet: vasara, saha, jikki, muurauskauhat jne. Opiskelijat opiskelevat rakennepiirustusta ja piirustusmerkintöjä. Rakenneleikkausten merkinnät ja selityksen yleisimmille rakennusosille (RIL 84-1-1988, 11-35) ja niiden ohjeistuksia. Lisäksi opetellaan harjoituskirjojen eri piirustusmerkintöjen tehtäviä, jotka ovat rakennusosaston Moodlessa versio 2.0.

Kaksoisopettajajärjestelmä tarkoittaa sitä että toinen opettaja tukee toista opettajaa opetuksessa. Opetuksessa on tarvetta kolmanteen opettajaan perusopetuksessa, koska ryhmät ovat suuria ja tilanteet vaihtelevat hyvinkin nopeasti. Normaaliopetuksessa ryhmien koko on 22 opiskelijaa ja pienryhmässä 12 opiskelijaa. Lisäksi työsalille tulevat vierailevat opiskelijat, joita saattaa olla 10 opiskelijaa. Työsalissa työskentelee päivittäin 4 opettajaa. Joista kaksi ryhmää on normaaliopetuksessa. Pienryhmäopetuksessa työsa-

lilla on yhdellä opettajalla 12 opiskelijaa ohjattavanaan. Pienryhmän vastuupettajalla on ammatillisen erityisopettajan pätevyys. Neljäs opettaja voi antaa tukea sitä tarvitseville integroiduille tai erityisopetusta tarvitseville opiskelijoille. Näin varsinaiselle ryhmänsä opettajalle jää aikaa oman ryhmänsä opettamiseen. Työsalissa opiskelee parhaimmillaan yli 70-opiskelijaa.

Aluesuunnitelma

Työsalisuunnitelma sisältää AutoCAD-pohjakuvat rakennusosaston työsalista. Pohjakuvat sisältävät tavaroiden, varastojen ja kierrätyksen suunnitelman. Tilojen suunnittelussa on tehty yhteistyötä työsaliohjaajien kanssa, työsalisuunnitelma tehtiin n. 5 m x 5 m alueelle, jonne rakennetaan 2,35 x 2,35 m rakennus. Alueesta tehtiin luonnos ja siirrettiin AutoCAD:lle. (katso aluesuunnitelman sisä- ja ulkoalueesta AutoCad 1-3 kuvat). Opetusalueita koskee suunnittelijaa asetetut vaatimukset rakennettaessa pientaloa tai kerrostaloa. Suunnitelmat tulee sisältää perustukset (antura, perusmuuri), runko (alasidepuu, runkopuu, yläsidepuu, julkisivut) ja vesikaton katto- tuolit, diagonaalit, aluskate, rimoitus, ruodelaudoitus ja esim. tiilikate. Opiskelijat saavat saman opin mutta pienemmissä ryhmissä ja opettajat suunnittelevat jokaisen opiskelijaryhmän kokoonpanon erikseen. Jokaisen opiskelijan lähtötason mukaan opiskelijoille opetetaan palomääräykset rakennusmääräyskokoelman (RakMk E1) mukaisesti. Tärkeimmät asiat sivuilta 120-160.(RIL 195-3-2005 s.120-169)

Sisätiloissa on rakennusosastolla työtiloja käytettävissä 650 m².

Tiloihin tehtiin ohjeistus yhden oppitunnin työturvallisuusopetusta varten. Työturvallisuustunti aloitetaan jokaisen päivän päätteeksi. Seinälle asennettiin ulkotilojen siivousta varten harjoille, luudille, lapioille ja kolille oma ``naulakko``.

Opetustiloja on aidatulla sisäpihalla hiekka-alueella n. 330 m².

Opiskelijoita on työsalissa n. 70.(työsali on jaoteltu sisä- ja ulko-alueeseen)

Opetusryhmät

Salissa opiskelee siis kolme opiskelijaryhmää. (yhteensä 56 opiskelijaa).

Lisäksi salissa työskentelee vaihto-opiskelijoita, jotka ovat Viron Tartosta.

Ryhmien koot vaihtelevat 2-6 opiskelijaa. Nivelvaiheen (TET) ryhmä oli 8 opiskelijaa. He olivat yhden viikon ajan harjoittelemassa avustavia rakennusalan erilaisia töitä työsalissa. Työsaliin tilat on suunniteltu koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmaa ja siinä olevia opintokokonaisuuksia silmäläpäitäen. Opetussuunnitelma on kehitetty rakennusalan opintokokonaisuuksien ja valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Työsaliin opetustilat ovat käytössä normaaliopetuksessa A- ja B-ryhmille sekä pienryhmälle (kts. piirros 1).

Pienryhmä

Pienryhmälle on varattu sisätilaa on varattu n. 140 m² ja ulkoalue n. 60 m². Pienryhmässä opiskelijat etenevät ja tekevät töitä oman opetussuunnitelman mukaisesti ammatillisen erityisopettajan kanssa.

Ulkoalue

Työsalin ulkoalueelle on lisäksi palotarkastajan toivomuksesta tehty alumiinikehikko jonne on varastoitu puutavarat (22 x 100, 50 x 100 ja 48 x 98) ja raudoitusteräket (6,8,10,12 mm). Puutavarakatoksen koko on 6,2 m x 3,2 m x 3,3 m. Sinne mahtuu n. 3000 m lauttaa tai koolinkia n. 2000 m.

Sisäalue

Työsalin sisäosan lattiapinta-ala on 650 m² (kts.LIITE 1 AutoCad piirros 1) ja ulkoalueen (hiekkalue) pinta-ala on 330 m².(kts LIITE 1.AutoCad piirros nro 2)

Työsalissa ja katoksessa on lisäksi suunniteltu paikat lapiaille, katuharjoille, kolille yms. Sisätiloissa ovat pehmeämmät lakaisuharjat, lastat yms.

Terästyöt on tehty piirustusten mukaan. Jonka tämän raportin laatija on tehnyt.

Kulkitiet

Työsalin vierailijoita varten on suunniteltu sisätiloihin selkeästi merkitty kävelyreitti. Työsalin keskelle jää n. 2 m levyinen kävelytie (hätätie) kuten rakennustyömaillakin. Täytyy muistaa että rakennustyömaa on suljettu / eristetty tila (esim. aitauksella). Sinne pääsevät vain sinne oikeutetut henkilöt tulemaan (työntekijät, tavarantoimittajat, viranomaiset ym.).

Maaliskuun alusta 1.3.09 tuli voimaan valtioneuvoston päätös (205/2009), jonka mukaan työalueella on pidettävät suojakypäriä ja suojalaseja. Asetus astui voimaan 1.6.2009 (Työturvallisuuslaki esim. Vnp 205/2009).

7.2.Pientalo kohde

II-vuosi

Toisen vuoden opiskelijat ovat työssäoppimassa suurelta osin koulun oman pientalokohteen työmaalla. Näin on tulevaisuudessakin. Seuraava kohde on jo suunnitteluasteella. Rakennusalan toisen vuoden opiskelijat opiskelevat yhteisiä aineita opetussuunnitelman mukaisesti. Osa opiskelijoista voi olla työssäoppimassa osan aikaa jossakin rakennusalan yrityksissä.

Toisena vuonna opiskelijat harjoittelevat teoriaa ja työssäoppimista koulun kohteessa. Kohde on kolmekerroksinen pientalo. Perustus on tehty kevytsoraharkoista (maalainen vedeneristys on tehty Suomen Rakennusinsinööriliiton RIL r.y ohjeen mukaisesti. Sisätilojen märkätiloissa tulee ottaa vedeneristyksessä huomioon: kallistukset, vedenpoisto, materiaaliratkaisut, lattialämmitys ja ilmanvaihdon toimivuus (RIL 107-2000 mm.s,180-188) Runko on puinen ja julkisivu on tiilestä muurattu tiilestä. Kattomuotona on 1:3 harjakatto ja sen katemateriaalina on tiilikate. Rakennuksen pinta-ala on n. 250 m². Tontin pinta-ala on 768 m². Tontti on neliön muotoinen.

Esim. routaeristys ja mitoitus on suoritettu Suomen Rakennusinsinööriliiton r.y mukaisen ohjeen mukaisesti kuten kellarillisen rakennukseen pitääkin. (RIL 193-1992, s 88-89.)

Rakennettavassa pientalossa käydään läpi rakennettavan pientalon työvaiheet: perustus, runko, vesikatto, sisävalmistusvaiheen työt, harkko- ja tiilimuuraus, maalaus yms. Pientalotyömaa on rakennettu silmälläpitäen rakennusalan ammatillista koulutusta. Siellä ovat kahdessa kerroksessa työmaan

mukaiset sosiaalityöt. Alhaalla sijaitsevat pukuhuoneet ja ylhäällä opetustilat n. 20 opiskelijalle sekä toimistotilat jotka ovat varustettu fläppitaulu, piirtotaulu, internet-yhteydellä ja ilmoitustaululla. Ulkotiloihin on rakennettu erillinen tupakointipaikka opiskelijoita varten. Työmaalla on sirkkeli ja varastointitilat sekä varastokontti jossa on suuremmat työkoneet ja tarvikkeet. Varastointialueena on rakennustyömaa kuten isoillakin työmailla.

Ammatillinen opetus oppimisympäristöinä on käytännönläheistä ja opiskelijat kokevat sen mielenkiintoiseksi. Työmaa-olosuhteet sopivat myös lisäharjoitteluna opiskelijalle, joka ei ole edistynyt opinnoissaan toivotulla tavalla. Opetus on opettajan suorittamaa opetussuunnitelman mukaista opetusta jonka opettaja suunnittelee eri työvaiheiden kautta (kts. Opettajakyselyn tulokset 9.1). Opetus on järjestetty koulumaisesti työmaan kaltaiseen ympäristöön, jossa ovat samat elementit kuin missä tahansa suuremmilla työmailla. Opetuksessa käytetään TR-mittaria (rakennusalan työturvallisuusmittaria joka on käytössä yleisesti koko maassa).

Kohteessa on vastaava työnjohtaja (lehtori) joka toimii myös opettajana. Hänen lisäksi on toinen päätoiminen opettaja, joka huolehtii päivittäisestä opetuksesta. Työmaalla on päivittäin yhden ryhmän verran opiskelijoita. Opiskeluaika on viikossa 32 tuntia.

7.3 Opiskelijoiden työssäoppiminen

Yrityksen kohteissa ammattimies on työpaikkaohjaajana. Mahdollisuus väärän tavan oppimiseen on siten mahdollista. Yrityksissä oppimisympäristö on erilainen kuin koulussa vaikka pyritäänkin samankaltaiseen työmaaolosuhteisiin. Nuori oppii vanhemman ammattimiehen mukana tehden erilaisia rakennusalan töitä. Ryhmytyminen ja kuuluminen eri ammattiryhmään on toivottavaa työmaalla. Opiskelija ottaa mallia erityisesti työpaikkaohjaajalta/vanhempi ammattimies. Toisilla rakennusalan opiskelijoilla voi olla iso kynnys jo tulla isolle työmaalle.

Hiljainen tiedonsiirto, eri työmallit, ryhmään samaistuminen, työssäoppimispaikkaa ja yritystä haettaessa ja sopimuksia tehtäessä jännittää monia nuoria. Nämä ovat asioita jotka työssäoppimisen opettajan täytyisi huomioida paikkaa haettaessa ja sopimuksia solmittaessa. Opettajan on hyvä muistaa että hän on mm. opiskelijan kanssa kanssaoppija, valmentaja ja kasvattaja päivisin.

III-vuosi

Kolmas vuosi pitää sisällään työssäoppimista eri rakennusalan yrityksissä ja teoriaopintoja koulussa. Teoriaopetus jaksotetaan tarpeen mukaan. Yleensä teoriaa on kerran viikossa mutta jaksotuksissa on vaihtelua vuosittain.

Työssäoppiminen tapahtuu eri rakennusalan yrityksissä. Työssäoppijat ovat haluttuja eri rakennusalan yrityksissä. Usein yritys rekrytoi työssäoppijan tämän valmistuttua ainakin kesätöihin. Toisilla opiskelijoilla työpaikka järjestyy toveripiirin välityksellä rakennusalalta.

Yleistä tutkimuksesta

Työssäoppimisen hakua koskevan tutkimuksen mukaan opiskelijat hakevat työssäoppipaikkaa n.1-2 kertaa ennen kuin sellainen löytyy. Se on yleensä rakennusalalta. Tulos on opiskelijakyselyn tulos. Pääosin työssäoppipaikkaa hakee opiskelija itse. (opiskelijakyselyn tulos 61/101)
Tutkimukseni mukaan opiskelijat tietävät että rakennusalan työ on raskasta. Opettaja avustaa opiskelijaa työssäoppimispaikan haussa, jos he eivät itse onnistu saamaan paikkaa (kts. Opiskelijan tutkimustulokset kohta 9.2).

7.4 Opetustilat

Salin sisäpuolella on 2 kappaletta tussitauluja ja yksi fläppi-taulu, joita voi käyttää teorian opetuksessa. Lisäksi koulusta löytyvät luokkatilat, joissa on nykyaikaiseen opettamiseen välineet kuten videotykki ja tietokone, ATK-luokissa on modernit ATK-ohjelmat.

7.5 Opetusvälineet

Tänä päivänä sosiaalinen media ja muut opetusvälineet ovat nykyaikaisen opetuksen avainsanoja, kuten internet:n kautta annettava rakennusalan opetus. Lisäksi Moodle 2 antaa hyvät mahdollisuudet opetuksen järjestämiseen ryhmässä, erikseen tai etäopiskeluna.

Rakennusalan opetus on käden taitojen konkreettista hyödyntämistä. Sitä ei voi sivuuttaa käytännön opetuksesta. Teorian osuuttakin tarvitaan, mutta sahaaminen tai vasaralla naulaaminen on vain opiskelijan itse konkreettisesti tehtävä ja koettava. Näin luodaan onnistumisen tunnelma ja malliopimista.

7.6 Asiakastyöt

Vierailevan opettajan, joka tulee tekemään asiakastöitä työsalilla on ilmoitettava aikeistaan työsalista vastaavalle opettajalle ja neuvoteltava tämän kanssa. (ks.Opettajan ohjeet työsalin ohjeistus)

8.TUTKIMUSONGELMA JA TUTKIMUSMENETELMÄ

Hyvä tutkimussuunnitelma sisältää katsauksen alan kirjallisuuteen sekä sen perusteella esitetyn ongelmanasettelun ainakin pääongelmien osalta. Tämän jälkeen tehdään reaalin aikataulu tutkimuksen eri osien toteuttamiseksi sekä mahdolliset rahoituslaskelmat. (Erätuuli, Leino & Yli-Luoma, 1994, 17.)

Osallistuvassa havainnoissa tutkijan ja tutkittavien on hyvä luottaa toisiinsa (Tynjälä P.1999, s. 32.)

8.1 Tutkimusongelma

Tutkimuksen tarkoituksena on saada tietoa rakennustyösaliopetuksen toteutumisesta ensimmäisestä vuodesta aina kolmanteen vuoteen asti. Ensimmäisen vuoden aikana työssäoppiminen tapahtui rakennusalan yrityksissä. Työssäoppimisjakson kesto on n.4 viikkoa. Toisen vuoden aikana työssäoppimista tapahtuu Omnian rakennusosaston omassa pientalon kohteessa. Kolmantena vuonna opiskelijat lähtevät yrityksiin työssäoppimaan. Erityisesti opettajan näkökulmasta lisätietoa tuovat nuorten kvantitatiiviset kyselyt työssäoppimisjaksoilta. Lisäarvoa saadaan opiskelijoiden työssäoppimisen mielipiteistä aina 3 vuoden ajalta. Tietolähteinä olivat koulussa pääosin opiskelijat. Vähemmän tietoa saatiin opettajilta ja työssäoppimispaikkojen työpaikkaohjaajilta ja yritysten vastuuhenkilöiltä.

Lisäksi kyselyjen avulla pyrin työssäni selvittämään opetus- ja oppimisympäristön opetusnäkökohdat niin itse päivittäisessä opetuksessa kuin myös yritysten työssäoppimisen jaksoilla. Työssäoppimispaikat sijaitsevat rakennusalan eri yrityksissä pääkaupunkiseudulla.

8.2 Tutkimusmenetelmä

Työsalisuunnitelman aineistoksi sovimme tilaajan kanssa 1)opettajan ohjeistuksen, 2)opiskelijan ohjeet, 3)AutoCad -piirustukset(aluesuunnitelman sisä- ja ulkoalue). Kokouksia sovittiin tilaajan kanssa pidettävän tarpeen mukaan. Tilaajan kanssa sovittiin pidettävän kokouksia tarpeen mukaan. Kokoonnuimme tilaajan kanssa kaksi eri kertaa ennen kyselyiden suorittamista.

Työssäoppimisen opiskelijoilta, työpaikkaohjaajilta, yrityksiltä saatava kyselyaineiston kerääminen aikataulu sovittiin Huhtikuu-kesäkuu 2009. Työpaikkaohjaajilta ja yrityksen vastuuhenkilöiltä saatiin vielä marraskuussa kyselylomakkeiden palautuksia.

Kohderyhmän muodostivat Omnian ammattiopiston rakennusosaston opettajat ja työpaikkaohjaajat sekä rakennusalan opiskelijat eri yrityksissä. Opettajiksi katsottiin kaikki, jotka ovat ryhmänohjaajia. Työpaikkaohjaajiksi katsottiin työpaikalla nuorta ohjaavat henkilöt (työnjohto, vanhempi ammattimies).

Kyselylomake sisälsi kolme osa-aluetta

-
- a. Työsalisuunnitelma ja opetustoiminta työsalilla sekä työssäoppiminen
 - b. Opetus- ja opiskelijoiden toiminta työssäoppimisen kohteissa
 - c. Työssäoppiminen yrityksissä

8.3 Aiheen valinta

Opiskeltavan aiheen tuli olla nuorten Rakennusalan perustutkinnon opetus-suunnitelman mukaista opetusta. Sovimme tilaajan kanssa opiskelijoille järjestettävästä opiskelijakyselyistä. Aiheena tulisivat olemaan työssäoppiminen ja opetus ja hakuprosessit. Kyselyissä vastattaisiin taulukko 1:ssä oleviin kyselyiden osa-alueisiin. Työpaikkaohjaajan, opettajan ja yrityskyselyiden osa-alueet. (kts. sivu 41 kuva 11). Samoin tulisi ottaa työpaikkaohjaajan ja opettajan opetuksellisia, ohjauksellisia ja opiskelijan työssäoppimisen mielipiteitä alalta. Vuosikurssit olisivat 1-3. Kokous (2/2009)O. Saalasti- A. Huttunen

Työsalisuunnitelmalle oli tarvetta koska tilat olivat uusia ja vanha suunnitelma oli jo tullut aikansa päähän. I-vuoden opetusta suunniteltaessa havaittiin tilojen järjestelyissä ja opetuksen ympäristössä selviä kehittämisen kohtia, kuten työsaliohjaajan tulo saliin tekemään asioita ryhmänsä kanssa. Samoin havaittiin tilojen koon kanssa perustavanlaatuinen ongelma, joka löytyi tilojen suunnitelmalliseen opetuskäyttöön ja joka perustuu koulutuksen järjestäjän ja OPH:n opetussuunnitelmaan (talonrakennusalan perustutkinto).

Rakennusosaston työsalisuunnitelma joka sisältää työsalin aluesuunnitelmat sekä käsittää Omnian ammattiopiston I-vuoden työsalitilojen suunnitelmallista käyttöä ja opetusta koskevan suunnitelman. Käytännössä se edellytti uuden opettajan ohjeistuksen tekoa rakennusosaston uudelle opettajalle. Opiskelijan opas tuli sisältämään työsalin opetuksen suunnittelu, ammatillisen opetusympäristön luomisen, opetusjärjestelyt,ä järjestyssäännöt ja työturvallisuusohjeet. Oppaat on otettu käyttöön syksyllä 2009.

Katso sivu 41 Tutkimusongelmat-tilukko

OMNIA ammattiopisto		
Ari Huttusen Ylempi amk työ		
Tutkimusongelmat		
	Kysymysnumero	
OPISKELIJAKYSELY	kyselylomakkeissa	107 / 140 vastaajaa
Taustatiedot	1-5.	Vastausprosentti:76.
Yleistietoa työssäoppimisesta	6-13.	
Työssäoppimisen haku	14-16.	
Työssäoppimisen ilmapiiri	17-20.	
Työssäoppimisen asiakirjat ja perehdytys	21-22.	
Työssäoppimisen ohjaukselliset asiat	23-25.	
Työssäoppiminen ja opetus	26-28.	
Opiskelun perustietoa	29-31.	
Koulu ja työssäoppiminen	32-28	
Työssäoppimisen tulokset	39-40	
Valmistuminen	41-43	
OPETTAJAKYSELY		9 / 10 vastaajaa
Opetuksen tavoitteet	1.	Vastausprosentti: 90
Sopimukset	2-4.	
Työssäoppijan ohjaus	5-6.	
Työpaikkaohjaaja ja opettaja	7-8.	
Työssäoppiminen ja opettaja	9-25.	
YRITYSKYSELY		12 / 42 vastaajaa
Työssäoppimisen aloitus	1-4.	Vastausprosentti: 29.
Yritys, yhteiskunta ja koulutuksen järjestäjä	5-13.	
TYÖPAIKKAOHJAAJA		15 / 42 vastaajaa
Koulu-työssäoppimispaikka/TPO	2,3,4,6	Vastausprosentti: 35
Opettaja-TPO	9,11,14.	
Yritys-työpaikkaohjaaja	5,12,	
Opiskelija-TPO	7,8,10	
TPO	13.	

Taulukko 6. Kyselykaavakkeiden ongelmat

8.4 Kyselylomakkeen laadinta

Kirjassaan *Mitä on Laadullinen tutkimus* Pertti Alasuutari valaisee esimerkein mm. soran vaikutusta kitkapinnan liukkauteen. (Alasuutari, 1993, 25.)

Teoria

Kyselylomakkeen teoriapohjan saamiseksi oli hankittava kirjallisuutta. Kysymysten laatiminen on ilman sitä mahdotonta. Tutkijan on mietittävä tutkimusongelmaa ja tätä kautta lähdettävä purkamaan asioita kysymysten avulla. Tutkijan ja tilaajan edustajan kanssa sovittiin mittauksen ajankohdaksi toukokuun loppu 2009. Kysymyksiä ei voinut enää muuttaa kun ne ovat kyselyyn vastanneiden edessä ja vastaukset oli saatu. (T. Heikkilä, 2001, s. 47-49.)

Käytetyimpiä kysymysmuotoja kaavakkeissa ovat avoimet kysymykset, monivalintakysymykset ja asteikkoihin perustuvat kysymykset. Päädyin käyttämään asteikkokysymyksissä väittämiä, koska halusin saada mielipiteet esille. Likertin asteikko on yleensä 5- tai 7- portainen asteikko. Päätimme käyttää Likertin asteikkoa 1-5 (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara, 2006, 189.)

Likertin asteikon arvot ovat 1-5.

1=Täysin eri mieltä

2=Eri mieltä

3=Ei samaa eikä eri mieltä

4=Samaa mieltä

5=Täysin samaa mieltä.

Osgoodin asteikon arvot 1...5
(arvostelu adjektiiveilla)

1 = Vähän

5 = Paljon

8.5 Kyselyihin vastaaminen

Opiskelija

Opiskelijat vastasivat innolla kyselyihin ja he saivat tarvittaessa opastusta ryhmänohjaajilta. Vastanneita oli 107. Osastolla on rakennusalan opiskelijoita 140. Opiskelijan kyselyihin vastanneiden kadon määrä voi johtua esimerkiksi työssäoppimisjaksosta, lomasta tai opiskelija on jo valmistunut. Kyselylomakkeissa on 42 kysymystä. Vastaukset tehtiin Likertin asteikolla. Kysymyksen 39 kohdalla käytin Osgoodin asteikkoa. Muutama opiskelija palautti täytetyn lomakkeen postin välityksellä. Näin tekijä oli valmis suorittamaan yhteenvetojen ja päätelmien koostamisen opiskelijoiden vastauksista. Opiskelijakyselyihin vastaaminen kesti n. 15 min. (27- 2 8 .5.0 9)

Kyselyihin vastattiin Omnian luokkatiloissa. Ryhmänohjaaja jakoi kyselykaavakkeet opiskelijoille ja palautti täytetyt lomakkeet tutkijalle. Ryhmän toiselle vuosikurssille tutkija teki kyselyn ja jakoi kaavakkeet koulun työmaakohteessa Kilossa. Kts. s. 40 kyselyiden osa- alueet.

Opettaja

Opettajakyselyissä oli kysymyksiä 25. Vastaukset merkittiin Likertin-asteikolla (1-5).

Opettajilta kerättiin aineistoa kolmessa eri vaiheessa.

1. kierros oli viikolla 22 suoritettu kyselykaavakkeeseen vastaaminen.

2.kierros tapahtui Viron Pärnussa jossa saatiin vuorovaikutusta ja hyviä palautteita työsalisuunnitelmasta. Vuorovaikutus oli ajoittain mielenkiintoista ja mieleenpainuvaa. Mielipiteet kirjattiin ja ne on huomioitu sekä kirjattu opettajan ohjeeseen(työsalisuunnitelmaan). Tutkijalla ja kuuntelijoilla oli mieleenpainuvia keskusteluja asiasta.

3. kierros päätettiin pitää viikolla 41, jolloin opettajat saivat vielä kertoa mielipiteensä työsalisuunnitelmasta. Palautteita ja tätä kautta huomioitavia asioita ei suuremmalti enää ollut.

Työpaikkaohjaajat

Työpaikkaohjaajan kyselyissä oli 15 kysymystä. Vastaukset merkittiin Likertin asteikolla (1-5).

Työpaikkaohjaajilta saatiin 14 palautettua lomaketta. Luotettavuuden takaamiseksi tutkija olisi halunnut enemmän palautettuja lomakkeita.

Yrityksissä oli ilmeisesti niin kiire että aina ei voi onnistua. Suuriltakin rakennusliikkeiltä jäi palauttamatta useita kyselylomakkeita.

1. kierros. Työpaikkaohjaajilta pyydettiin pääosin kyselykaavake täytettynä toukokuun aikana. Vastausaikaa jatkettiin 15.7.2009 saakka.

2. kierros toteutettiin viikolla 44. Kysely tehtiin sähköpostitse suurten yritystentyyöpaikkaohjaajille. Palautus oli 8.11.2009 mennessä.

Yrityskyselyt

Yrityskyselyssä oli 15 kysymystä. Vastaukset merkittiin Likertin asteikolla (1-5).

Yrityskyselyjä kyselykaavakkeita oli erittäin vaikea saada palautettua. Suuriltakaan rakennusliikkeiltä ei saanut kuin pienen osan kysely. Voisiko olla niin että rakennusyritysten hankintapuolelta ollaan yhä enenevässä määrin menty kuormittamaan /supistamaan insinöörejä, jotta heitä saataisiin työjohtoon? Näin saataisiin toimihenkilöitä työkohteiden keskijohtoon ja työmaan johtoportaalalle?

Palauttamatta jäi suuriltakin rakennusliikkeiltä useita kyselylomakkeita.

9. TUTKIMUSTULOKSET

S.Hirsijärvi & P. Remes & P. Sajavaara kirjassaan Tutki ja kirjoita ovat hyvin kertoneet Metodologisia ja teoreettisia lähtökohtia tutkijan asemasta kyselyistä ja ongelmanasetannasta. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara, 2002, 111-116.) Tässä osiossa esitän saamani tulokset graafisesti ja taulukkomuotoisesti sekä sanallisesti ilmaistuna. Vastaukset on puettu graafiseen muotoon ja ne on ilmaistu numeraalisesti.

Tauluokkon arvot on jaettu Likertin-asteikon mukaisesti arvosteltavaksi.

9.1 Kyselyjen tulokset

Yleisesti vuonna 2009 koko maan työttömyysasteen arvioidaan nousevan 9 %:iin tänä vuonna ja ensi vuonna (2010) se nousee 11 %. Työllisyysaste laskee 67 %. (lähde www.mol.fi)

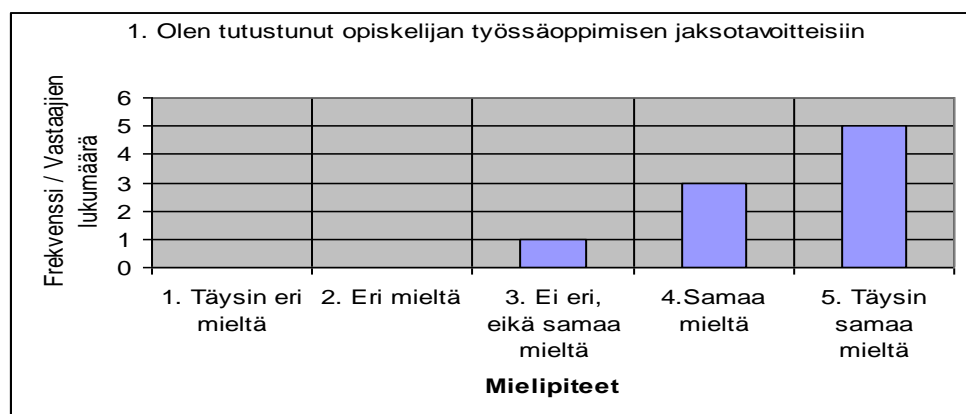
9.1.1 Opettaja

Opettajakyselyt ovat tehty Omnian ammattiopiston rakennusosaston opettajista, jotka olivat lukuvuonna 2008-2009. Opettajina oli 10 opettajaa. Yksi ei vastannut kyselyyn. Yhdeksän heistä oli miehiä ja yksi nainen. Yhdeksästä opettajasta neljä oli käynyt opettajaopinnot.

1. Opiskelijan työssäoppimiseen sisältyy seurattavia asioita jotka on merkitty opetussuunnitelmaan ja sitä kautta jakson / periodin tavoitteisiin.

Ennen työssäoppimista opettaja selvittää mahdollisuudet ja tavoitteet opiskelijalle sekä tekee tarvittavat työssäoppimisen suunnitelmat ja kertoo ne työpaikkaohjaajalle.

1. Olen tutustunut opiskelijan työssäoppimisen jaksotavoitteisiin.

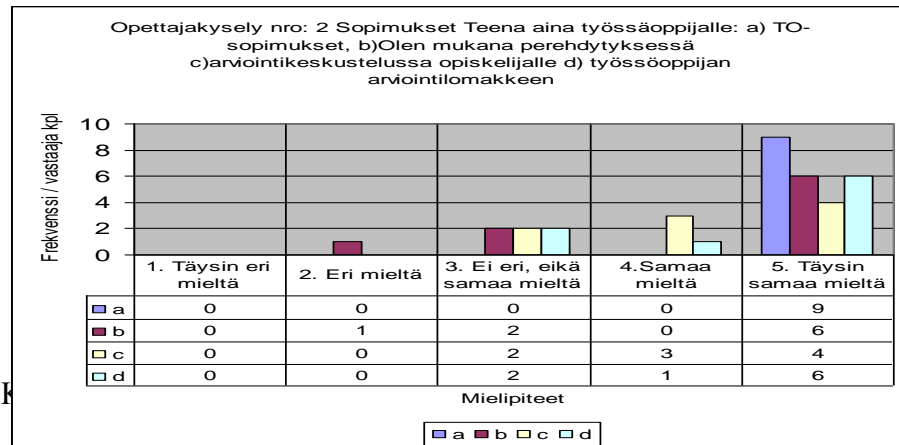
Kuvio 1. *Opetuksen tavoitteet.*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys 1:

1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 5.

Mielipiteet: Vastanneet opettajat ovat lähes yksimielisiä että he ovat tutustuneet opiskelijan työssäoppimisen jaksotavoitteisiin,. Tässä on mahdollista että yksi opettaja ei ole ollut työssäoppimisen vastuupettajana eikä laisinkaan työssäoppimisen opettajana. Tämä vaikuttaa heti vastaustuloksiin

2. Sopimukset ovat tärkeimpiä asioita työssäoppimista suunniteltaessa. Niissä määritellään mitä tehdään, milloin tehdään ja miksi tehdään sekä työssäoppimisen vastuut ja velvollisuudet nuoren työssäoppimisesta työpaikalla.

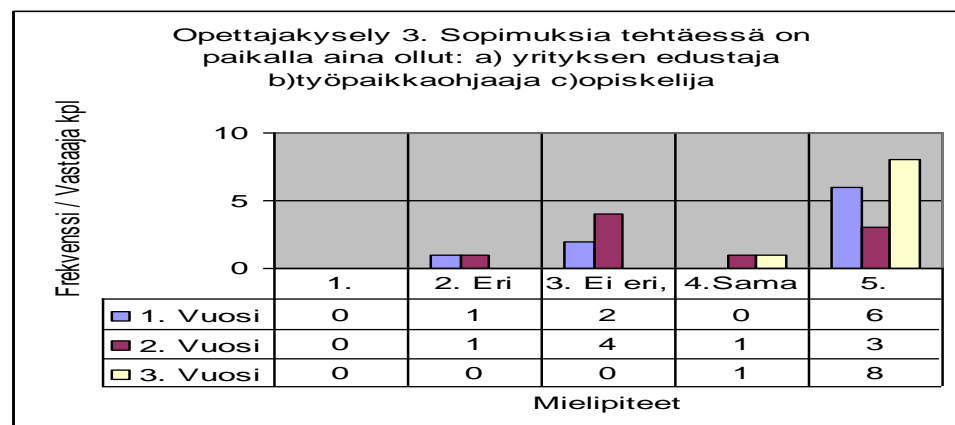
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys:

1=Täysin eri mieltä 0,0,0,0 2= Eri mieltä 0,1,0,0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0,2,2,2, 4=Samaa mieltä 0,0,3,1, 5=Täysin samaa mieltä 9,6,4,6.

Päätelmät: Työssäoppijan tulosta työyhteisöön tietävät työmaalla työskentelevät. Yli 2/3 osaa vastaajista on tullut tähän tulokseen.

Mielipiteet: Vastanneet opettajat ovat lähes yksimielisiä että he ovat tehneet sopimukset, he ovat mukana työmaan perehdytyksessä, arviointikeskustelu on tehty sekä arviointilomake on täytetty.

3. Opettaja tekee sopimukset osapuolten kanssa joten hän pitkälle myös valmistelee kokoukset työkohteessa.

Kuvio 3. Sopimuksia tehtäessä on paikalla aina ollut a) yrityksen edustaja b)työpaikkaohjaaja c) opiskelija

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Sopimusten tekohetkellä on ollut paikalla a) yritys b) työpaikkaohjaaja c) opiskelija.

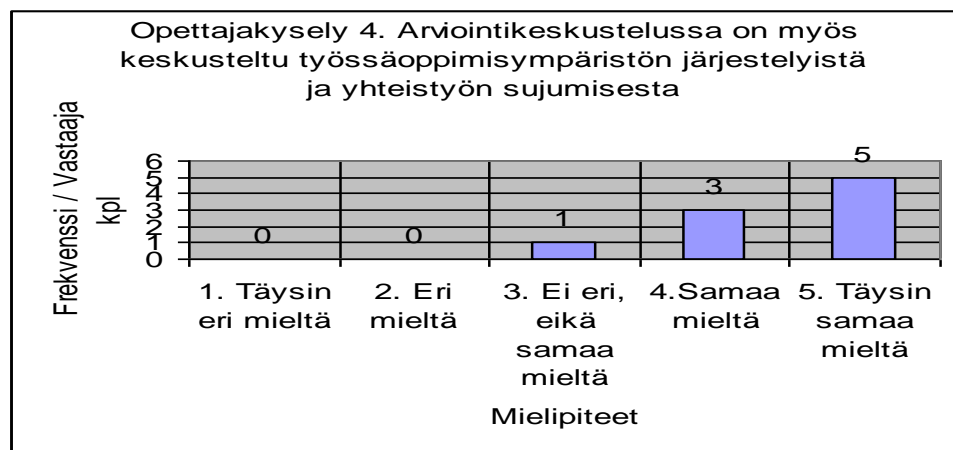
1=Täysin eri mieltä 0,0,0, 2= Eri mieltä 1,1,0 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2,4,0, 4=Samaa mieltä 0,1,1, 5=Täysin samaa mieltä 6,3,8 (N=107).
Päätelmät: Opettajien mielestä ovat paikalla olleet aina opettaja, opiskelija ja yrityksen edustaja.

a)Yrityksen edustaja on ollut paikalla solmittaessa to-sopimuksia 6/9 (4,5 / 67%). Opettajien mielestä yrityksen edustaja on ollut paikalla 67 % mukaan kun opiskelijan työssäoppimisen sopimusta on tehty.

b)Työpaikkaohjaaja on ollut paikalla solmittaessa to-sopimuksia 4/9 (4,5 /44 %). Onko niin että pienissä yrityksissä ei ole aina työpaikkaohjaajaa saatavilla vaan hän on itse yrittäjä.

c)Opiskelija on ollut paikalla solmittaessa to-sopimuksia 9/9 (4,5/100%)
Opiskelija tulee työssäoppimisen harjoittelupaikkaan n. 100% varmuudella solmimaan sopimuksen. Poikkeuksia toki on.

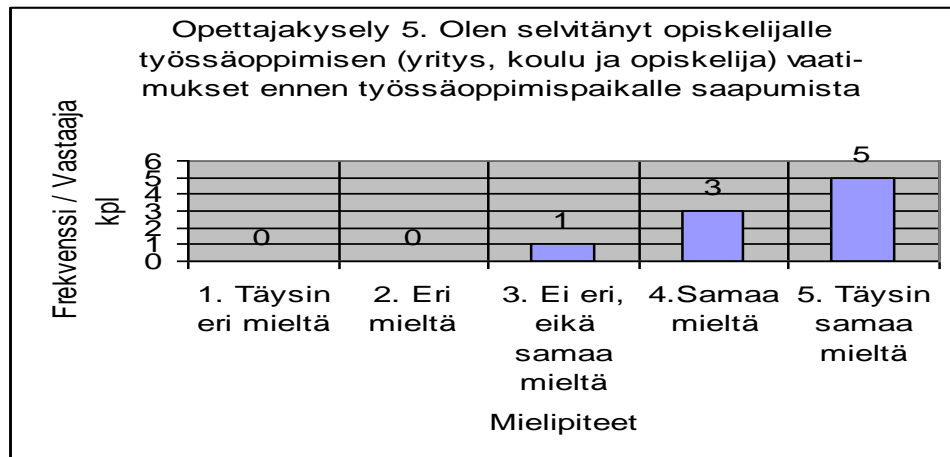
4. Työssäoppimisen järjestely osapuolten kanssa on erityisen tärkeää samoin sosiaaliset toiminnot kuten keskustelu osapuolten kanssa .

Kuvio 4. Arviointikeskustelussa on myös keskusteltu työssäoppimisympäristön järjestelyistä ja yhteistyön sujumisesta

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työssäoppimisen järjestely ja yhteistyön sujuminen sekä keskustelu. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 5 (N=9).
Päätelmät: Työssäoppimisen järjestely ja yhteistyön sujuminen sekä keskustelu on opettajien mielestä sujunut hyvin. Opettajat ovat osoittaneet lähes yksimielisesti että työssäoppimisen sosiaaliset taidot ovat opettajalla erittäin hyvin eritelty. (8/9 4,5/ 89 %). Tämä osoittaa sitä että työssäoppimisen järjestely ja yhteistyö on sujunut hyvin opettajien ollessa työssäoppimisen ohjaajina.

5. Työssäoppijan tulo kohteeseen on nuoren kannalta ensiarvoisen tärkeää. Opettaja voi saattaa hänet itse kohteeseen. Tärkeintä on antaa opiskelijalle tietoa työssäoppimisesta ja valmistella häntä uuden asian kohtaamiseen.

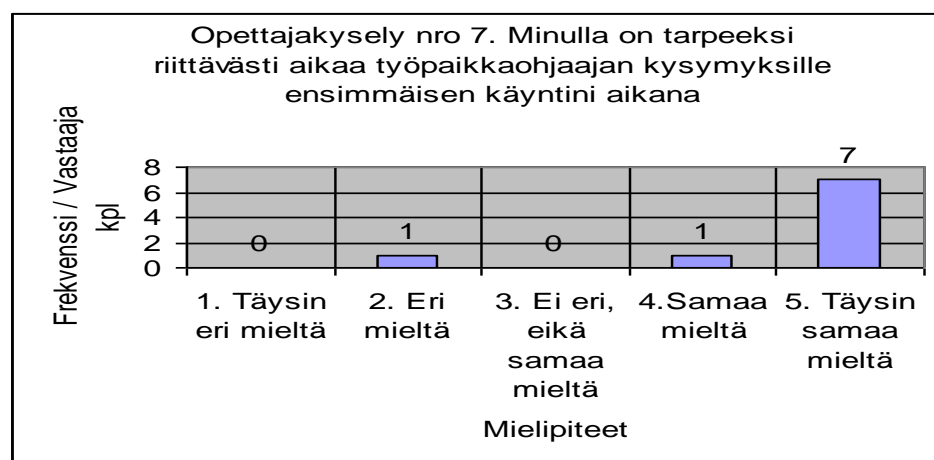
Kuvio 5. Olen selvittänyt opiskelijalle työssäoppimisen (yritys, koulu ja opiskelija) vaatimukset ennen työssäoppimispaikalle saapumista.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen selvittänyt opiskelijalle työssäoppimisen (yritys, koulu ja opiskelija) vaatimukset ennen työssäoppimispaikalle saapumista. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 5 (N=9).

Päätelmät: Opettajien mielestä opiskelijalle jää aina aikaa kertoa esim. työmaan perehdytyksestä ennen työyhteisöön saapumista. (8/9, 4,5, 88%)

6. Kuinka kauan opettaja ohjaa opiskelijaa työssäoppimisjakson aikana? Vastaukset jakaantuivat pääosin niin että kolme vastaajista ei vastannut ollenkaan. Vastaajista viiden vastaukset olivat: 1h/vko, 40 /pv, 15 pv, 200 pv, 4 pv. Vastaajista pitää saada suurempi joukko vastaamaan tästä asiasta ja kertoa kuinka he vastaisivat asiasta. Päätelmät: Opettajat ohjaavat työssäoppijaa jaksolla 1 h/vko - 200 pv.

7. Opettajan on hyvä tutustua työyhteisöön ensimmäisellä käynnillä työmaalla ja tietysti työpaikkaohjaajaan.

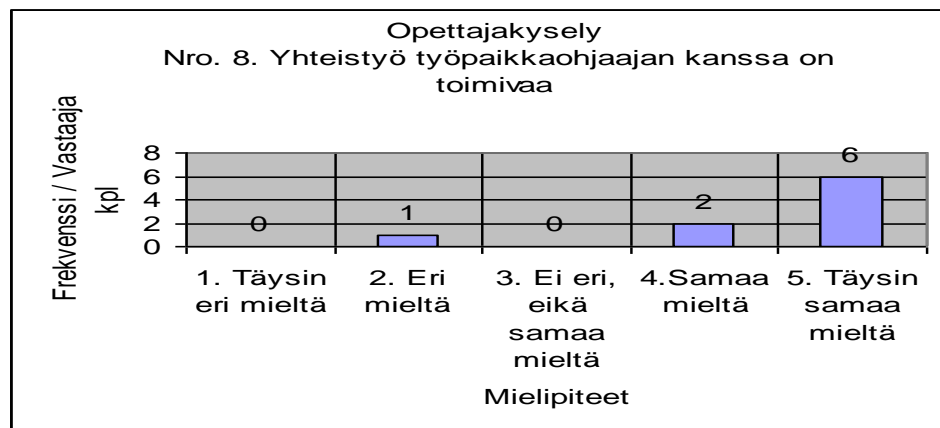

Kuvio 6. Minulla on riittävästi aikaa työpaikkaohjaajan kysymyksille ensimmäisen käyntini aikana

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Minulla on riittävästi aikaa työpaikkaohjaajan kysymyksille ensimmäisen käyntini aikana.

1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0, 4=Samaa mieltä 1, 5=Täysin samaa mieltä 7 (N=9). Päätelmät: ensimmäisen käynnin aikana opettajalla on aikaa työpaikkaohjaajan kysymyksille. Täysin samaa mieltä on kahdeksan opettajaa yhdeksästä. Opettajien mielestä kysymyksiin jää riittävästi aikaa ensimmäisen käynnin aikana. (8/9/89%)

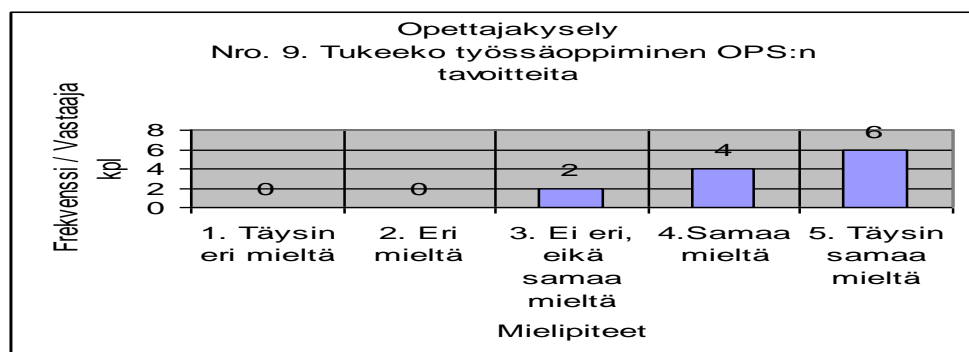
8. On ensiarvoisen tärkeää että työpaikkaohjaaja ja opettajan välinen työ on saumatonta jo heti alussa jotta opiskelija saa hyvät lähtökohdat työssäoppimiseen.

Kuvio 7. Yhteistyö TPO:n kanssa on toimivaa.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Yhteistyö työpaikkaohjaajan kanssa on toimivaa. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 6 (N=9). Päätelmät: Opettajien mielestä työpaikkaohjaajan kanssa toimiminen on ollut toimivaa. Samaa mieltä on 2 opettajaa ja 6 opettajaa ovat täysin samaa mieltä. Eli (8/9/89%) Melkein kaikki opettajat olivat sitä mieltä että työpaikkaohjaajien kanssa toimiminen oli toimivaa.

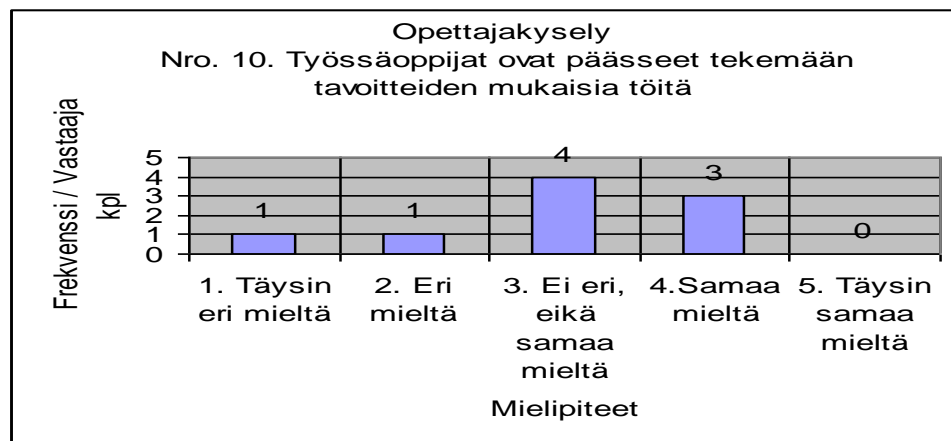
9. Opetussuunnitelman ja työssäoppimisen yhteensovittaminen vaatii aikaa ja erilaista soveltamista työssäoppimisessa opettajalta. Opettaja tekee OPS:n mukaisen suunnitelman jonka hän kertoo sitten työpaikkaohjaajalle ja opiskelijalle.

Kuvio 8. Tukeeko työssäoppiminen OPS:n tavoitteita.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Tukeeko työssäoppiminen OPS:n tavoitteita. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 4 (N=9). Päätelmät: Tukeeko työssäoppiminen OPS:n tavoitteita? vastauksia saatiin samaa mieltä olevia oli neljä opettajaa ja täysin samaa mieltä oli 3 opettajaa. Eli (7/9 4,5) eli 78 %. Vastaajista oli samaa mieltä 4 (4/9/44 %) ja jopa Täysin samaa mieltä oli 3 (3/9/34 %) kolme opettajaa. Kaksi opettajaa eivät olleet eri, eikä samaa mieltä. Työssäoppiminen tukee OPS:n tavoitteita opettajien mielestä. Suurinta joukkoa opettajista (7/9/78 %).

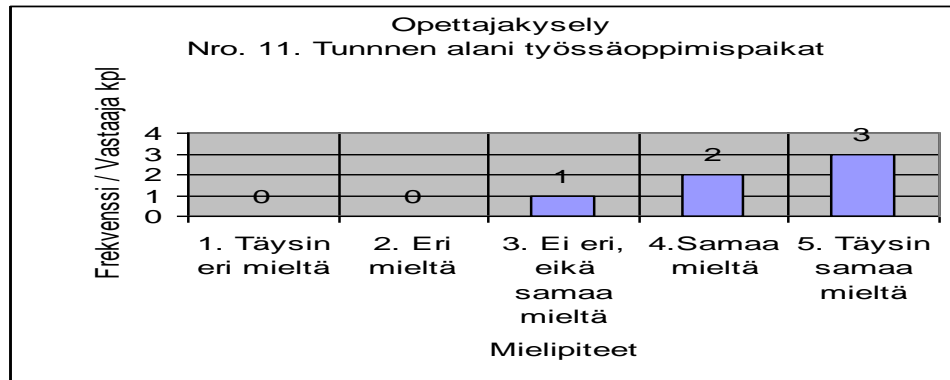
10. Rakennusalan työssäoppijat tekevät päivittäin erilaisia rakennusalan töitä eri kokoisissa yrityksissä.

Kuvio 9. Työssäoppijat ovat päässeet tekemään tavoitteiden mukaisia töitä.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työssäoppijat ovat päässeet tekemään tavoitteiden mukaisia töitä. 1=Täysin eri mieltä 1, 2= Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 4, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 0. (N=9) Päätelmät: Työssäoppijat ovat päässeet tekemään tavoitteiden mukaisia töitä. Kysymyksessä on hajontaa ja mielipiteet jakautuvat eritavalla eri opettajien kesken. (1/9/11%) Täysin eri mieltä ja (1/9/11%) eri mieltä yhteensä (2/9/22 %). on kaksi opettajaa kun taas samaa mieltä on kolme opettajaa. (3/9/33 %) Ei eri eikä samaa mieltä oli 4 opettajaa. (4/9 /44 %) Näyttää niin että opettajien mielipiteet hajaantuvat tässä kysymyksessä tasaisesti.

11. Opettajalla on hyvä työelämän tuntemus ja tätä kautta yritysten työpaikkaohjaajien tuntemus erinomainen. Yrityksissä työssäoppimisen työpaikat ovat näin taantuman aikana vähissä, joten opettajan työelämän tuntemus ja yritysten vastuuhenkilöiden verkosto täytyy olla hyvä jotta opiskelijalle löytyy työssäoppimisen harjoittelupaikka.

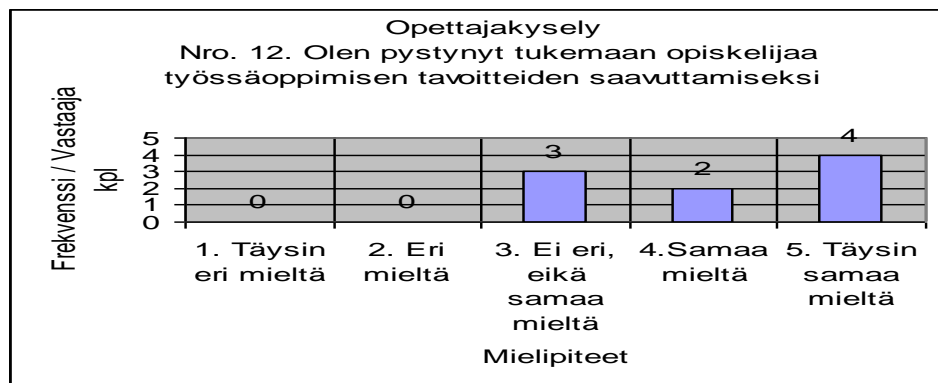
Kuvio 10. *Tunnen alani työssäoppimispaikat.*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Tunnen alani työssäoppimispaikat 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 3. (N=6)

Päätelmät: Osaston opettajat tuntevat alan työssäoppimispaikat melko hyvin. Opettajien hyvät työelämäyhteydet ovat perua yrityksissä työskennellessä. (5/6/75%) Vastaajista 2/3 osaa tuntee hyvin eri rakennusalan yrityksiä. Työelämä lähtöisyys on opettajalla oltava erityisen hyvä, koska tuolloin tritysten työssäoppimispaikatkin tulevat tutuiksi.

12. Opettajan tärkeä työ on tukea opiskelijaa ja ohjata häntä hänen opintojensa aikana.

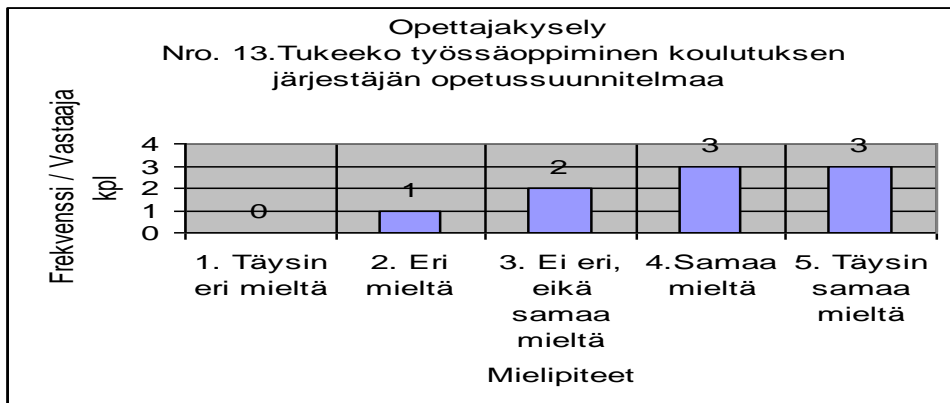
Erityisesti työssäoppimisen aikana opettajan työ kulminoituu työssäoppimisen tukemiseen yhteydenottoina opiskelijaan.

Kuvio 11. *Olen pystynyt tukemaan opiskelijaa työssäoppimisen tavoitteiden saavuttamiseksi.*

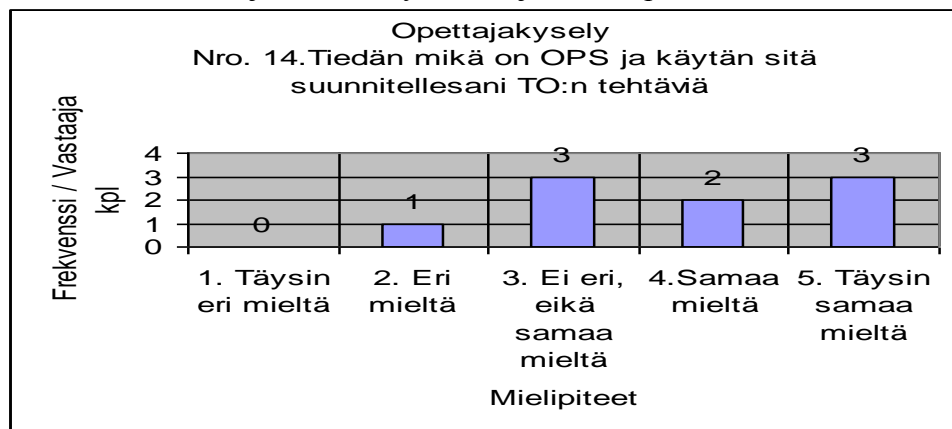
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen pystynyt tukemaan opiskelijaa työssäoppimisen tavoitteiden saavuttamiseksi. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 3, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 4. (N=10)Päätelmät: Opettaja on pystynyt tukemaan opiskelijaa työssäoppimisen tavoittelussa tavoitteiden saavuttamiseksi hyvin. Osa vastausten hajonnasta johtuu siitä että vastaajat eivät kaikki ole olleet työssäoppimisen ohjaajina. Suurin osa opettajista 66 % on sitä mieltä että ovat onnistuneet tukemaan opiskelijaa työssäoppimisessa.

13. Koulutuksen järjestäjällä on opetussuunnitelma, jonka hän on tehnyt valtakunnallisen OPS:n rinnalle Rakennusalan perustutkinnossa. Koulutusohjelma on talonrakentaja ja osaamisala talonrakentaja.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Tukeeko työssäoppiminen koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmaa (OPS). 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä (N=9). Päätelmät: Opettajien mielestä työssäoppiminen tukee koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmaa (OPS). (6/9/ 67%Vastaajista kaksi opettajaa ei ole eri eikä samaa mieltä asiasta. Yksi opettaja oli eri mieltä asiasta. (1/9/11 %).

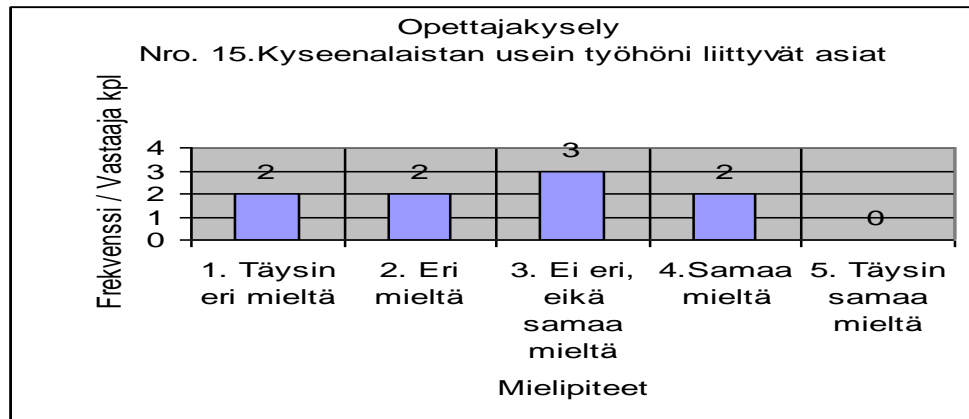
16. Opettajan suunnitelmassa työtään on se hyvä tehdä opetussuunnitelmaa hyväksikäyttäen. Työssäoppimista erityisesti suunniteltaessa on hyvä katsoa OPS:sta aineet jotka ovat kyseisellä jaksolla opiskeltavana.

Kuvio 13. Tiedän mikä on OPS ja käytän sitä suunnitellessani TO:sen tehtäviä.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Tiedän mikä on OPS ja käytän sitä suunnitellessani TO:n tehtäviä. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 3, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 3 (N=9). Päätelmät: Opettajat tietävät mikä on OPS ja käyttävät sitä työssäoppimiseen ja opetuksen välineenä. Vastaajina olivat ensimmäisen vuoden opettajat ja siellä oli myös opettajia jotka eivät olleet työssäoppimisen vastu-opettajina. Tämä ehkä on saattanut aiheuttaa hajaannusta vastauksissa. (9/5/55 %). Lisäksi 3 vastaajista ei ole antanut mielipidettä ko. vastauksissa. Yksi oli eri mieltä.

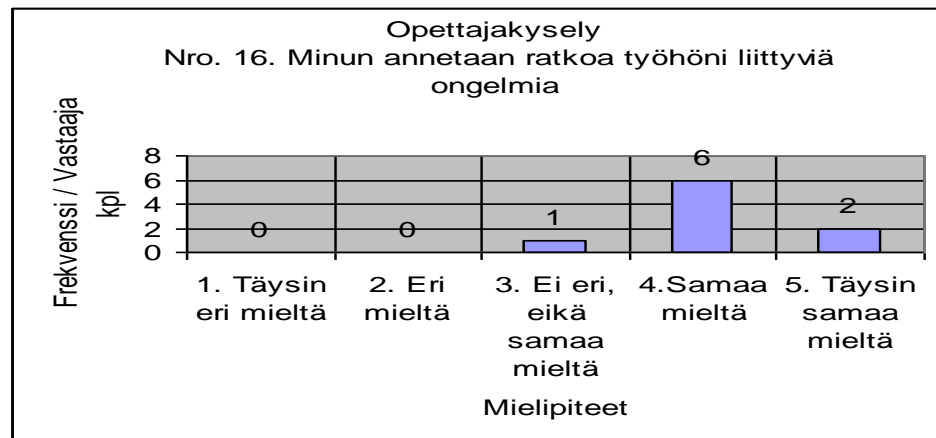
15. Opettajan ominaispiirteisiin kuuluu sosiaalinen luonne ja tietysti opettajan perusopinnot. Kyseenalaistaako opettaja työhönsä liittyvät asiat.

Kuvio 14. *Kyseenalaistan usein työhöni liittyvät tehtävät*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kyseenalaistan usein työhöni liittyvät asiat. 1=Täysin eri mieltä 2, 2= Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 3, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 0 (N=9). Päätelmät: Opettajien vastauksissa löytyi selkeää hajontaa 4/9. (1,2/44%) Ei ole halukas kyseenalaistamaan työhön liittyviä asioita kun taas samaa mieltä olevat kaksi opettajaa ovat halukkaita kyseenalaistamaan työhön liittyviä asioita. Näyttäisi siltä että opettajilla on selkeät menetöt tehdä töitä. Mutta persoonalliset tavat tehdä samoja töitä eri tavalla.

16. Opettajan toimenkuva ammatillisella II-asteella on hyvin erilainen yhteiskunnan muuttuessa ja vaatimusten kasvaessa koko ajan. Tämän vuoksi opettajan työ on itsenäistä ja vastuullista sekä erittäin antoisaa.

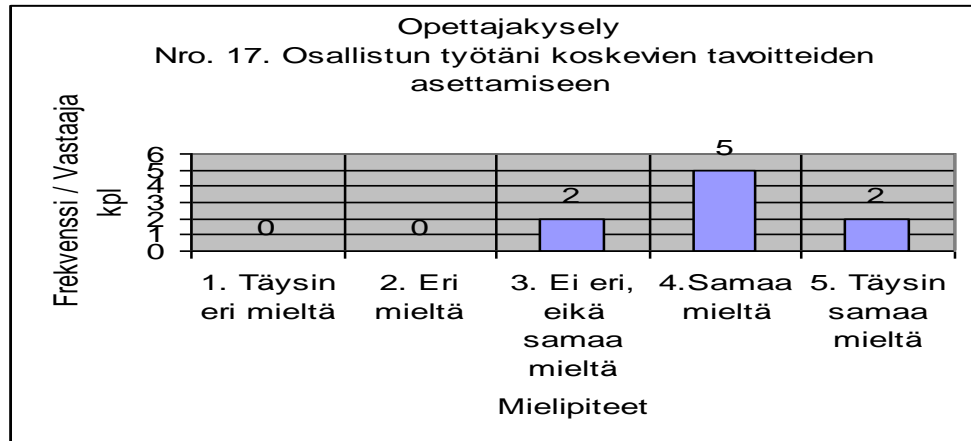

Kuvio 15. *Minun annetaan ratkoa työhöni liittyviä ongelmia*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Minun annetaan ratkoa työhön liittyviä ongelmia. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 6, 5=Täysin samaa mieltä 2 (N=9). Päätelmät: Opettajien annetaan ratkaista omaan työhön liittyviä ongelmia joita he päivittäin kohtaavat opiskelija-opettaja-suhteessa. Toisaalta vastuut ja velvollisuudet ovat aina suuret kun käsitellään oppilas-opettaja asioita. Kahdeksan vastaajista on sitä mieltä että he saavat ratkoa työn liittyviä ongelmia. (8/9 / 89 %) Yksi opettajista vastasi ei samaa eikä eri mieltä. (1/9/11%)

17. Koulu yhteisössä jossa opettajat ja opiskelijat työskentelevät yhdessä tarvitaan sosiaalista silmää asioiden ratkaisuille ja päivittäisille toiminnoil-

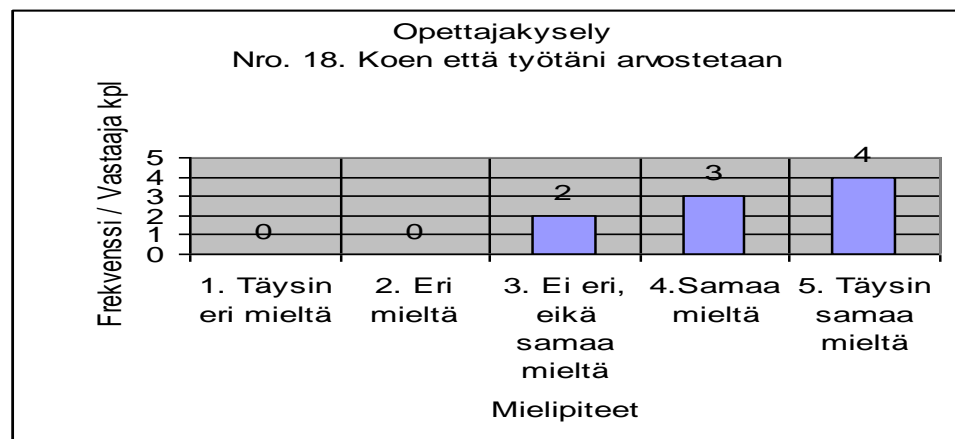
le koulussa.. Näin opettaja joutuu myös ratkomaan omaa työtään koskevia asioita jatkuvasti.

Kuvio 16. Osallistun työtäni koskevien tavoitteiden asettamiseen

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Osallistun työtäni koskevien tavoitteiden asetteluun. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4=Samaa mieltä 5, 5=Täysin samaa mieltä 2 (N=9). Päätelmät: Opettajien mielestä heidän työtään ja tavoitteiden asetantaan heillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa.(7/9) Tähän antaa vuosittainen henkilökohtainen tavoitteiden asetanta kokous hyvän mahdollisuuden. Lisäksi opettajien hyvät sosiaaliset taidot ja osastokokoukset viikoittain täydentävät osaston tavoitteita.

18. Nykypäivinä on töiden arvostus laskenut erilaisten uusien ammattien tulo myötä. Insinööri, arkkitehti, lääkäri olivat toiveammattuja viime vuosituhannen puolella. Tänä päivänä niiden arvostus on laskenut. Yhtenä syynä voi olla koulutuksen yhtenäistyminen 1990-luvun puolivälissä.

Kuvio 17. Koen että työtäni arvostetaan

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Koen että työtäni arvostetaan. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2,

4=Samaa mieltä 3, 5 = Täysin samaa mieltä 4 (N=9). Päätelmät: Opettajien mielestä opettajan työ on arvostettua. 7/9. (4,5) /6%. Opettaja kokee että hänen työtään arvostetaan.

19. Yhteiskunnan moninaisuus ja opettajan työelämän vaatimukset ovat kasvaneet. Eläminen tietoyhteiskunnassa vaatii yhä enemmän opettajilta erilaisia valmiuksia Opettajan tiedoilla millä pärjäsivät 15 vuotta sitten, ei pärjää nyky-yhteiskunnassa ja sen moninaisessa tietojen verkostossa. Tietotekniikka ja niiden hyväksikäyttö on kasvanut sekä opiskelijoiden tiedon tarve. Informaatio ja teknillisten asioiden ratkaiseminen on kasvanut uusiin mittoihin opettajan työssä.

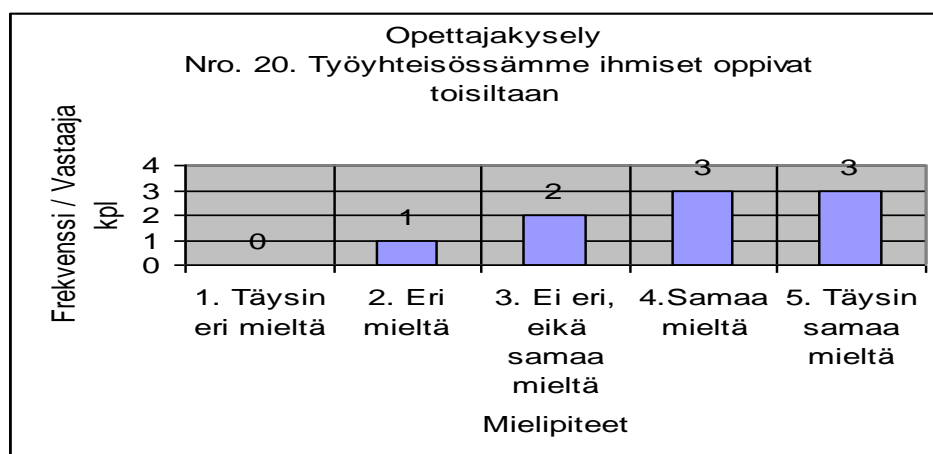

Kuvio 18. Työni sisältää vaihtelevia ja erilaisia töitä

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työni sisältää vaihtelevia ja erilaisia töitä. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 7 (N=9)

Päätelmät: Opettajien vastauksista näkee että kaikki vastaajat ovat sitä mieltä että opettajien työt sisältävät vaihtelevia ja erilaisia töitä. Opettajista (9/9/100%) ovat: (4) samaa mieltä 2/9 ja (5) Täysin samaa mieltä 7/9 siitä että työt ovat vaihtelevia ja erilaisia.

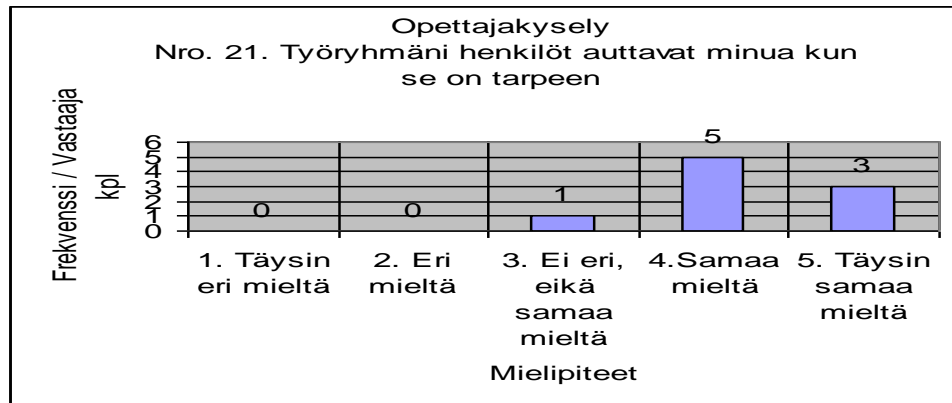
20. Työyhteisö on tärkeä jokaiselle työtätekevälle ihmiselle. Vietämme suurimman osan ajasta työtovereidemme ja työyhteisön jäsenenä päivittäin. Työyhteisössä työskentely on sosiaalisesti tärkeää.

Kuvio 19. Työyhteisössämme ihmiset oppivat toisiltaan

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Rakennusalan työ on arvostettua. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 3 (N=9). Päätelmät: Opettajien mielestä he oppivat tosiin työyhteisössä. (6/9, 4,5). Pääosa vastaajista on tätä mieltä. (67 %). Yksi oli eri mieltä eli (1/9)11 %. Kaksi ei osannut sanoa mielipidettään (2/9/22%)

21. Työryhmässä työskentely avartaa ihmistä tekemään ratkaisuja. Opettajan työssä työtoverit ovat avainasemassa kun he työskentelevät työssäjaksamisen kanssa päivittäin. Parhaimmillaan työryhmä toimii ja auttaa sen muita jäseniä ongelmatilanteiden ratkaisemisessa.

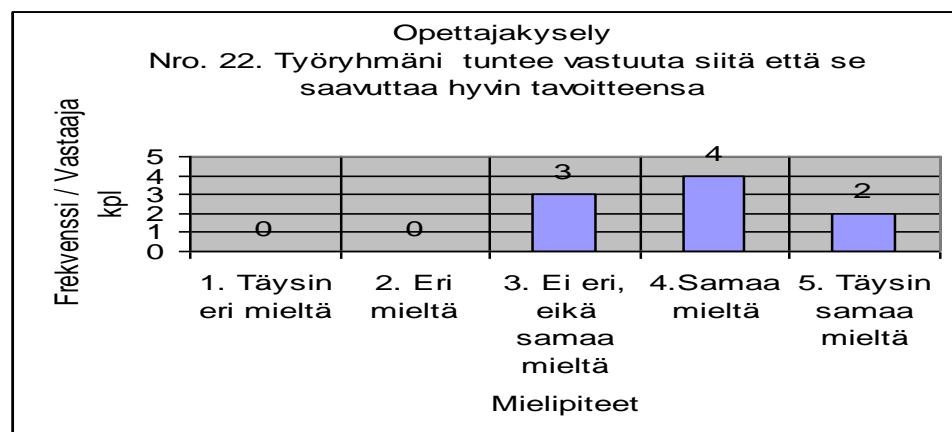
Kuvio 20. Työryhmäni henkilöt auttavat minua kun se on tarpeen

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: työryhmäni henkilöt auttavat minua kun se on tarpeen. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 5, 5=Täysin samaa mieltä 3 (N=9)

Päätelmät: Opettajien mielestä työryhmän henkilöt (8/9 / 4,5) auttavat toisiaan kun se on tarpeen. Tämä osoittaa hyvää yhteishenkeä sosiaalista kanssakäymistä toisten opettajien kesken.

22. Opettajat toimivat erilaisissa projekteissa ja työryhmissä.

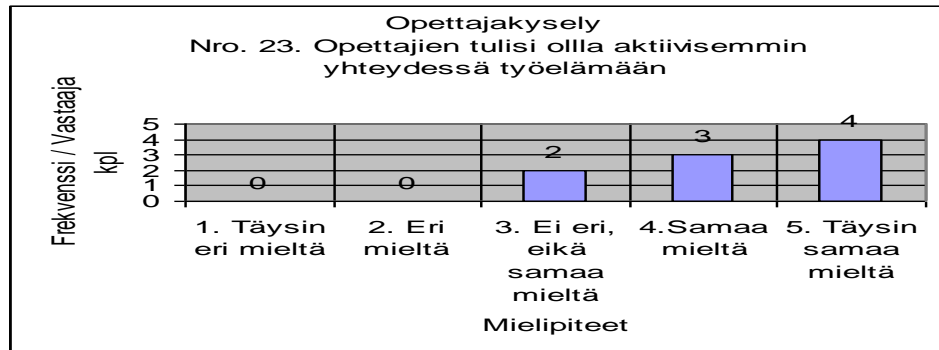
Toimiessaan hän työskentelee työryhmissä joissa hänellä on työtovereita ryhmissä. Opettajan työryhmätyöskentelyllä on velvoitteita ja vastuita muita työryhmän jäseniä kohtaan.

Kuvio 21. Työryhmäni tuntee vastuuta siitä että se saavuttaa hyvin tavoitteensa

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työryhmäni tuntee vastuuta siitä että se saavuttaa hyvin tavoitteensa. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 3, 4=Samaa mieltä 4, 5=Täysin samaa mieltä 2 (N=9).Päätelmät: Opettajien mielestä työryhmä tuntee vastuuta siitä että se saavuttaa tavoitteensa hyvin. 6/9. (4,5).

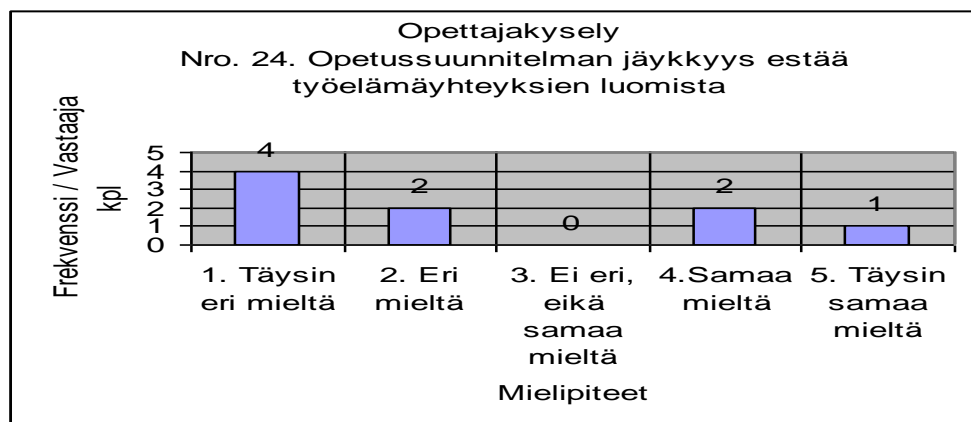
23. Opettajan yritysten työelämäyhteydet ovat tärkeitä solmittaessa esimerkiksi työssäoppimissopimusta opiskelijalle. Opettajan jo yrityselämässä solmimat kontaktit auttavat koulumaailmassa olevaa opettajaa erittäin paljon

Kuvio 22. Opettajien tulisi olla aktiivisemmin yhteydessä työelämään

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Opettajien tulisi olla aktiivisemmin yhteydessä työelämään. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4=Samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 4 (N=9). Päätelmät: Opettajien mielestä heidän tulisi olla aktiivisemmin yhteydessä työelämään. Tämä on opettajien selkeä vastaus kysymykseen. 7/9. (4,5)

24. Opetussuunnitelman ja yrityselämän yhteistyö on tärkeää ammatillisella II-asteella. Opetussuunnitelma ei saa olla esteenä yrityksen ja koulun väliselle yhteistyölle. Opettajan rooli nousee tässä asiassa erityisen ratkaisevaksi. Opetussuunnitelman opintokonaisuuksista ja yrityselämän joustavuudesta on hyötyä asiassa.

Kuvio 23. Opetussuunnitelman jäykkyys estää työelämäyhteyksien luomista

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Opetussuunnitelmien jäykkyys estää työelämäyhteyksien luomista. 1=Täysin eri mieltä 4, 2= Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 1 (N=9).

Päätelmät: Opettajien mielestä mielestä opetussuunnitelmien jäykkyys ei ole esteenä Työelämäyhteyksien luomisessa. 6/9.(1,2).

25. Yhteistoiminnallisten tavoitteiden tärkeäksi tehtäväksi on noussut niiden taitojen kehittäminen.

Kuvio 24. Nykyaikaisen ammatillisen koulutuksen tärkeä tehtävä on yhteistoiminnallisten taitojen kehittäminen

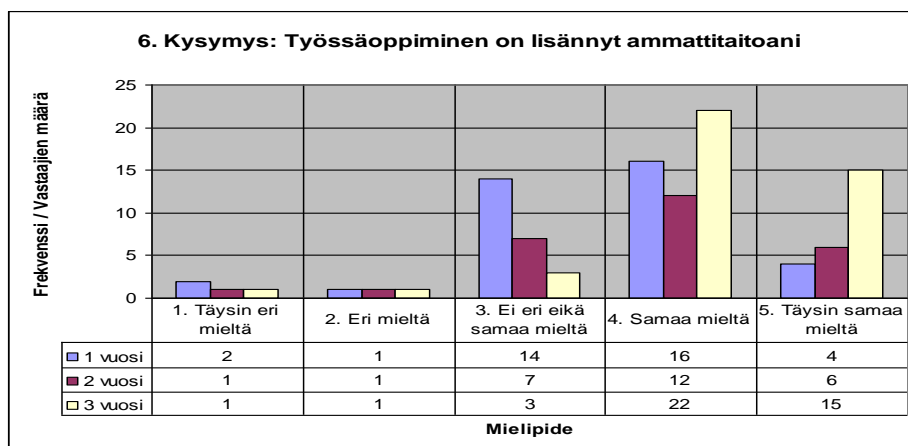
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Nykyaikaisen ammatillisen koulutuksen tärkeä tehtävä on yhteistoiminnallisten taitojen kehittäminen. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 7 (N=9). Päätelmät: Kaikki opettajat ovat sitä mieltä että yhteistoiminnallisten taitojen kehittäminen on ammatillisen koulutuksen tärkeä tehtävä.(7/9 ja samaa mieltä 2/9)

9.1.2 Opiskelija

Opiskelijakyselyt ovat tehty opiskelijoiden työssäoppimista ja opiskelua koskien II-asteen oppilaitoksessa. Työssäoppimispaikkoja oli erittäin vaikea saada keväällä 2009. Kysymykset 1-5 ovat perustietokysymyksiä.

Yhteistä näille on tekojen tuominen näkyväksi ja rutiiniksi.

Yleistietoa työssäoppimisesta

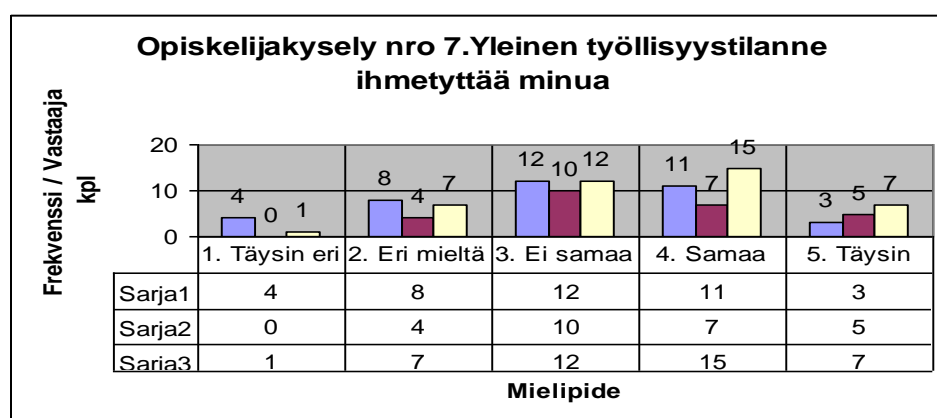
Kuvio 25. Työssäoppiminen on lisännyt ammattitaitoani

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työssäoppiminen on lisännyt ammattitaitoani. 1=Täysin eri mieltä 4, 2= Eri mieltä 3, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 24, 4=Samaa mieltä 50, 5=Täysin samaa mieltä 25. (N=106)

Päätelmät: Suurin osa opiskelijoista on sitä mieltä että työssäoppiminen on lisännyt heidän ammattitaitoaan.

Yrityksissä käytännön työssä työssäoppiminen on lisännyt erityisesti III-vuosikurssin opiskelijoiden mielestä heidän ammattitaitoaan. Vastaajien mielipiteet ovat yleisesti sitä mieltä että työssäoppiminen kasvattaa heidän ammattitaitoaan

7. Opiskelijoiden opiskeluaikana on tärkeä kysymys mihin valmistaudun kun valmistun koulusta. Tämä tilanne ja tulevaisuus ihmetyttää monia opiskelijoita.

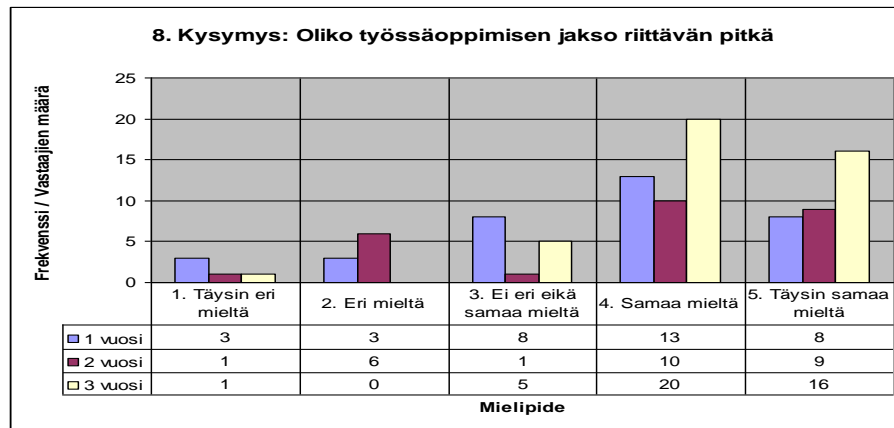

Kuvio 26 Yleinen työllisyystilanne ihmetyttää minua

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Yleinen työllisyystilanne ihmetyttää minua. 1=Täysin eri mieltä 5, 2= Eri mieltä 19, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 34, 4=Samaa mieltä 33, 5=Täysin samaa mieltä 15. (N=106)

Päätelmät: Opiskelijoista suurinta osaa vastanneista ihmetyttää yleinen työllisyystilanne. Tällä on vaikutusta nuoren tulevaisuuteen.

8. Työssäoppiminen yrityksissä ja sen kohteissa tehtäviin töihin on avainasemassa nuoren tulevaisuudensuunitelmissa. Kesätyöpaikka ja ehkä ensimmäinen vakituinen työpaikka. Kysymys työssäoppimisen aikajaksosta.

Kuvio 26. Oliko työssäoppimisen jakso riittävän pitkä

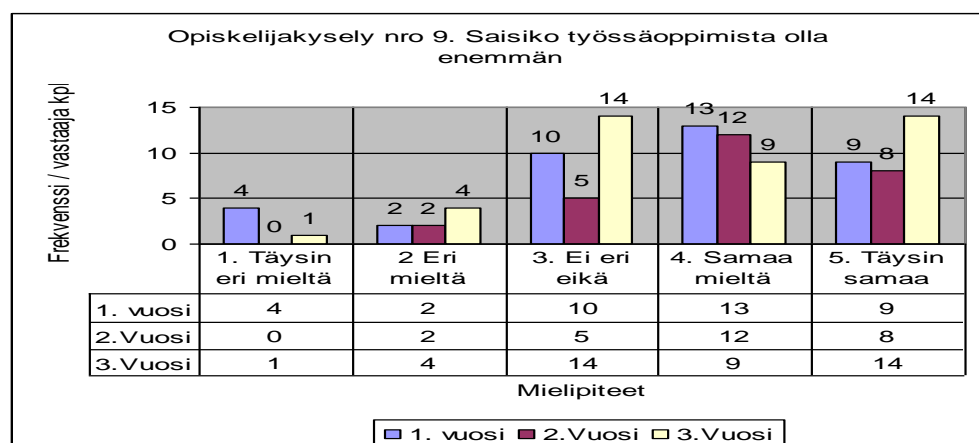
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Oliko työssäoppimisen kesto mielestäsi riittävän pitkä? 1=Täysin eri mieltä 5, 2= Eri mieltä 9, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 14, 4=Samaa mieltä 43, 5=Täysin samaa mieltä 33. (N=105)

Päätelmät: Työssäoppimisen jakso oli vastaajien mielestä riittävän pitkä.

Tosin sen kesto ja työmaa vaihteli vuosikurssien mukaan.

Kaiken kaikkiaan 76 vastaajista (4,5)oli sitä mieltä että työssäoppimisen jakso on tarpeeksi pitkä. 14 vastaajista (1,2) oli sitä mieltä että se ei ole riittävän pitkä.

9. Saisiko työssäoppimista olle enemmän vai pitäisikö sitä vähentää oli yksi opiskelijoita varmasti askarruttavista kysymyksistä. Taulukko osoittaa vastaukset tähän kysymykseen.

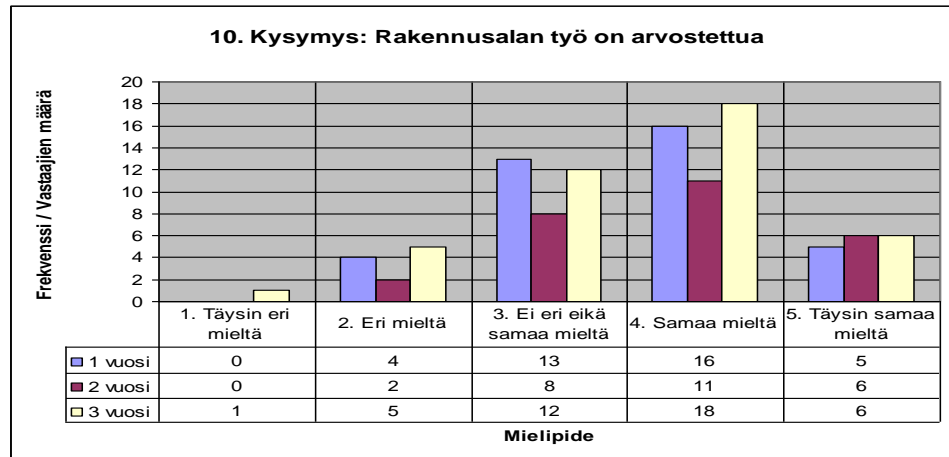

Kuvio 27. Saisiko työssäoppimista olla enemmän?

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Saisiko työssäoppimista olla enemmän 1=Täysin eri mieltä 5, 2= Eri mieltä 8, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 29,

4=Samaa mieltä 34, 5=Täysin samaa mieltä 31 (N=107). Opiskelijoiden mielestä työssäoppimista saisi olla enemmän ko.kyselyn mukaan.

10. Opiskelijat ovat koulussa tottuneet opettajan antamaan palautteeseen mutta tultaessa työssäoppimiseen ja tätä kautta työelämään osallistuen on palautteen antaja työpaikkaohjaaja tai yrityksen vastuuhenkilö. Toisinaan palaute voi olla aika suoranaista. Onko rakennusalan työ arvostettua opiskelijan mielestä?

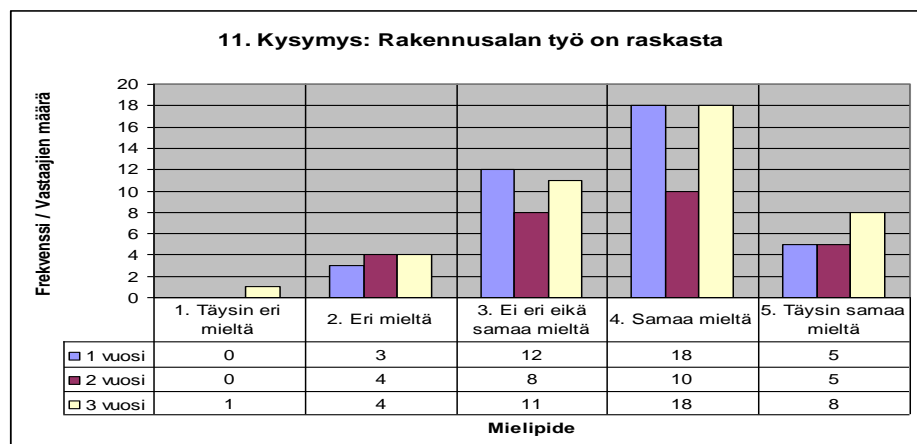

Kuvio 28. *Rakennusalan työ on arvostettua*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Rakennusalan työ on arvostettua. 1=Täysin eri mieltä 1, 2=Eri mieltä 11, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 33, 4=Samaa mieltä 45, 5=Täysin samaa mieltä 17 (N=107)

Päätelmät: Vastaajien mielestä rakennusalan työ on arvostettua. 107/62 on sitä mieltä että Rakennusalan työ on arvostettua. Vastaajista 33 on: 3=e ei eri eikä samaa mieltä.

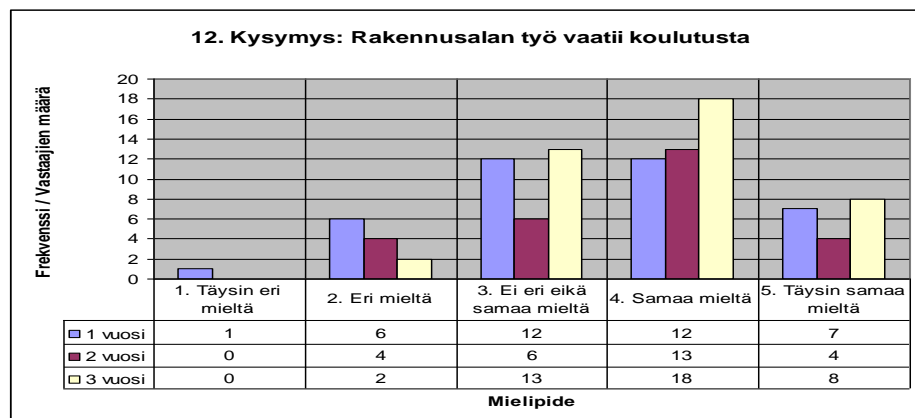
11. Talonrakennusalan työ on vaativuudessaan tarkkaa ja fyysistä työtä. opiskelijat kokevat rakennusalan työt työssäoppimisen kautta ja ovat olleet ehkä kesätöissä. Tätä kautta työn luonne iskostuu mieleen.

Kuvio 29. *Rakennusalan työ on raskasta*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Rakennusalan työ on raskasta. 1=Täysin eri mieltä 1, 2= Eri mieltä 11, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 31, 4=Samaa mieltä 46, 5=Täysin samaa mieltä 18 (N=107). Päätelmät: vastaajista suurin osa ei miellä rakennusalan työtä raskaaksi. 64/107. Vastaajista 12/107:stä mieltää rakennusalan työn raskaaksi. 31 ei ole eri eikä samaa mieltä kysymyksestä.

12. Onko niin että yhteiskunnan vaatimukset ja lähinnä koulujen opetuksen taso on noussut viime vuosina näiden uudistusten myötä. Ammatillisella toisella asteella on 2000-luvulla tapahtunut seuraavia tärkeimpiä uudistuksia: kolmivuotinen ammattikoulutus (2001), Nuorten näyttökoulutus (2006) ammatillisella II-asteella. Tämä tarkoittaa myös sitä että rakennusala on saanut uusia tuulia myös opetukseen ja ohjaukseen nuorten opetuksessa.

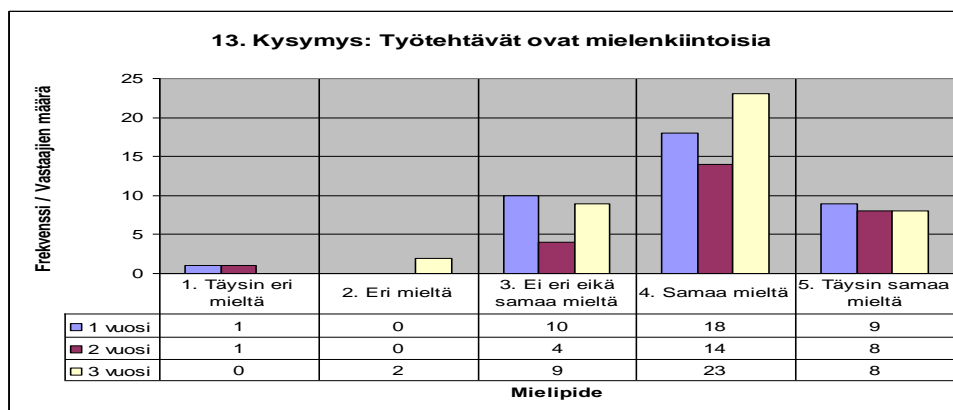
Kuvio 30. *Rakennusalan työ vaatii koulutusta*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Rakennusalan työ vaatii koulutusta.

Vastaajat: Täysin eri mieltä 1, Eri mieltä 12, Ei samaa eikä eri mieltä 31, Samaa mieltä 43 ja Täysin samaa mieltä 19. Päätelmät: Kyselyn taulukointi osoittaa että toisena ja kolmantena vuonna vastaajat olivat samaa mieltä (N=107). Kyselyyn vastanneista (1-3v) 62 osoittaa että rakennusalan työ vaatii koulutusta. (Kyselyssä vastanneista oli 31=e ei eri eikä samaa mieltä)

Kyselyyn vastanneista 1-3 vuosikurssin opiskelijoista jotka ovat kyselyssä (Eri mieltä/ Täysin eri mieltä)mielipiteet vähenivät mitä vanhempi vuosikurssi on kyseessä. Opiskelijat kasvavat ammattiin mitä enemmän he käyvät koulussa ja työssäoppimassa. Noin 2/3 osaa vastaajista on sitä mieltä että rakennusalan työ vaatii koulutusta.

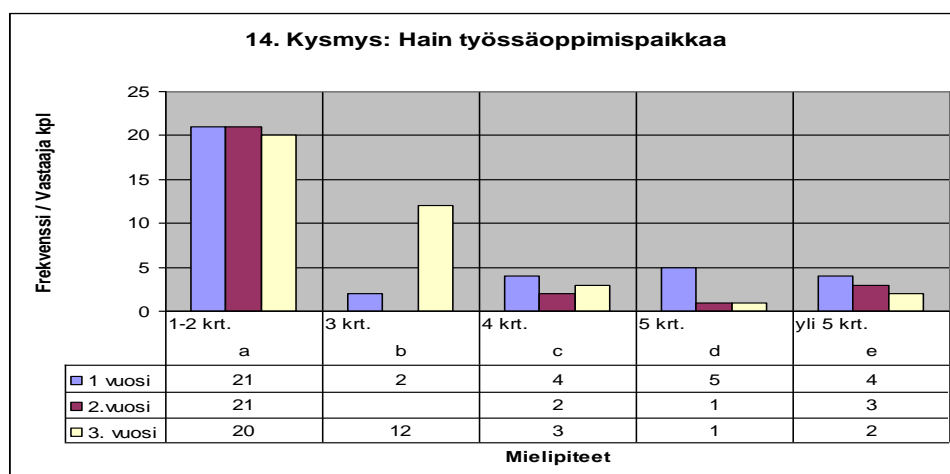
13. Rakennusalalla työtehtävät ovat hyvinkin erilaisia. Työvaiheita voi olla yhdessä osakokonaisuudessa useita. Rakennusalan erikoisuutena voidaan pitää työtehtävien erilaisuutta ja niiden kestoa. Työtehtävät voivat kestää useita viikkoja jopa kuukausia.

Kuvio 31. Työtehtävät ovat mielenkiintoisia

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työtehtävät ovat mielenkiintoisia. 1. Täysin eri mieltä 2, 2. Eri mieltä 2, 3. Ei samaa eikä eri mieltä 23, 4. Samaa mieltä 55, 5. Täysin samaa mieltä=25. Päätelmät (N=107): Työtehtävät ovat mielenkiintoisia - vastaajista 25 oli täysin samaa mieltä ja jopa Samaa mieltä oli vastaajista 55 opiskelijaa. Ei eri eikä samaa mieltä vastanneita oli 22. Työtehtävät joista samaa mieltä olivat kysymyksen kanssa oli yhteensä (4,5)80 vastaajista.

14. Opiskelijoiden lähtiessä hankkimaan työssäoppimisen työpaikkaa ovat kaikki ns. `` verkot laskettava vesille``. Opettaja auttaa työssäoppijaa harjoittelujakson aikana saamaan to:sen harjoiteluun tarvittavan paikan yrityksessä. Opiskelijan omatoimisuutta on lisättävä. Opiskelijaa on ohjattava ja annettava hänen itse hakea työssäoppimispaikkaa eri yrityksissä ennen työssäoppimisjakson alkua.

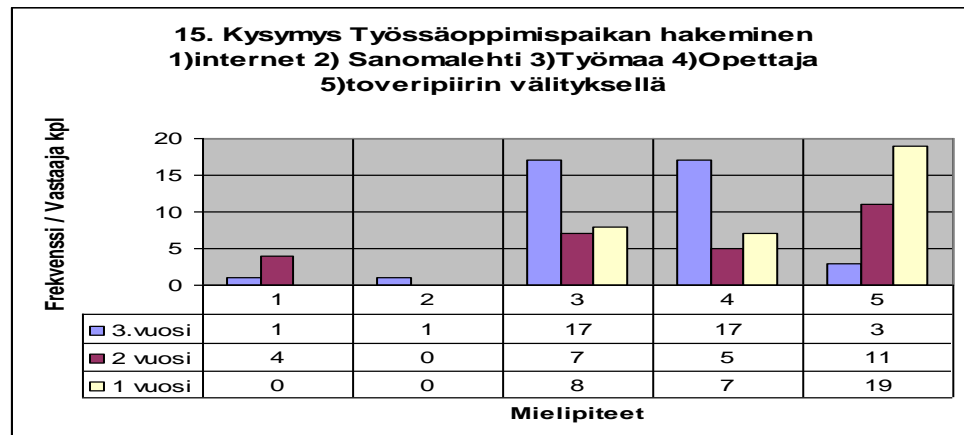
Kuvio 32. Hain työssäoppimispaikkaa

Vastaajat: a) 62 opiskelijaa sai paikan 1-2 krt b) 14 opiskelijaa sai paikan 3 krt. c) 9 opiskelijaa sai paikan 4 kerralla d) 7 opiskelijaa sai paikan viidennellä kerralla e) 9 opiskelijaa sai paikan yli viidennellä yrittämällä.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Hain työssäoppimispaikkaa ___krt.

Työssäoppimispaikan sai ensimmäisellä ja toisella kerralla haettaessa (1-3 v.) **62** opiskelijaa. Kolmatta kertaa haettaessa sen sai (1-3) **14** hakijaa. Neljättä kertaa haettaessa sen sai 9 opiskelijaa. Viidettä kertaa haettaessa sen sai 7 opiskelijaa yli viisi kertaa haettaessa sen sai 9 opiskelijaa. (N=101)

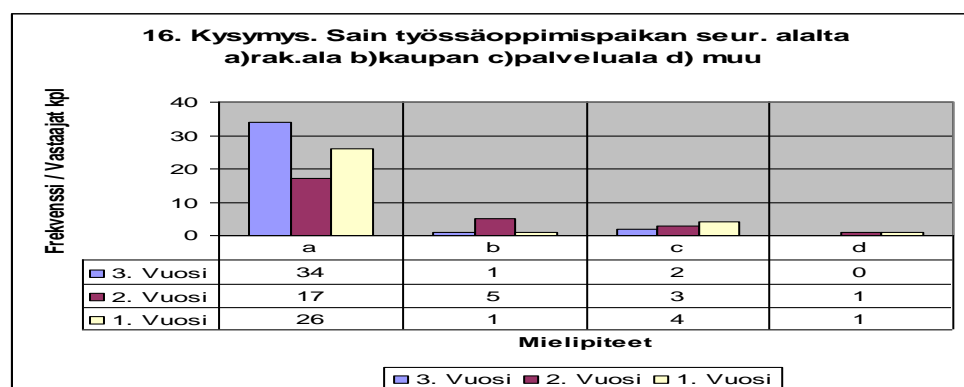
15. Kysely osoittaa opiskelijan sidosryhmien tärkeyden haettaessa työssäoppimispaikkaa.

Kuvio 33 . Hain työssäoppimispaikkaa 1) internet, 2) sanomalehti, 3)Työmaa, 4) Opettaja 5) Toveripiirin välityksellä

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Hain työssäoppimispaikkaa ... 1=Internet 5 kpl, 2=Sanomalehti 1 kpl, 3 =Työmaalta 32 kpl, 4=Opettajan välityksellä 29 kpl, 5=toveripiirin välityksellä==38 kpl, (N=105). Päätelmät: Opiskelijan hakiessa työssäoppimisen harjoittelupaikkaa niin suuremalti osin työpaikan sai opettajan (29)ja toveripiirin välityksellä (38). Yli puolet koko otannasta.

16.Opiskelijan työssäoppimispaikan saaminen talonrakennusalalta on tärkeää

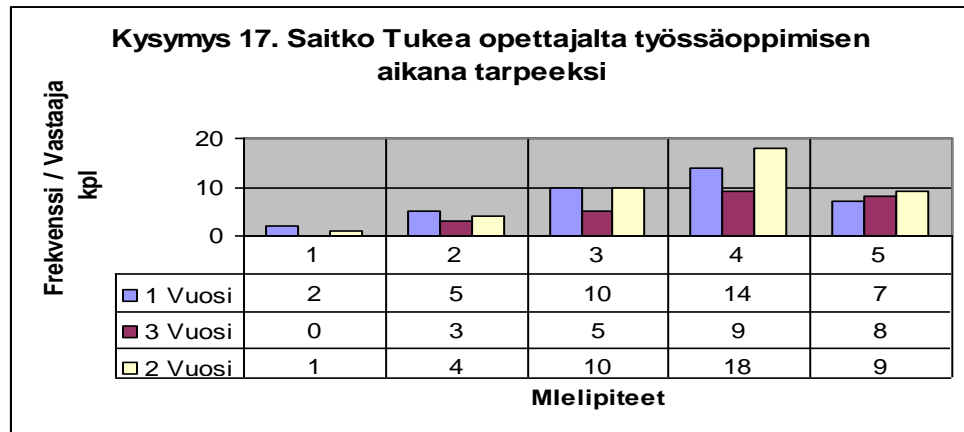

34. Kaavio Työssäoppimisen alaa koskeva kysymys.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: a) 77 opiskelijaa b) 7 opiskelijaa c) 9 opiskelijaa d)2 opiskelijaa. (N=95). Päätelmät: Vastaajista suurin osa oli saanut rakennusalalta työharjoittelupaikan työssäoppimisjaksolta.

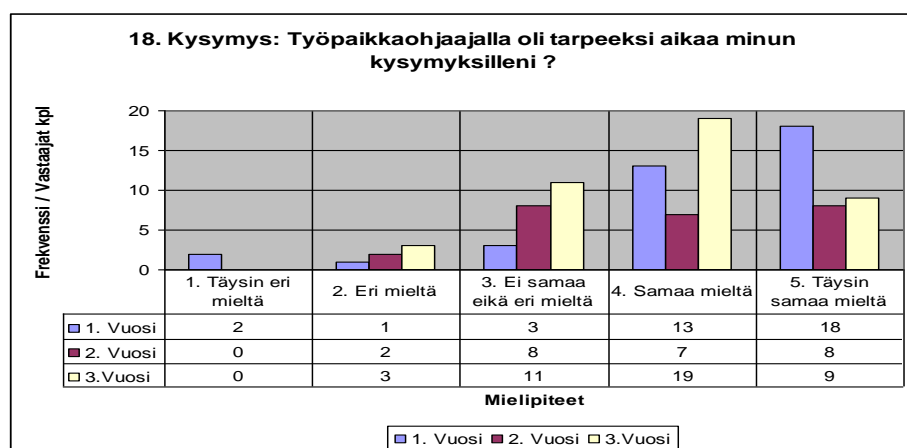
Työssäoppimisen ilmapiiriä koskevat kysymykset

17. Opiskelijaa on tuettava ja ohjattava opiskelijaa hänen ollessaan työssä-oppimispaikassaan. Opettajan lisääntyvä tuki voi opiskelijalle olla haitaksi hänen omatoimisuudelle. Toisaalta täytyy muistaa että olemme erilaisia ja kaikki aina eivät tarvitse tukea niin paljon kuin toiset. Konstruktivistinen oppimistapa on hyvä työssäoppimisen malli nuorelle.

Kuvio 35. *Saitko tukea opettajalta työssäoppimisen aikana tarpeeksi*
 Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Saitko tukea opettajalta työssäoppimisen aikana tarpeeksi? 1=Täysin eri mieltä 3, 2=Eri mieltä 12, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 25, 4=Samaa mieltä 41, 5=Täysin samaa mieltä=25, (N=106). Päätelmät :Vastaajista suurin osa on samaa mieltä ja täysin samaa mieltä kyselyyn vastanneiden kanssa oli 66/106 eli n. 63 %. Tukea opettajalta ei mielestään saanut 15 opiskelijaa eli n.14 %.

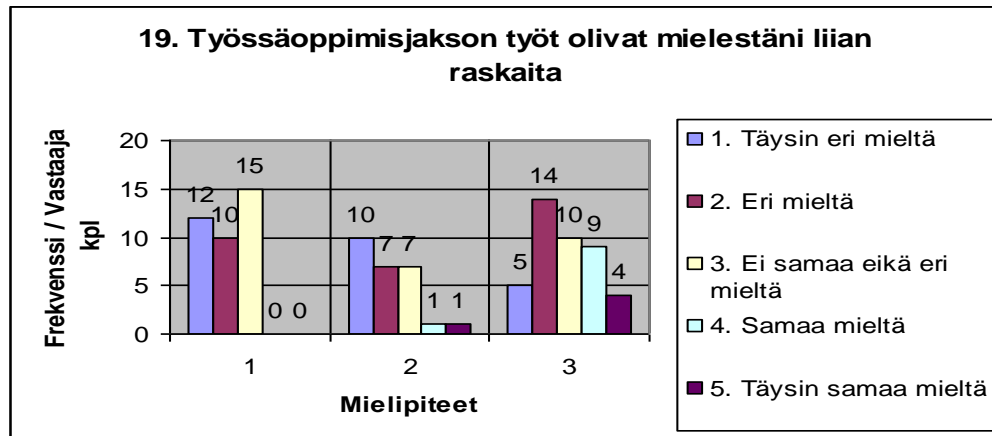
18. Opiskelija on päivittäin työyhteisössä eli kohteessa työssäoppimassa. Hänen tukensa työmaalla on työpaikkaohjaaja. Lisääntyvä yhteydenpito työpaikkaohjaajaan ja tätä kautta opettajaan sekä muihin työyhteisön jäseniin on onnistunut työssäoppimisen kulku.

Kuvio 36. *Työpaikkaohjaajalla oli tarpeeksi aikaa minun kysymyksilleni*
 Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työpaikkaohjaajalla oli tarpeeksi aikaa kysymyksilleni? 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 6, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 22, 4=Samaa mieltä 39, 5=Täysin samaa mieltä 35, (N=102).

Päätelmät: Vastaajista suurin osa on samaa mieltä ja täysin samaa mieltä kyselyyn vastanneiden kanssa (4, 5)oli 74/102. Tukea ei saanut mielestään (1-3vk.) 8 / 8,8 %. Tästä voimme päätellä että työpaikkaohjaaja on hyvin opiskelijaa hänen kysymyksissään työssäoppimisesta.

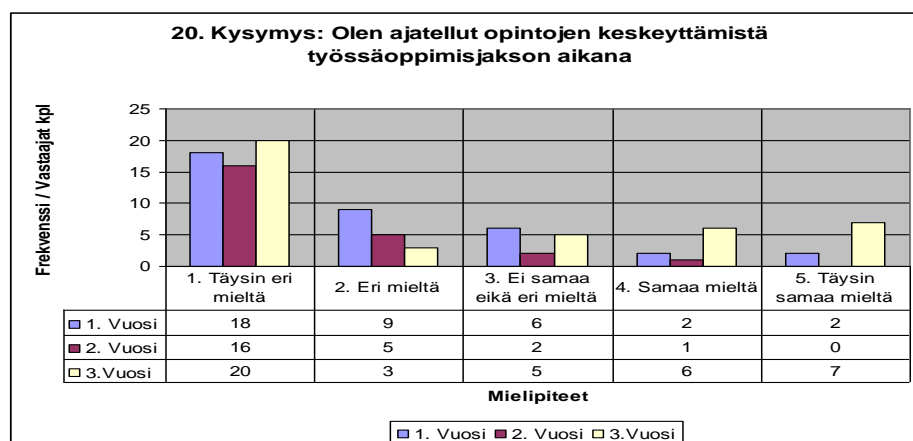
19. Työssäoppimispaikka voi vaihtua useita kertoja jakson aikana. Näin myös niiden työt voivat vaihdella. Levyjen kanto, lautojen asettelemista yms. Työn kuva ei sovellu aina nuorelle puberteetti-ikäiselle pojalle tai tytölle. Nämä seikat riippuvat työvaiheista ja niiden kestoista.

Kuvio 37. Työssäoppimisjakson työt olivat mielestäni liian raskaita

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työssäoppimisjakson työt olivat mielestäni liian raskaita. 1=Täysin eri mieltä 27, 2=Eri mieltä 31, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 32, 4=Samaa mieltä 10, 5=Täysin samaa mieltä 5, (N=105)Päätelmät :Rakennusalan työt eivät ole vastanneiden (1=täysin eri mieltä, 2=eri mieltä) enemmistön kanssa liian raskaita (58). Toisen ja kolmannen vuodenopiskelijoiden mielestä työt ovat raskaita. 15 opiskelijan 14 %).

20. Opiskelijan psyykkiset ja sosiaaliset sekä henkiset vaikeudet useimmiten vaikeutena opiskelun jatkamiselle. Sosiaalisia paineita asettavat opintojen usein venyminen, herääminen ja jaksaminen koulussa sekä kodin ilmapiirin tärkeys.

Kuvio 38. Olen ajatellut opintojen keskeyttämistä työssäoppimisjakson aikana

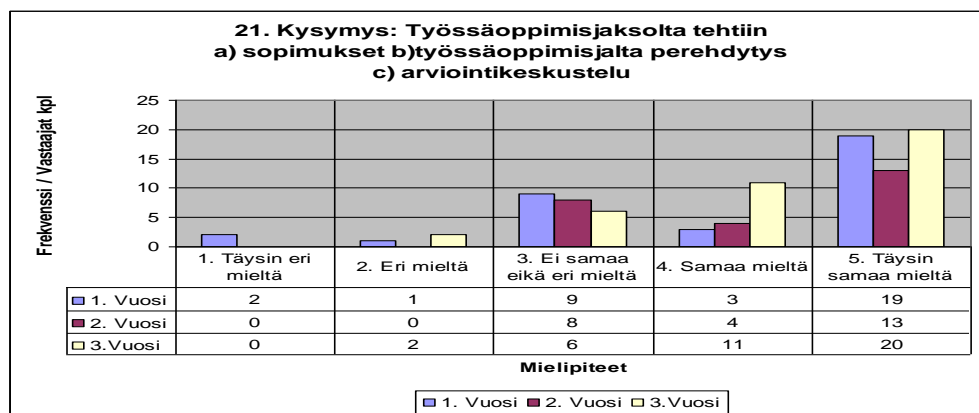
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen ajatellut opintojen keskeyttämistä opintojen aikana. 1=Täysin eri mieltä 54, 2=Eri mieltä 17, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 13, 4=Samaa mieltä 9, 5=Täysin samaa mieltä 9, (N=102).

Päätelmät :Vastaajista suurin osa on sitä mieltä että eivät ole ajatelleet keskeyttämistä 71 vastaajista (1-3 v.)eivät ajatelleet keskeyttämistä. Toisaalta neljä ensimmäisenä vuonna ovat ajatelleet keskeyttämistä ja kolmantena vuosikurssin oppilaista 13.

Tämä näyttäisi siltä että keskeyttämisten määrä on pienentymässä jos ajatellaan vuosikursseja vaikka toisaalta 1 vuosikurssi ja 2-vuosikurssi on selvinnyt yht. 5 keskeyttämistä ajatelleella nuorella. (4,5) 18 / 18 %.

Työssäoppimisen asiakirjat ja perehdytys

21. Sopimukset yhteiskunnassa ja turvallisen ilmapiirin tukeminen opiskelijalle on ensiarvoisen tärkeää. Näitä asioita tukevat oikeat opetusmenetelmät ja sopimukset näistä asioista.

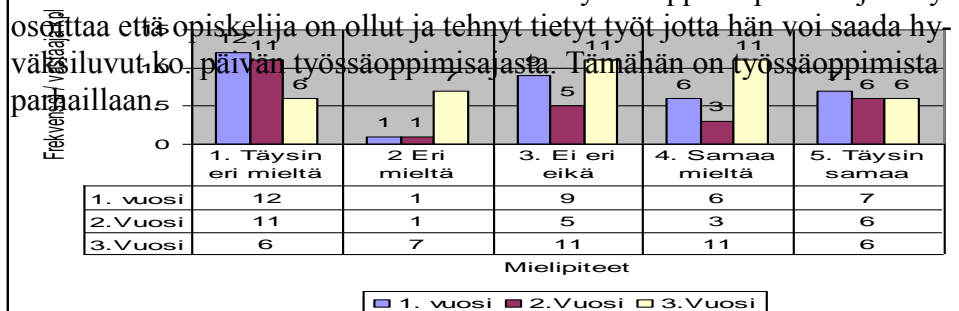

Kuvio 39. Työssäoppimisjaksolta tehtiin a) sopimukset, b)työssäoppimisjalta perehdytys c) arviointikeskustelu

Mielipiteet: Kysymys: Työssäoppimisjaksolta tehtiin: a) sopimukset b) työssäoppimisjaksolta perehdytys c) arviointikeskustelu.

1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 23, 4=Samaa mieltä 18, 5=Täysin samaa mieltä 52, (N=98). Päätelmät : Näyttää siltä että a) työssäoppimisjaksolta on tehty sopimukset työssäoppimisesta. b) perehdytys sekä arviointikeskustelu. Eri mieltä saattaa jopa johtua siitä että kaikki eivät ole päässeet työssäoppimaan keväällä 2009. Näin näyttäisi olevan 1 vuosikurssin oppilaiden osalta. Heillä on vaikeuksia saada vähäien harjoittelukokemuksensa vuoksi työssäoppimispaikkaa yrityksistä.

22. Työssäoppimispäiväkirjan huolellinen täyttäminen on ensiarvoisen tärkeää opiskelijalle koska siinä opiskelija reflektoi päivän tapahtumia ja käsittelee ne mahdollisesti uudestaan. Lisäksi työssäoppimispäiväkirjan täyttö osoittaa että opiskelija on ollut ja tehnyt tietyt työt jotta hän voi saada hyväksiluvut ko. päivän työssäoppimisajasta. Tämähän on työssäoppimista parhaimmillaan.

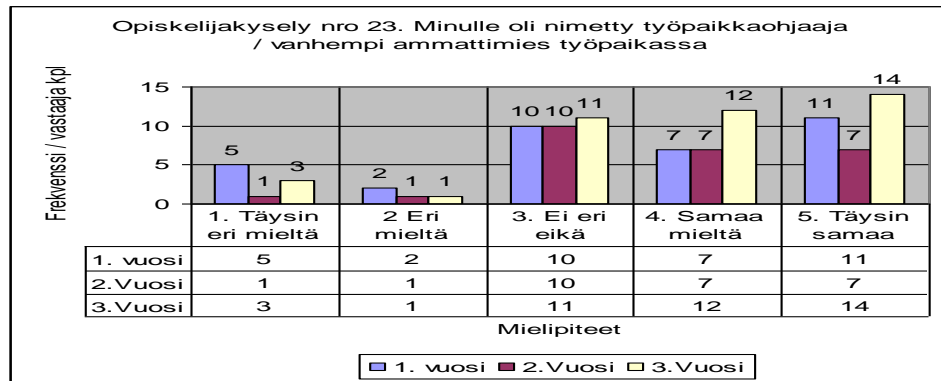
Kuvio 40. Täytin työssäoppispäiväkirjan aina päivän päätteksi

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Täytin työssäoppimispäiväkirjan aina päivän päätteksi. 1=Täysin eri mieltä, 29, 2=Eri mieltä 9, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 25, 4=Samaa mieltä 20, 5=Täysin samaa mieltä 19, (N=102).

Päätelmät : Työssäoppimispäiväkirjan täyttö näyttää olleen puutteellista osalla vastanneista eli 38 vastaajista (1,2). Työssäoppimispäiväkirja on tullut täytettyä 39 opiskelijalla (3,4). 25 ei vastannut kysymykseen. Työssäoppimispäiväkirjan huolellista täyttöä on korostettava, jotta opiskelu tulisi asianmukaisesti hoidettua ja näin siitä saatavat hyväksiluvut luetaan opiskelussa opiskelijan hyväksi.

Työssäoppimisen ohjaukselliset asiat

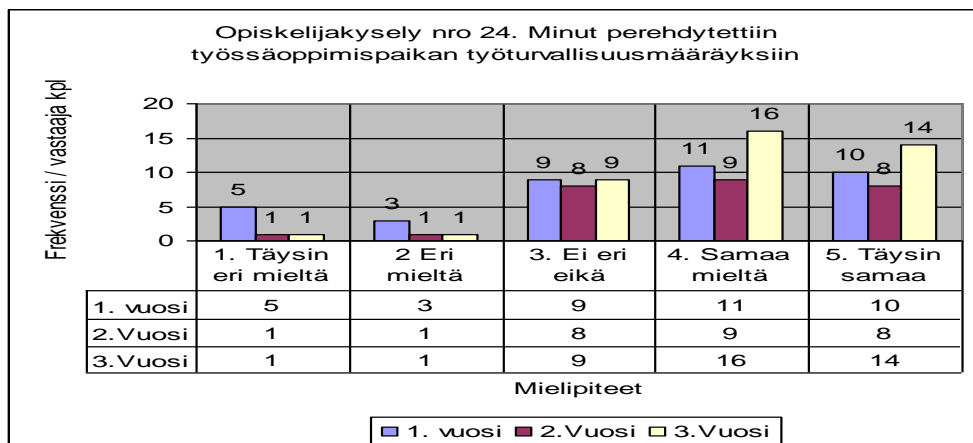
23. Työssäoppimisen ohjaukselliset asiat ovat tärkeitä uusia asioita opitta-

essa ja opettajan sekä työpaikkaohjaajan kanssa näitä työstettäessä.

Kuvio 41. Minulle oli nimetty Työpaikkaohjaaja /vanhempi ammattimies työssäoppimispaikassa

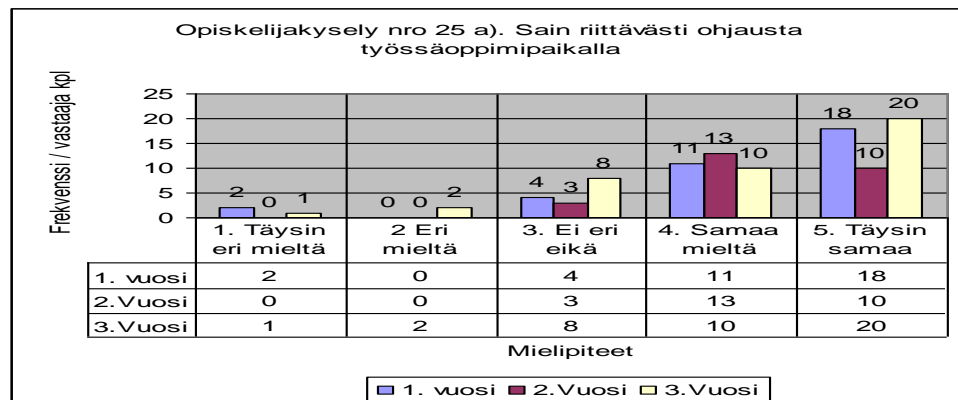
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Minulle oli nimetty työpaikkaohjaaja /vanhempi ammattimies työpaikassa. 1=Täysin eri mieltä 9, 2=Eri mieltä 4, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 31, 4=Samaa mieltä 26, 5=Täysin samaa mieltä 32, (N=102). Päätelmät : Suurin osa vastaajista on kokenut työssäoppimispaikassa että heille on nimetty työpaikkaohjaaja tai vanhempi ammattimies opastaakseen työpaikassa opiskelijaa. Täysin samaa mieltä on 32 opiskelijaa ja samaakin mieltä 26 opiskelijaa eli yhteensä 58 opiskelijaa on tätä mieltä. Tästä voimme päätellä että työpaikkaohjaaja on nimetty työssäoppimisajalle työssäoppimispaikassa.

Kuvio 42. *Minut perehdytettiin työssäoppimispaikan työturvallisuusmääräyksiin*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Minut perehdytettiin työssäoppimispaikan työturvallisuusmääräyksiin. 1=Täysin eri mieltä 7, 2=Eri mieltä 5, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 26, 4=Samaa mieltä 36, 5=Täysin samaa mieltä 32, (N=102). Päätelmät: Suurin osa vastaajista on kokenut työssäoppimispaikassa että heille on nimetty työpaikkaohjaaja tai vanhempi ammattimies opastaakseen työpaikassa opiskelijaa. Täysin samaa mieltä on 32 opiskelijaa ja samaakin mieltä 26 opiskelijaa. Yhteensä 58 opiskelijaa on tätä mieltä asiasta. Tästä voimme päätellä että työpaikkaohjaaja on nimetty työssäoppimisajalle työssäoppimispaikassa.

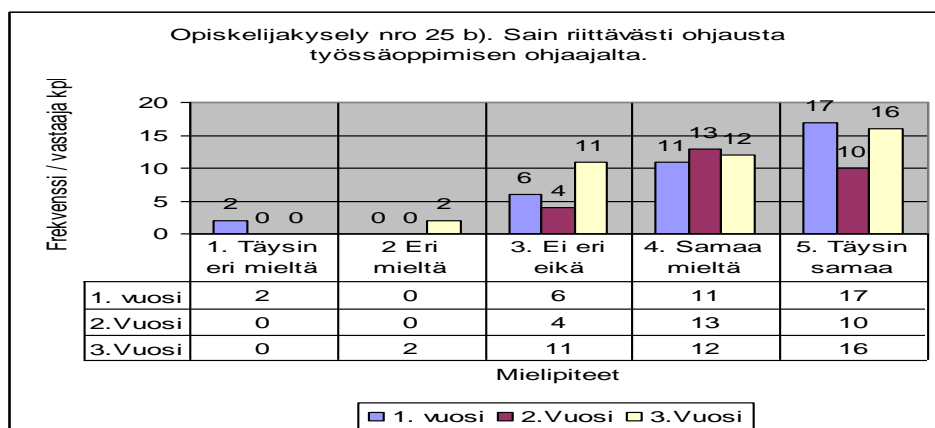
25 a. Kysymyksessä kysytään opiskelijalta saiko hän riittävästi apua työssäoppimispaikalla apua riittävästi jokapäiväisessä työssäoppimisen harjoittelussa.

Kuvio 43. *Sain riittävästi ohjausta työssäoppimispaikalla*

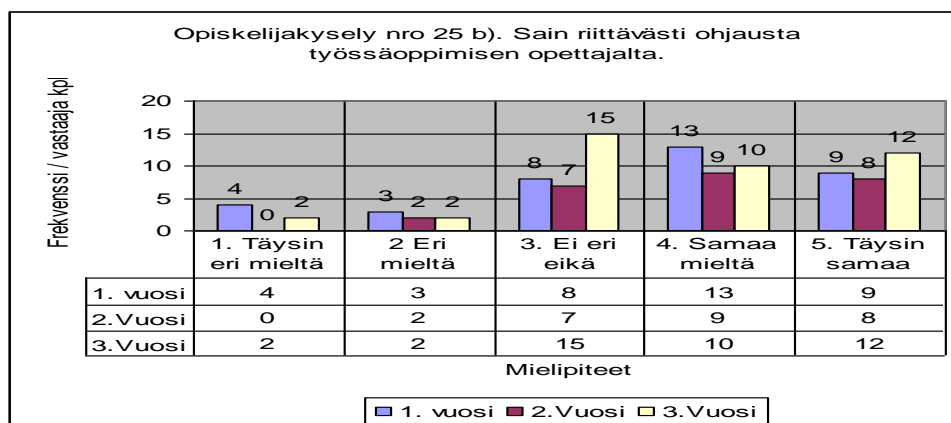
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Sain riittävästi ohjausta työssäoppimispaikalla 25 a): 1=Täysin eri mieltä 3, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 15, 4=Samaa mieltä 34, 5=Täysin samaa mieltä 48, (N=102) Päätelmät: Opiskelijat ovat mielestään saaneet riittävästi ohjausta työssäoppimispaikalla. Ollisiko niin että kaikki opiskelijat jotka ovat samaa mieltä (4) ja täysin samaa mieltä (5) joita ovat kyselyssä enemmän kuin valtaosa eli 74 vastanneista ovat sen ammatillisen tiedon varassa joita he ovat oppineet 3 vuoden aikana. Eli heillä on se kuva ammatillisista joka ei ole kovin laaja ammattikunnasta koska he ovat olleet työssäoppimassa vasta n. 43 vk..

25 b kysymys hahmottaa saiko opiskelija omasta mielestään riittävästi ohjausta työpaikkaohjaajalta tai vanhemmalta ammattimieheltä työtä tehtäessä.

Kuvio 44. Sain riittävästi ohjausta Työssäoppimisen ohjaajalta

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Sain riittävästi ohjausta työssäoppimisen ohjaajalta. 25 b): 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 21, 4=Samaa mieltä 36, 5=Täysin samaa mieltä 43, (N=102).
Päätelmät : Opiskelijakyselyn tulos on että työssäoppimispaikalla opiskelija on saanut muutamaa poikkeusta lukuunottamatta työssäoppimisen ohjaajalta tukea työssäoppimiseen riittävästi vastaajien mielipiteiden mukaan mielestä.

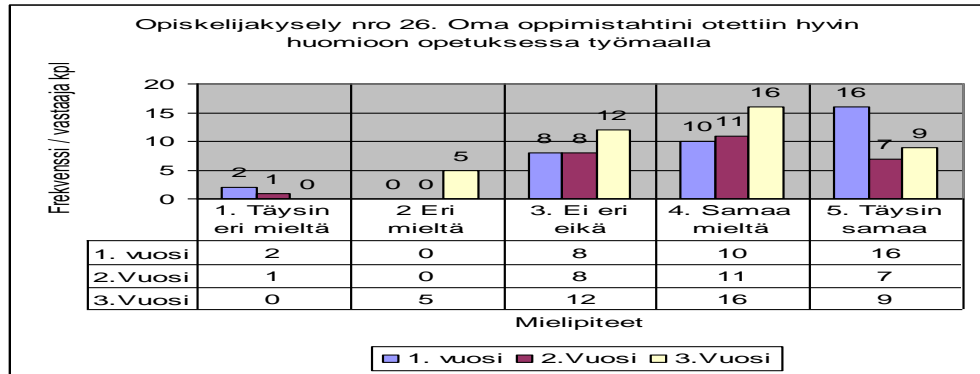

Kuvio 45. Sain riittävästi ohjausta Opettajalta (ohjaava opettaja)

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys 25 c):1=Täysin eri mieltä 6, 2=Eri mieltä 7, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 30, 4=Samaa mieltä 32, 5=Täysin samaa mieltä 29, (N=104).
Päätelmät: Työssäoppimisen ohjausta on opiskelijoista suurin osa saanut riittävästi. Opiskelijoiden mielipiteistä pääosa on tyytyväisiä saamiinsa aohjaukseen työssäoppimisen opettajalta.

Työssäoppimista ja opetusta kuvaavat kysymykset

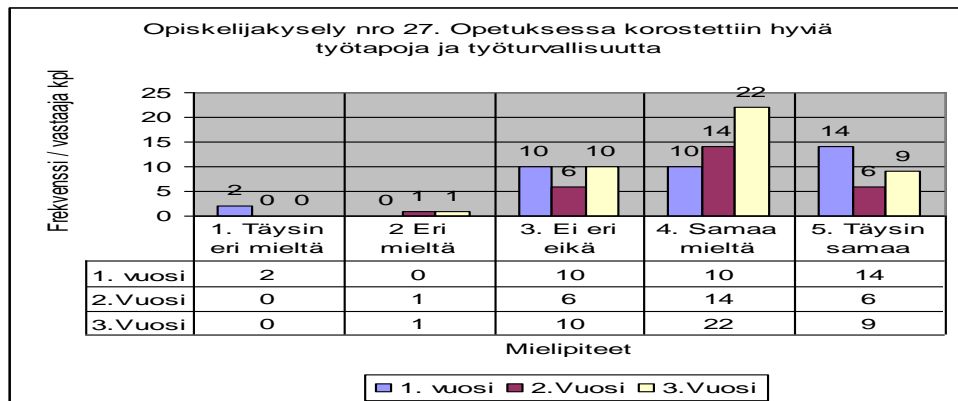
26. Opiskelijat ovat erilaisia ja he oppivat eri tavalla. Tämä on otettava huomioon myös työsalin opetuksessa ja työssäoppimisessa.

Kuvio 46. *Oma oppimistahtini otettiin hyvin huomioon opetuksessa työmaalla.*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys 26. 1=Täysin eri mieltä 3, 2=Eri mieltä 5, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 28, 4=Samaa mieltä 37, 5=Täysin samaa mieltä 32, (N=105). Päätelmät: Taulukosta ilmenee että suurin osa on tyytyväisiä siihen että heidän oppimistahti oli otettu huomioon työmaalla. Yli 69 /105 on sitä mieltä että heidän toiveensa otettiin huomioon työmaalla opetuksessa. 8 opiskelijaa oli sitä mieltä että heidän toiveitaan ei kuunnella opetuksessa.

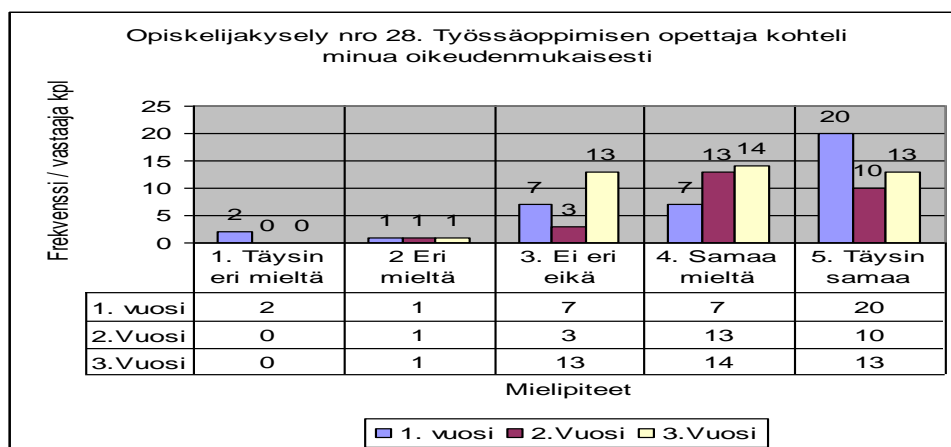
27. Työssäoppimista ja opetusta kuvaavia asioita ovat työtavat ja työturvallisuus.

Kuvio 47. *Opetuksessa korostettiin hyviä työtapoja ja työturvallisuutta*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Opetuksessa korostettiin hyviä työtapoja ja työturvallisuutta. 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 26, 4=Samaa mieltä 46, 5=Täysin samaa mieltä 29, (N=105). Päätelmät: Pääosa opiskelijoista on tyytyväisiä työturvallisuuden ja hyvien työtapojen opetukseen. Valtaosa opiskelijoista 75/105:stä on tyytyväisiä asiaan. Mieli pidettä asiaan ei ole 26 opiskelijalla.

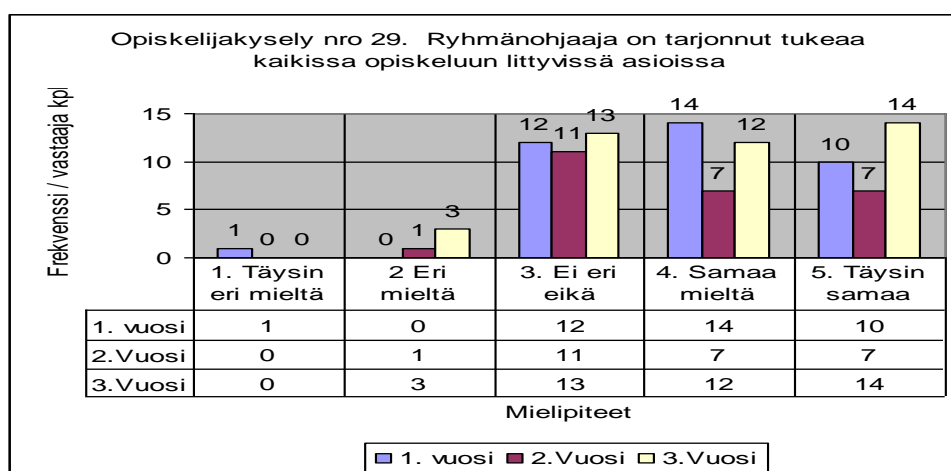
28. Työssäoppiminen on tärkeä ja sen onnistuminen on monesta seikasta kiinni. Näin on myös opiskelijan ja opettajan molemminpuolinen kanssakäyminen työssäoppimisen aikana.

Kuvio 48. Työssäoppimisen opettaja kohteli minua oikeudenmukaisesti

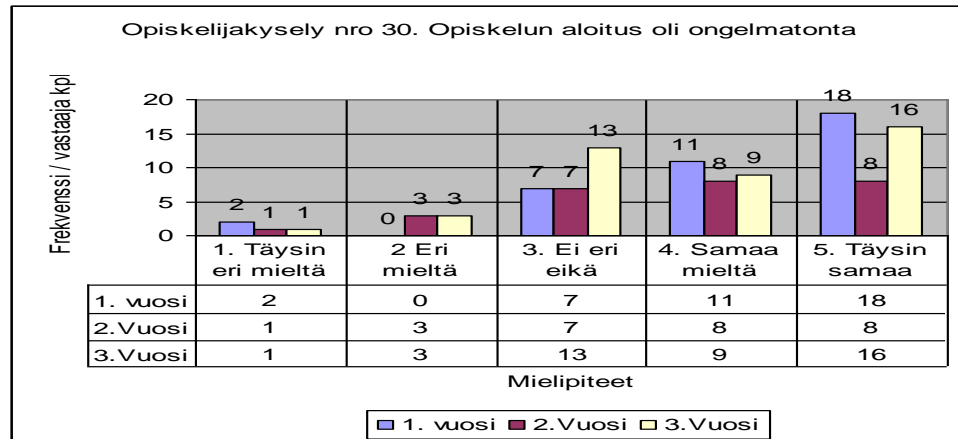
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Työssäoppimisen opettaja kohteli minua oikeudenmukaisesti. 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 3, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 23, 4=Samaa mieltä 34, 5=Täysin samaa mieltä 43, (N=105).
Päätelmät :Kuten kuvioista ilmenee niin opiskelijat ovat tyytyväisiä opettajan kohteluun heitä kohtaan. Opiskelijoista n. 2/3 oli tätä mieltä 105:stä. Ei eri eikä samaa mieltä oli 23 opiskelijaa. Erimieltä oli 3 ja täysin eri mieltä oli 2 opiskelijaa. Olisiko niin että nuo 5 opiskelijaa olisivat juuri niitä ongelmatapauksia joita opettaja ei tunnista eikä osaa auttaa heitä oikealla tavalla.

Opiskelun perustietoja

Kuvio 49. Ryhmänohjaaja on tarjonnut tukeaan kaikissa opiskeluun liittyvissä asioissa

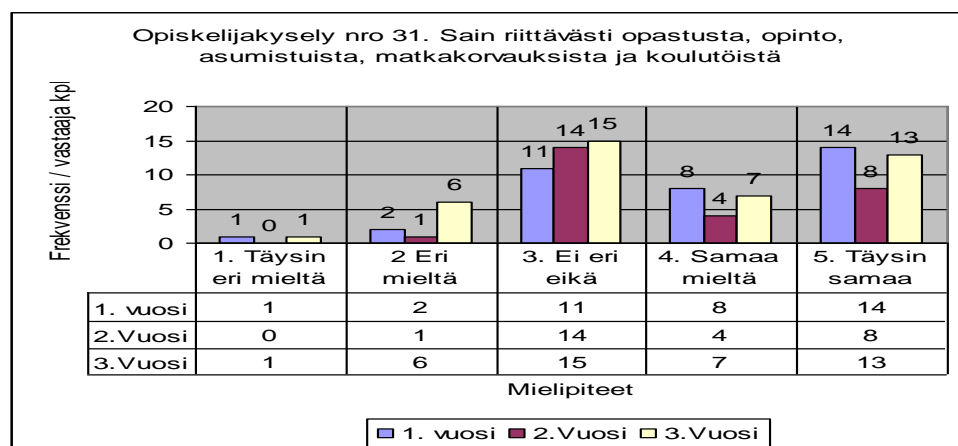
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Ryhmänohjaaja on tarjonnut tukeaan kaikissa opiskeluun liittyvissä asioissa: 1=Täysin eri mieltä 1, 2=Eri mieltä 4, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 36, 4=Samaa mieltä 33, 5=Täysin samaa mieltä 31, (N=105). Päätelmät: Ryhmänohjaaja on tarjonnut apuaan opiskelijoiden mielestä tarpeeksi kaikissa opiskeluun liittyvissä asioissa. 64 opiskelijan mielestä. Ei samaa eikä eri mieltä on taas tuo 36 opiskelijan joukko. Eri mieltä on asiasta 5 opiskelijaa. Olisiko niin että nuo 5 opiskelijaa voisi olla esim. erityisryhmän opiskelijoita tai muuten syrjäytymisuhan alla olevia ja muuten ongelmaisia.

Kuvio 50. *Opintojen aloitus oli ongelmattonta*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Opintojen aloitus oli ongelmattonta. 1=Täysin eri mieltä 4, 2=Eri mieltä 6, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 27, 4=Samaa mieltä 28, 5=Täysin samaa mieltä 42, (N=107). Päätelmät: Opiskelijoista 70 oli sitä mieltä että opiskelun aloitus oli ongelmattonta. Vain 10 opiskelijaa oli sitä mieltä että he eivät olleet saaneet tarpeeksi apua opiskelua aloitettaessa.

31. Opiskelijan sidoryhmiä on paljon ja niitä ovat mm. Kuraattorin palvelut, vuokratuki Kelasta, opintotuki valtiolta ja valtion takaama opintolaina yms.

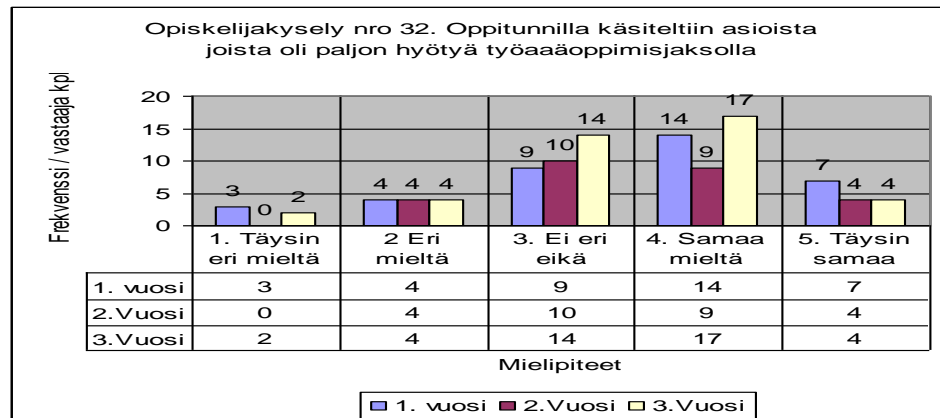

Kuvio 52. *Sain riittävästi opastusta opinto, asumistuista, matkakorvauksista ja koulutöistä*

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Sain riittävästi opastusta opinto, asuminen, matkakorvauksista ja koulutöistä. 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 9, 3= Ei samaa eikä eri mieltä 40, 4=Samaa mieltä 19, 5=Täysin samaa mieltä 35, (N=105). Päätelmät: Opiskelijat (54 opiskelijaa oli kyselyssä samaa mieltä ja täysin samaa mieltä) ovat sitä mieltä että he ovat saaneet riittävästi tietoa opiskelijoiden eri sidosryhmistä ja taloudellisista avuista koulusta.

Koulu ja työssäoppiminen

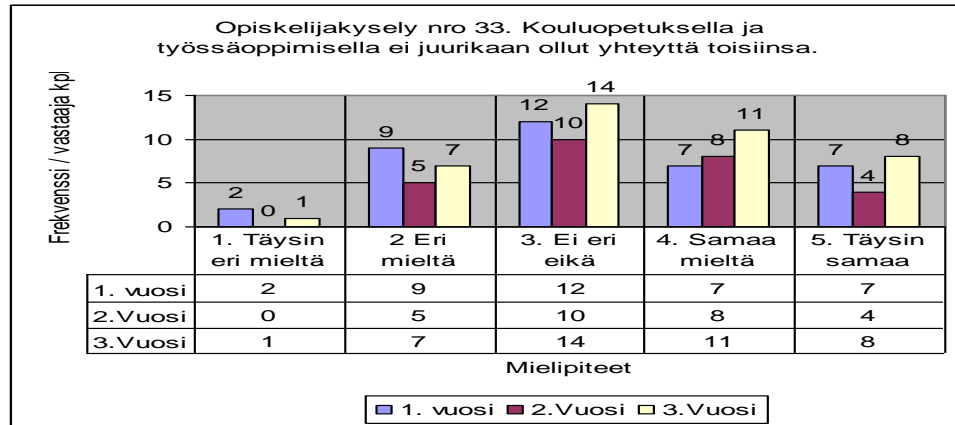
32. Kysymyksellä haettiin yhteyttä oppitunnilla esitettäviin asioihin ja työssäoppimisjaksolla ilmenneisiin käden taitojen taitoihin.

Kuvio 52. Oppitunnilla käsiteltiin asioita, joista oli paljon hyötyä työssäoppimisjaksolla

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Oppitunnilla käsiteltiin asioita joista oli paljon hyötyä työssäoppimisjaksolla. 1=Täysin eri mieltä 5, 2=Eri mieltä 12, 3= Ei samaa eikä eri mieltä 33, 4=Samaa mieltä 40, 5=Täysin samaa mieltä 15, (N=105). Päätelmät :Opiskelijoista suurin osa on sitä mieltä (55 opiskelijaa)että tunneilla käydyissä asioissa koulussa oli apua työssäoppimisessa työmaalla. Kolmenkymmenen kolmen opiskelijan mielipide jää kysymyksessä ilman mielipidettä.

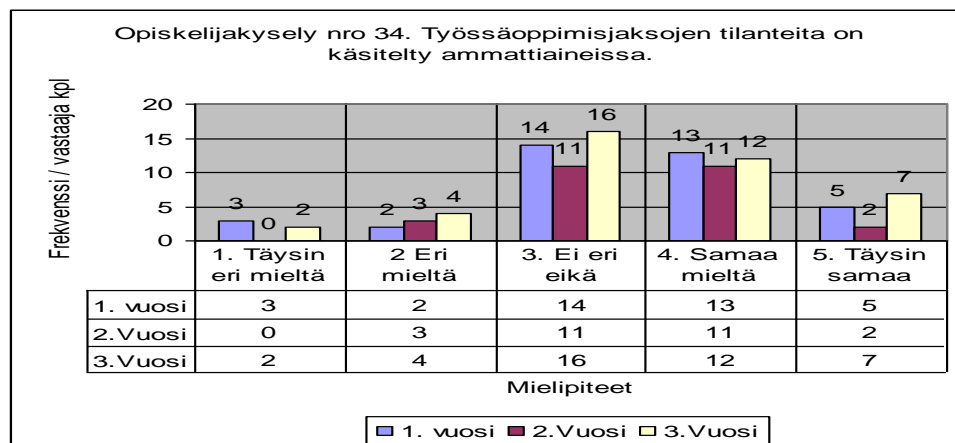
33. Onko ammatillisella toisella asteella ja työelämällä yhteyttä - kysymyksellä haettiin opiskelijan mielipidettä teoriaan ja käytännön käsillä tehtävään työhön työssäoppimisjaksolla.

Kuvio 53. Kouluopetuksella ja työssäoppimisella ei juurikaan ollut yhteyttä työssäoppimisjaksolla

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kouluopetuksella ja työssäoppimisella ei juurikaan ollut yhteyttä toisiinsa. 1=Täysin eri mieltä 3, 2=Eri mieltä 23, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 36, 4=Samaa mieltä 26, 5=Täysin samaa mieltä 19, (N=107). Päätelmät : Opiskelijoiden mielipide on että kouluopetuksella ja työssäoppimisella ei ole heidän mielestään yhteyttä työssäoppimisjaksolla. Asiasta täysin samaa mieltä ovat 19 ja jopa samaa mieltä 26 eli 45 opiskelijaa. Opiskelijoista 26 oli asiasta toista mieltä. Ei samaa eikä eri mieltä olevia opiskelijoita on suuri määrä (36) jotta tästä kysymyksestä voitaisiin tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä.

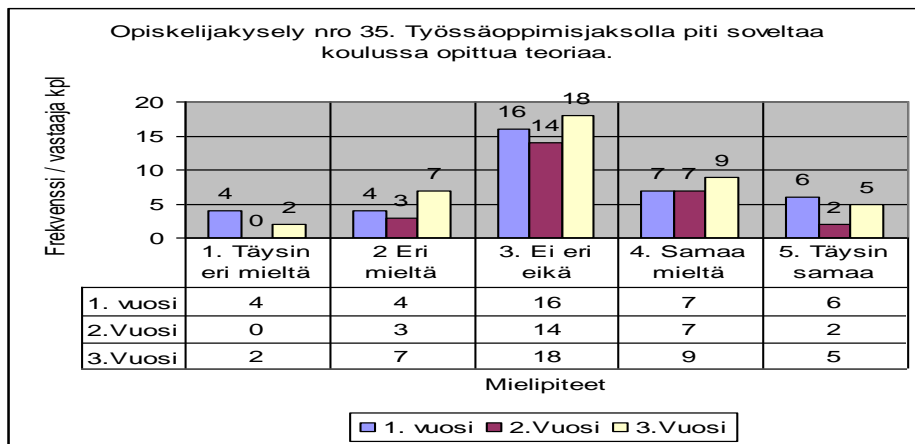
34. Työssäoppimisjakson tilanteita on käsitelty ammattiaineissa ja työsalilla. Näin haettiin vastausta asialle onko koulun työsalin opetus yrityksissä tehtävän työssäoppimisen harjoittelua käytännössä.

Kuvio 54. Työssäoppimisjaksojen tilanteita on käsitelty ammattiaineissa Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys: 1=Täysin eri mieltä 5, 2=Eri mieltä 9, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 41, 4=Samaa mieltä 36, 5=Täysin samaa mieltä 14, (N=105). Päätelmät: Pääosa opiskelijoista oli sitä mieltä että työssäoppimisjakson aikana esille tulleita asioita oli käyty koulussa ammattiaineissa. Huomioi 41 opiskelijaa, jotka vastasivat Ei eri eikä samaa mieltä.

Vastaajien ryhmä on suuri ja sillä on vaikutusta kysymyksen lopputulokseen.

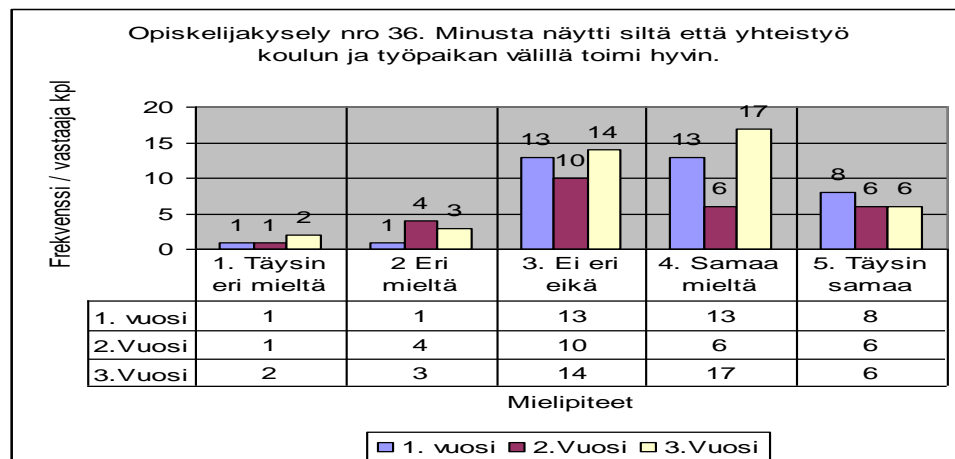
35. Teorian soveltaminen käytäntöön on tärkeä asia koska teoria tukee aina käytäntöä.

Kuvio 55. Työssäoppimisjaksoilla piti soveltaa koulussa opittua teoriaa

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys: 1=Täysin eri mieltä 6, 2=Eri mieltä 14, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 48, 4=Samaa mieltä 23, 5=Täysin samaa mieltä 12, (N=102). Päätelmät: Opiskelijoiden mielestä teoriaa on pitänyt soveltaa työssäoppimisessa. Taulukon mukaan 35 opiskelijaa on sitä mieltä että teoriaa piti sovelleta työssäoppimisessä.

36. On tärkeää että koulun ja yrityselämän yhteistyötä kehitetään.

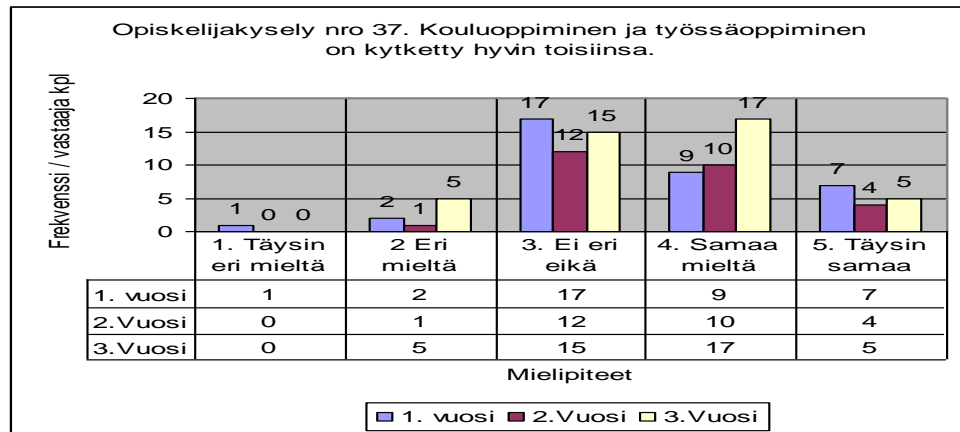

Kuvio 56. Minusta näytti siltä että yhteistyö koulun ja työpaikan välillä yhteistyö toimi hyvin

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys: 1=Täysin eri mieltä 4, 2=Eri mieltä 8, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 37, 4=Samaa mieltä 36, 5=Täysin samaa mieltä 20, (N=102). Päätelmät: 56 opiskelijaa on sitä mieltä että yhteistyö koulun ja yritysten välillä toimii hyvin. 36 opiskelijaa

ei osaa sanoa mielipiteitään. Tämä ``harmaa `` joukko on niin suuri että sen vaikutus mielipiteeseen on olennainen.. Eri mieltä asiasta on ainoastaan 12 opiskelijaa. Työssäoppiminen on onnistuttu kytkemään hyvin yhteen koulun kanssa.

37. Ammattiaineissa ja kouluaineissa on hyvä kytkeä ongelmat käytännöllisyyteen ja sitä kautta voidaan etsiä ongelmanratkaisumalleja.

Kuvio 57. Kouluoppiminen ja työssäoppiminen on kytketty hyvin toisiinsa

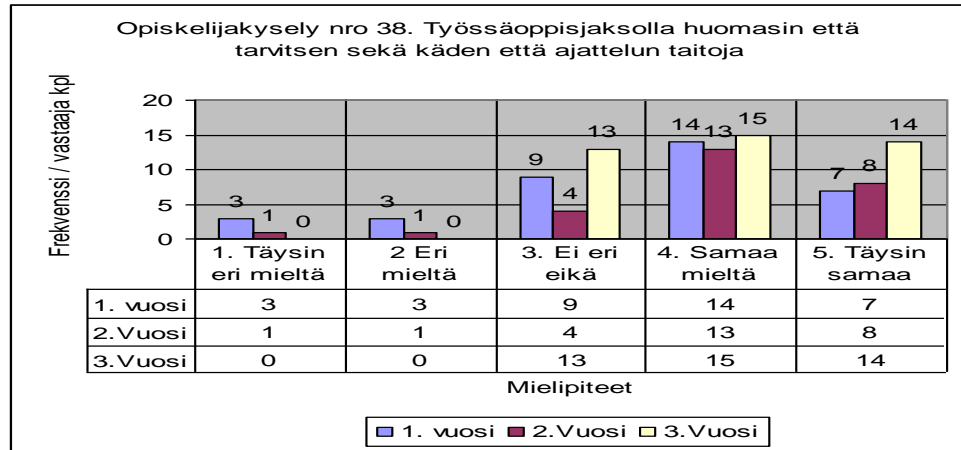
Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys: 1=Täysin eri mieltä 1, 2=Eri mieltä 8, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 44, 4=Samaa mieltä 36, 5=Täysin samaa mieltä 16, (N=102). Päätelmät: Kysymysten vastauksissa on aika paljon hajontaa. Tehtävässä ei osaa vastata asiaan 44 opiskelijaa. 36 opiskelijaa on samaa mieltä ja täysin

samaa mieltä 16 opiskelijaa. 52 opiskelijaa on siis yhteensä sitä mieltä että työssöppiminen ja kouluoppiminen on kytketty hyvin toisiinsa.

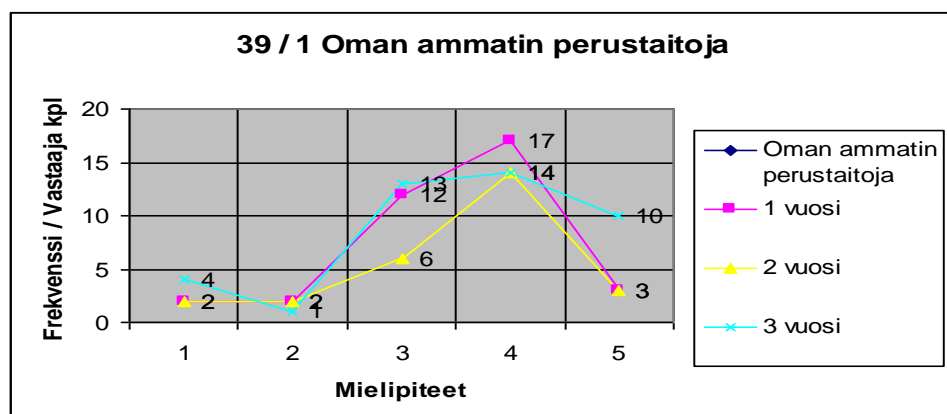
38. Työssöppimisjaksolla ollessa tarvitaan ongelmanratkaisukykyä.

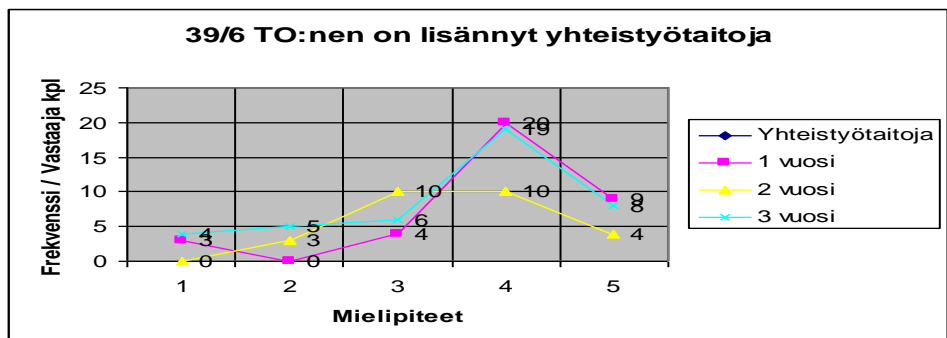
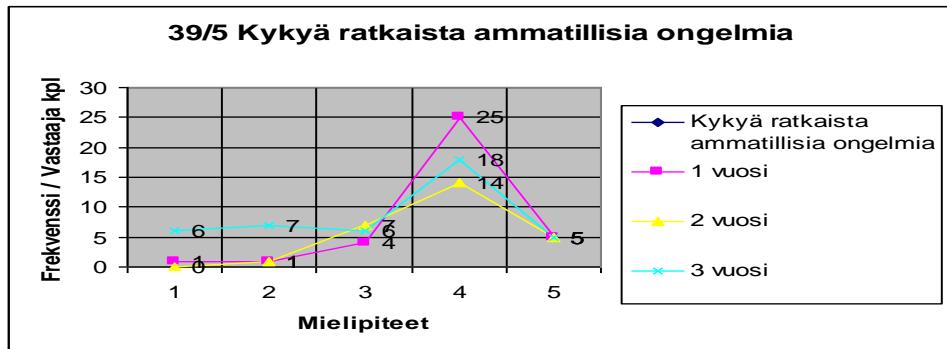
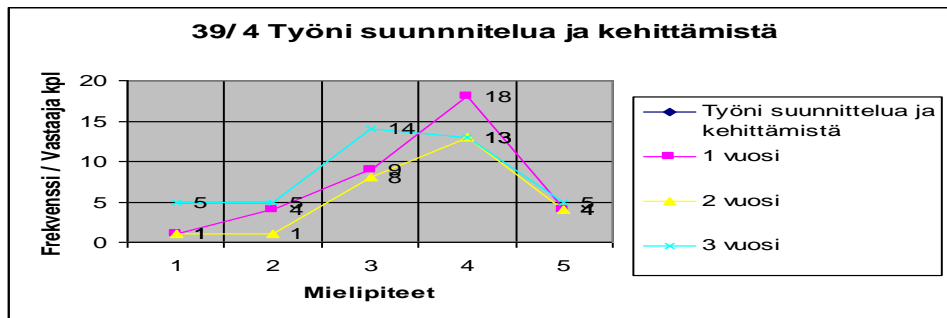
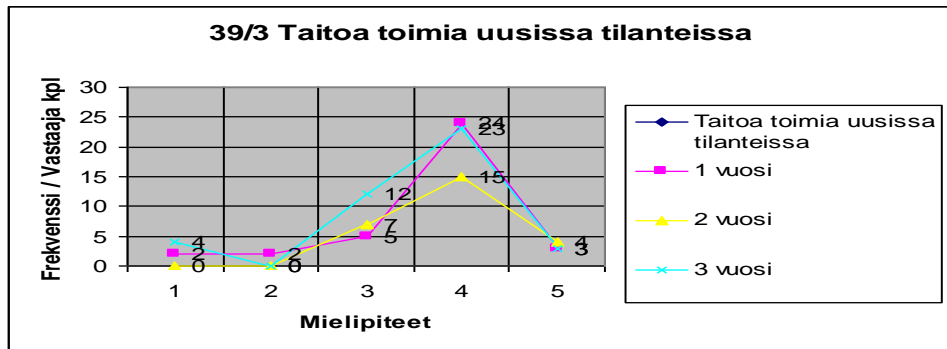
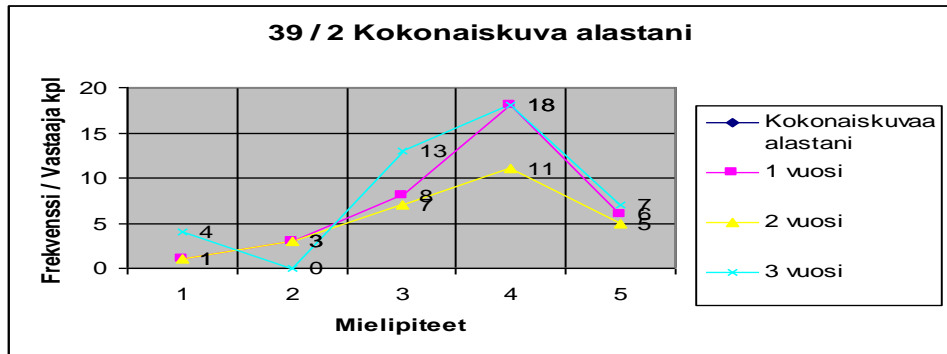

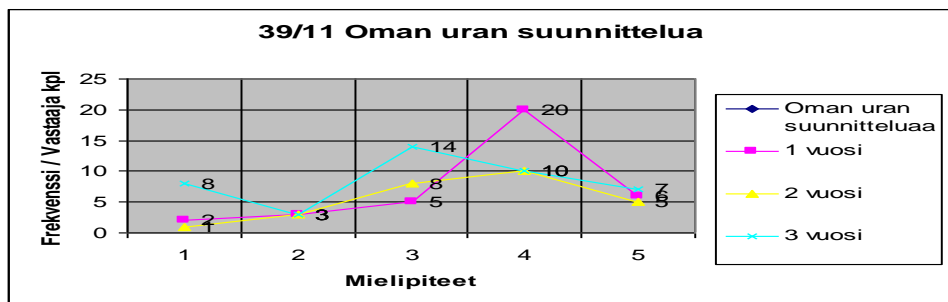
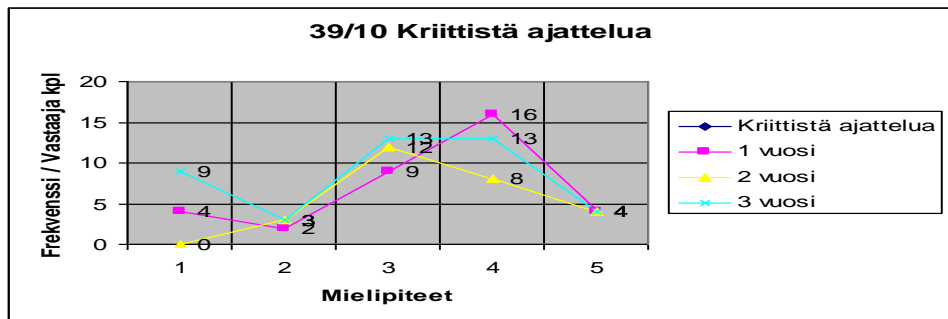
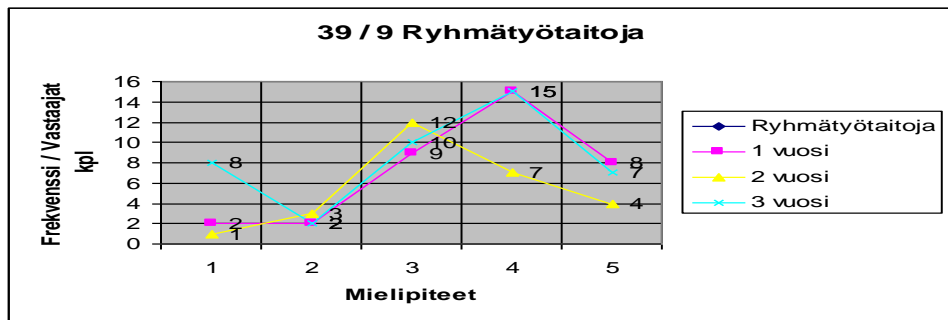
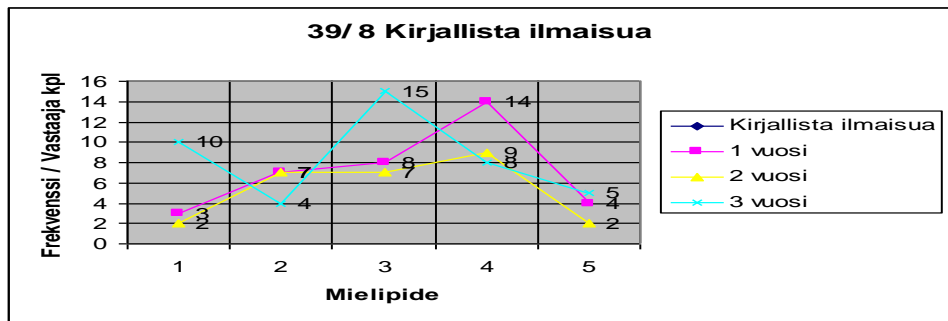
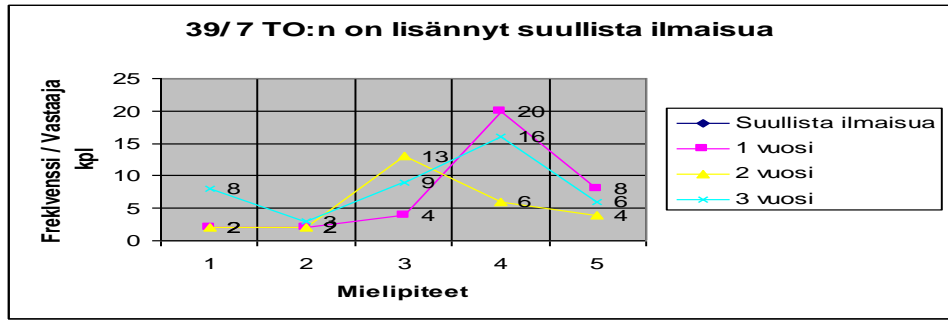
Kuvio 58. Työssöppimisjaksolla huomasiin että tarvitsen sekä käden että ajattelun taitoja

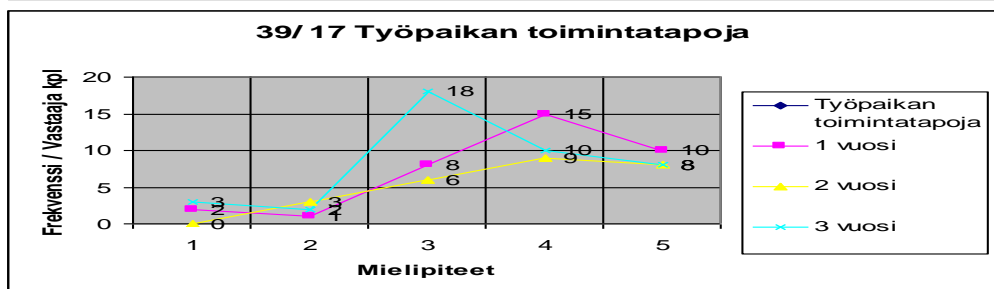
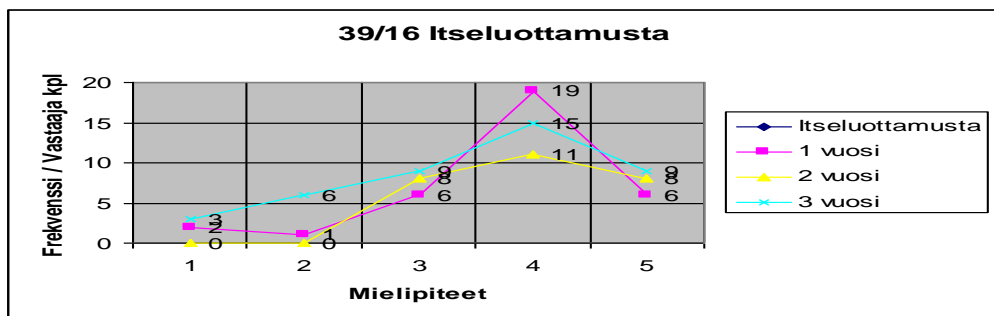
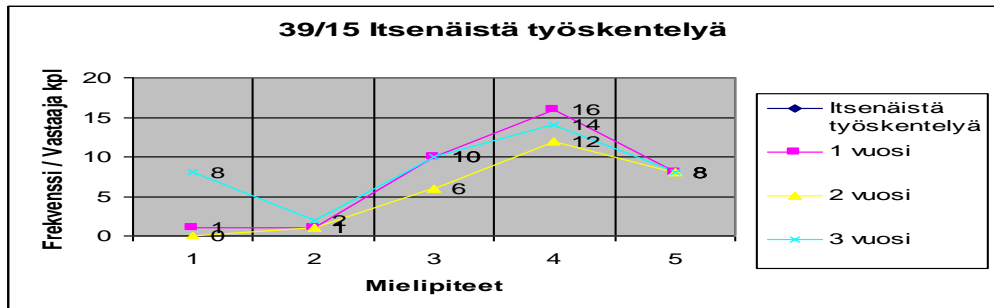
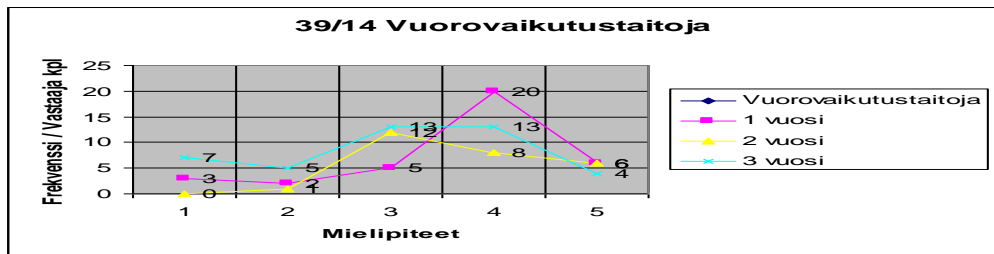
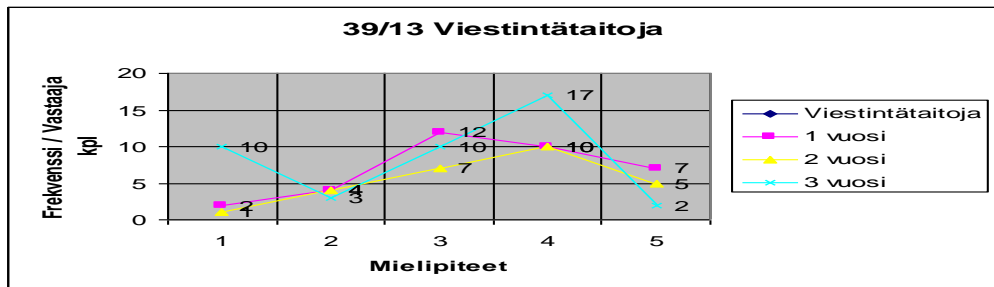
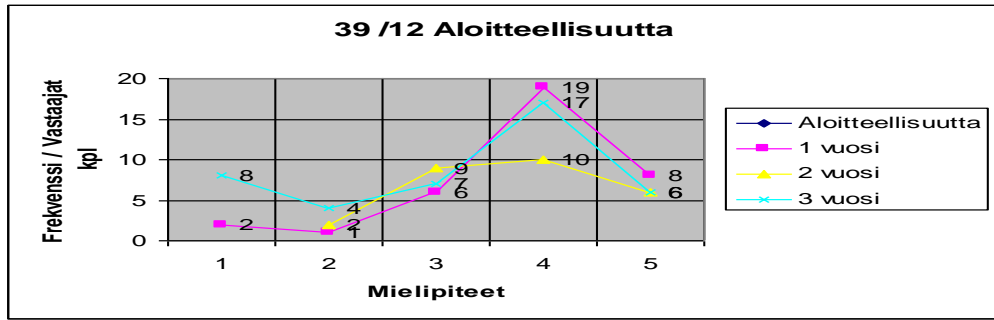
Vastaajien käsitykset kysymyksestä. Kysymys: 1=Täysin eri mieltä 4, 2=Eri mieltä 4, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 26, 4=Samaa mieltä 42, 5=Täysin samaa mieltä 29, (N=102). Päätelmät : Kuten huomataan niin opiskelijat ovat huomioineet että työssöppimisjaksoilla tarvitaan käden ja ajattelun taitoja. 105:stä opiskelijasta on tätä mieltä 71 opiskelijaa. Kahdeksan opiskelijaa on eri mieltä. ja 26 opiskelijaa ei osaa sanoa asiasta mitään.

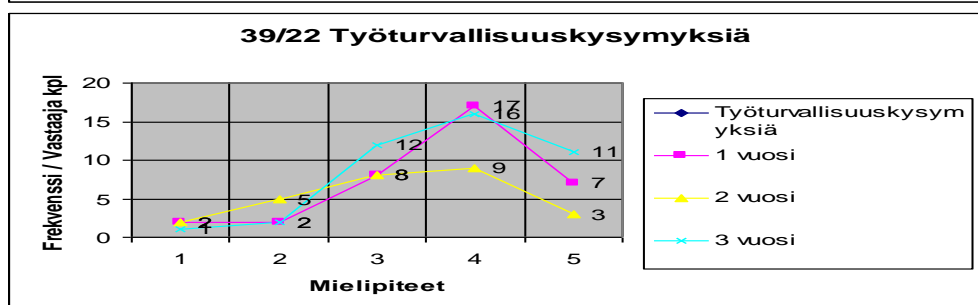
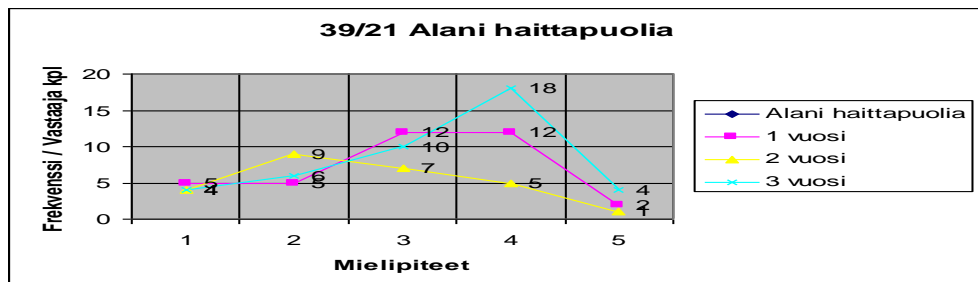
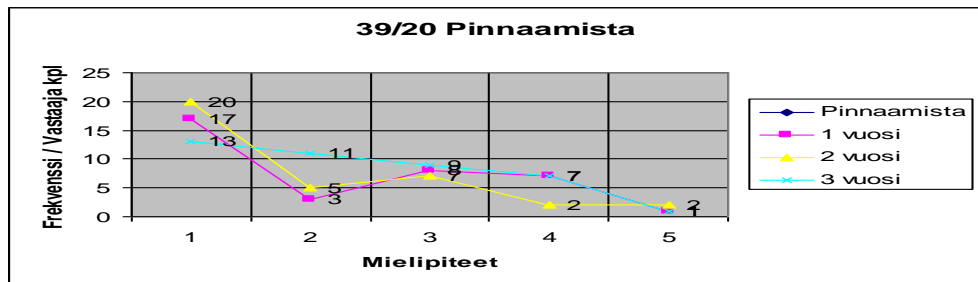
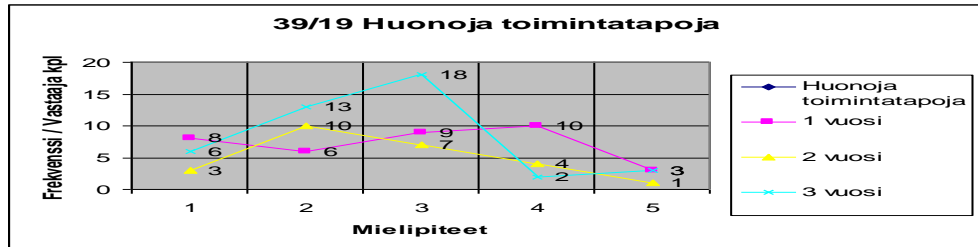
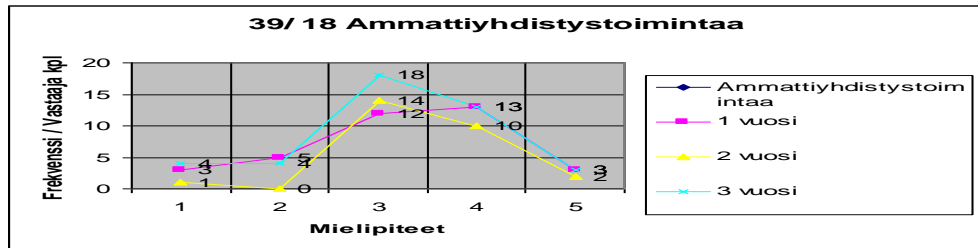
39. Kysymys. Seuraavat kysymyssarjat hahmottavat nuoren opiskelijan kehittymistä työssöppimistä ja ammatillista kasvua työelämään. nro 39 /1-5, 6-10, 11-15 ja 16-22. sisältää OGOOD:n -arvosteluasteikkoa hyväksikäyttään työssöppimisen saavutukset nuoren omasta mielestä. Asteikko 1= vähän...5=paljon. VASTAUKSET KYSYMYKSEEN 39/1-22 Arvosteluasteikko Osgoodin-arvostelu vähän (1...5) paljon. Kuinka paljon opit työssöppimisjakson aikana seuraavia asioita tai taitoja.

Kysymys 40. Mitä töitä olet tehnyt työssäoppimisen aikana (mainitse kolme)?

I-vuosikurssi

- raudoittaja 9,
- eristys 3,
- muuraus 3,

- runkoseinä 6,
- purkutyöt 3
- laatoitus 2,

Muut 1 kpl: levytyöt, kotelointi, betonointi ja valutyöt, saneeraus, terassi, maalaus, siivous, eristys, salaojatyöt, rakennusapumiehen työt, tapetointi,

listoitus, hyllytys, roskien lajittelu

II vuosikurssi

-laatoitus, huonesaneeraus
-kanttausta, peltikattojen teko
-hyllytys, siivous, kokoaminen
-tiilimuuraus
-puurunkoseinä, kittaus, maalaus
-paneloin, piikkasin, levytin

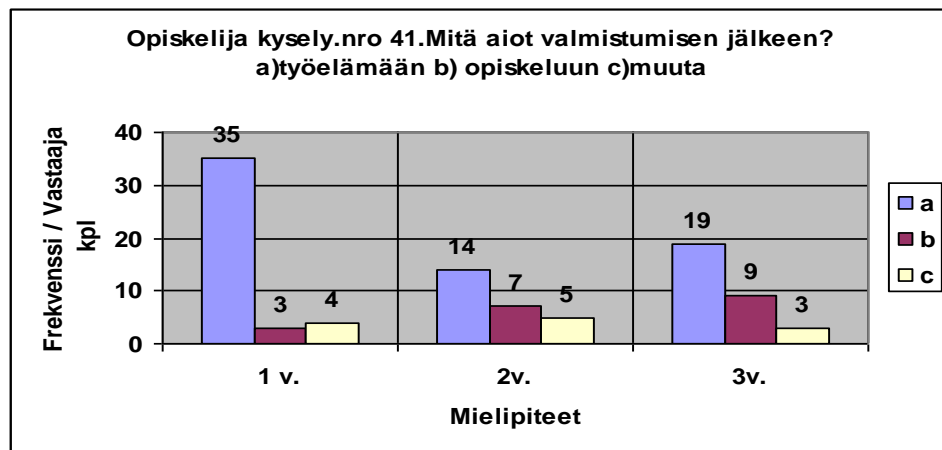
-puurunko, terassi, maalaus
-purku, muuraus, siivous
eristäminen, lattiavalu, raudoitus
-raudoitus muottityöt
-maaeristysten laittaa, valuja, purkua
-tiilimuuraus, laatoitus, maalaus

III-vuosikurssi

-kirvesmiestyöt, valutyöt, vs-työt
-muottityöt, mittamies (apu)
-runkotyöt, muuraus, kaikki
-Väliseinien teko ja listoitus sekä levytys
-elementiasennus, valut, raudoitus.
-eristystöitä, putoamisesto suojia

-pilarimuotti, villoitus, raudoitus, vedenerstys.
-valumuotit, työturvallisuus, raudoitus
-katotyöt, raudoitus, paskahommia
-eristerappausta, parvekk.kunnostus, lattian pinnoitus
-villoitus, eristys, maalaus, panelointi
-väliseinästyöt, sementtityöt

41. Opiskelijalle tulevaisuuden kysymyksiä ovat mahdolliset jatko-opinnot, tai työelämään astuminen isoja kysymyksiä valmistumisen jälkeen.

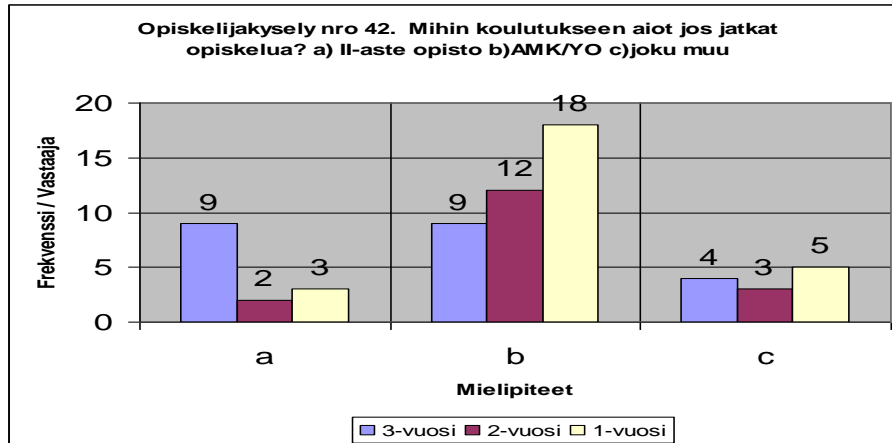

Kuva 56. Mitä aiot valmistumisen jälkeen ?

Taulukko osoittaa että a) tähtään ensisijaisesti työelämään on 68 opiskelijalla yhteensä valittuna vaihtoehdoksi.

B-vaihtoehdon osoittaa valinneen 19 opiskelijaa sekä 11 opiskelijaa on valinnut jotain muuta kuten:

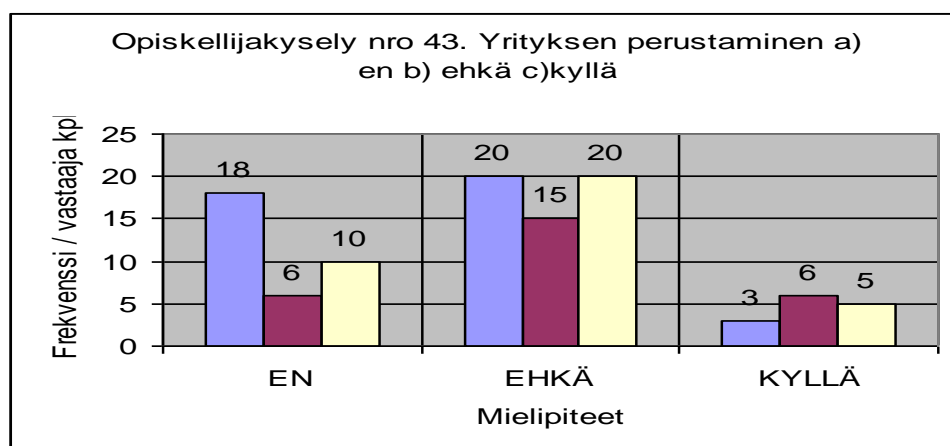
- lusimaan (III)
- menen poliisikouluun(II)
- Lvi-asantajaksi (III)
- Parturi-kampaaja(III)
- pidän vähän vapaata (III)
- sit lähen opiskelemaan ammattikorkeasaan (III)
- meen arkkitehdiksi(I)
- lvi-asantaja (I)
- meen kotiin (I)

Kuva 57. Mihin koulutukseen aiot jos jatkat opiskelua a) AMK, b)II-aste c)joku muu

Kysymys 42 osoittaa mitä aiotaan tehdä koulun päättämisen jälkeen. (I-vuosi N=39).

- a) II-asteen ammatillinen tutkinto 3
- b)ammattikorkeakoulu 14**
- c)korkeakoulu/ Yliopisto 1
- d)joku muu mikä 6

Kuvio 58 Yrityksen perustaminen a) en b)ehkä c) kyllä
1=3 vuoden opiskelijat, 2=2 vuoden opiskelijat ja 3=1 vuoden opiskelijat.

Vastaajia oli 3 v = 31, 2 v=27 ja 1 v=14 yhteensä 72 opiskelijaa.

Päätelmät: Ensimmäisestä aina kolmannen vuosikurssin opiskelijoihin mielipiteet jakautuvat pääosin siten että vastaajista (103) ensimmäisen vuoden opiskelijoista 5 perustaa yrityksen, 20 ehkä perustaa yrityksen, 10 ei perusta yritystä, Toisen vuoden opiskelijoista 6 perustaa yrityksen ja 15 ehkä perustaa yrityksen ja enää 6 ei perusta yritystä.

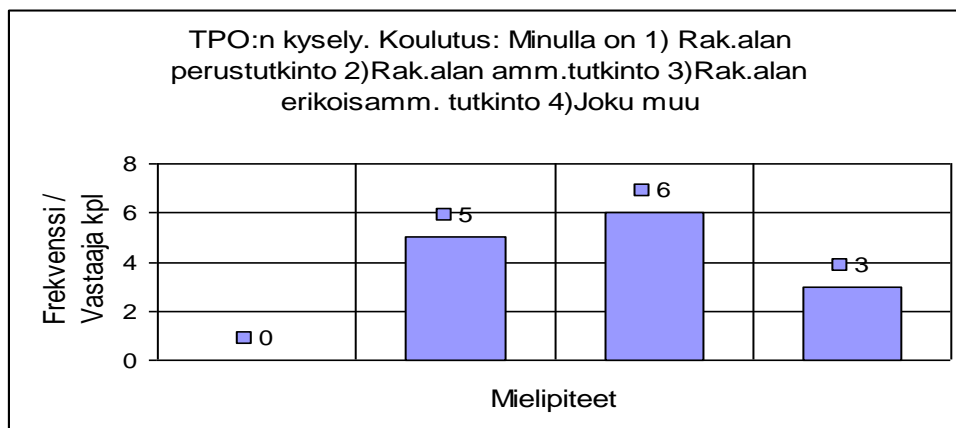
Kolmannen vuoden opiskelijoista vain 3 perustaa yrityksen, 20 ehkä perustaa yrityksen ja 18 ei perusta yritystä.

EN= 34, ei perusta yritystä. EHKÄ= 55, KYLLÄ=14,

Suurin osa vastaajista kategoriassa EHKÄ = 55 kpl vastanneista. Heitä voisi lähestyä esim. yritystoiminnan koulutusta lisäämällä ja suuntaa koulutusta enemmän yritys painotteiseksi rakennus alalla

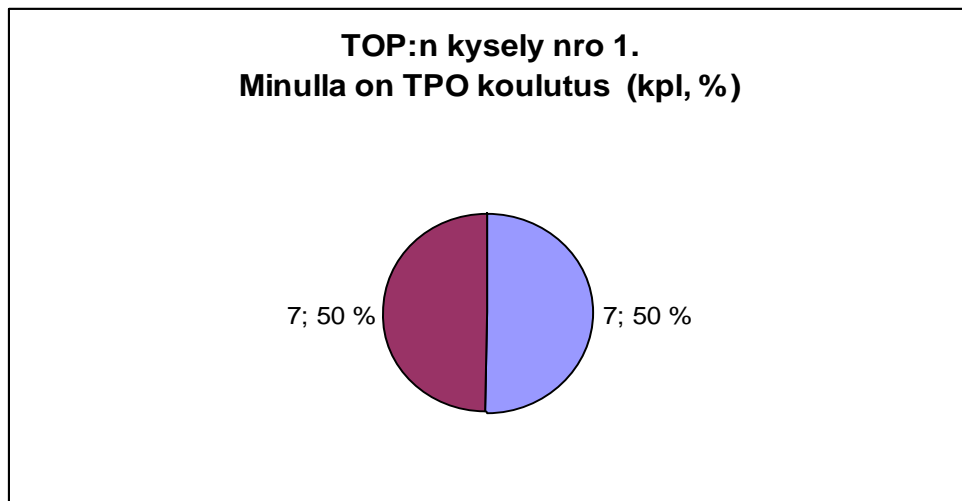
9.1.3 Työpaikkaohjaaja

Työpaikkaohjaajakyselyt ovat tehty eri kokoisissa yrityksissä. Yritysten koot vaihtelevat työntekijöiden määrällä ilmaistuna. Yritykset ovat 1-250 työntekijän yrityksiä talonrakennus alalla. Yrityksillä on työpaikkakouluttajia jotka ohjaavat nuoria opiskelijoita rakennustyömaalla. Seuraava taulukko osoittaa miten työpaikkaohjaajien koulutus jakautuu ammatillisen koulutuksen mukaisesti.

Kuvio 59. Työpaikkaohjaajien ammatillinen koulutus

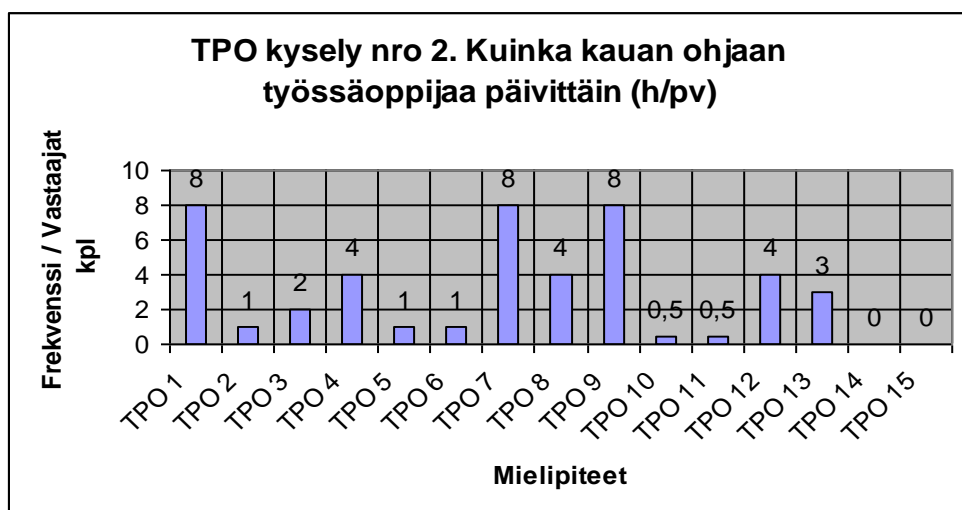
1. Työpaikkaohjaajien koulutus kyselyihin vastanneista. Työpaikkaohjaajan koulutus on nykyaikaa. Koulutusta antaneita oppilaitoksia on Suomessa useita.

Kuvio 60. Minulla on työpaikkaohjaajan koulutus

Kysymys: Minulla on työpaikkaohjaaja- koulutus vastaajista 7 / 14 oli työpaikkaohjaajan koulutus. Seitsemällä vastanneista ei ollut TPO-koulutusta. Päätelmät: Työpaikkaohjaajien koulutusta pitäisi lisätä ja ulottaa se aikuis-koulutuksen osaksi.

2. Kuinka kauan ohjaan työssäoppijaa päivittäin/viikottain. Tässä tapauksessa oli selvä havainto jopa niin että suoritusporras tekee työn ja toimihenkilöt insinöörit, RKM tekevät pienen osan hänen kanssaan suurissa yrityksissä. Vastaukset vaihtelivat aina 0,1 h/vk-15 min päivässä toimihenkilöpuolella. Työntekijäpuolella vastaukset vaihtelivat aina muutamasta tunnista päivässä aina 10-16 h/vk.

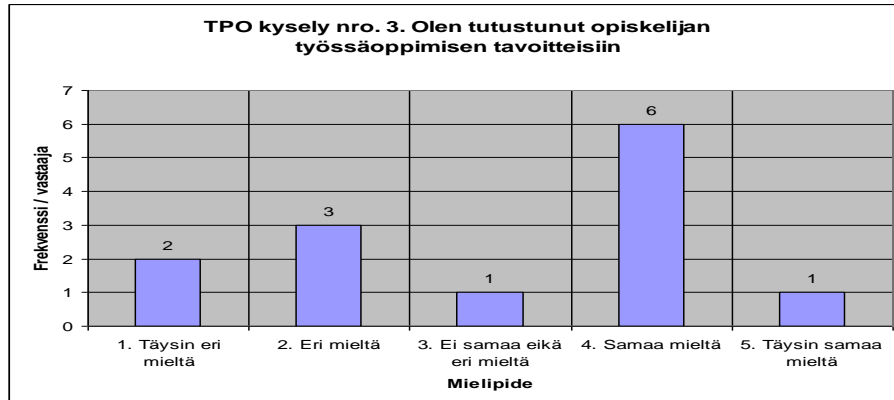
Kuvio 61: Kuinka kauan ohjaan työssäoppijaa päivittäin (h/pv)

Arviointi on vapaa muotoinen vastaus jonka jokainen voi vastata numeraalisesti. Hajonta vastauksessa oli suurta . aina 1 h/pv - 8 h/pv.

Päätelmät: Työssäoppijan päivittäinen ohjaus työmaalla vaihteli erittäin paljon ja se ilmeisesti johtuu vastaajien koulutustaustasta ja työkokemuk-

sesta työssäoppijan kanssa työskenneltäessä. Keskiarvo on n. 3 h/pv opiskelija saa opastusta yrityksen työssäoppimiskohteessa.

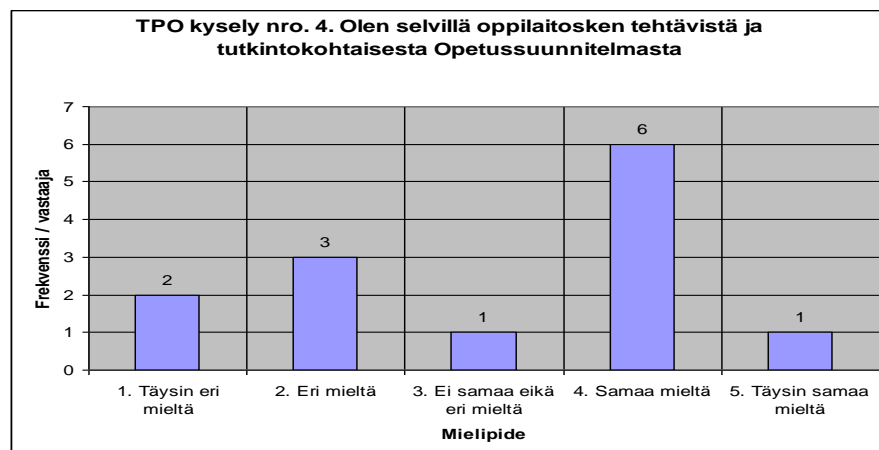
3. Työpaikkaohjaajan työ on vaativaa. Aikaa paneutua tähän ei aina ole liiemmästi. Työssäoppimisen opiskelijan ja työpaikkaohjaajan yhteinen taival on erityisen tärkeää. Nuori ottaa mallia työpaikkaohjaajasta ja tätä kautta oppii eri asioita työyhteisössä. Välttämättä ei aina niin positiivisia. Onko työpaikkaohjaaja tutustunut työssäoppimisen tavoitteisiin?

Kuvio 62. Olen tutustunut opiskelijan työssäoppimisen tavoitteisiin

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen tutustunut opiskelijan työssäoppimisen tavoitteisiin. 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 3, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4=Samaa mieltä 6, 5=Täysin samaa mieltä 1. Päätelmät: Vastaajista n. 4/9 on sitä mieltä että ovat tutustuneet opiskelijan työssäoppimisen tavoitteisiin. Vastaajista 4/9 ovat jättäneet vastaamatta kysymykseen /Ei samaa eikä eri mieltä.

4. Oppilaitoksessa on nähtävillä opetussuunnitelma internetissä kautta. Oppilaitoksen vastuut ja velvoitteet selviävät Finlex-tietokannasta. Työpaikkaohjaaja sopii työssäoppimisjakson alussa opettajan kanssa yhteydenpidosta ja erityisesti aihealueista (betonityöt, runkotyöt yms).

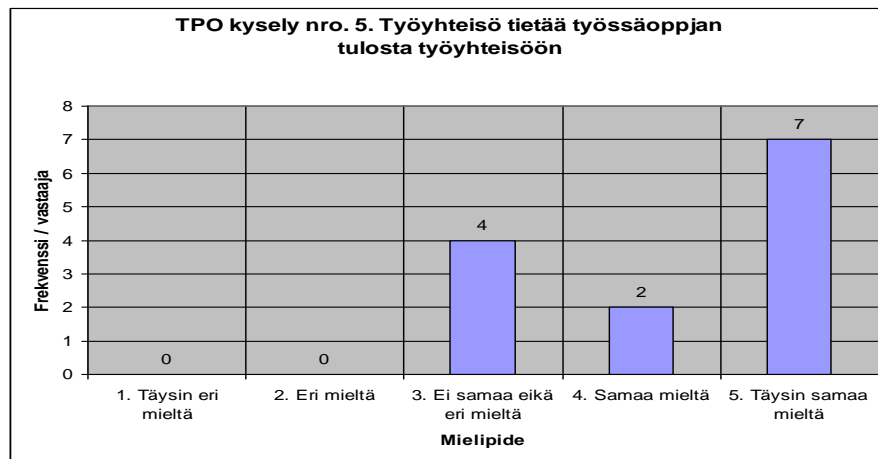

Kuvio 63. Olen selvillä oppilaitoksen tehtävistä ja tutkintokohtaisesta ope

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen selvillä oppilaitoksen tehtävistä ja tutkintokohtaisista tavoitteista. Täysin eri mieltä 2, Eri mieltä 3, Ei samaa eikä eri mieltä 1, Samaa mieltä 6 Täysin samaa mieltä 1.

Päätelmät: Oppilaitoksen tehtävistä ja tutkintokohtaisista tavoitteista on selvillä 5/9 eli yli puolet. Vastaajien hajonta on ollut vähäistä jolloin kolme vastaajista on asiasta eri mieltä eli eivät ole tietoisia oppilaitoksen tehtävistä ja tutkintokohtaisesta tavoitteesta.

5. Työpaikkaohjaajan on hyvä informoida muuta työyhteisöä työssäoppijan tulosta harjoittelujaksolle työpaikalle. Opiskelijaa voi jännittää uusi ja iso työmaa, paljon työntekijöitä, yms.

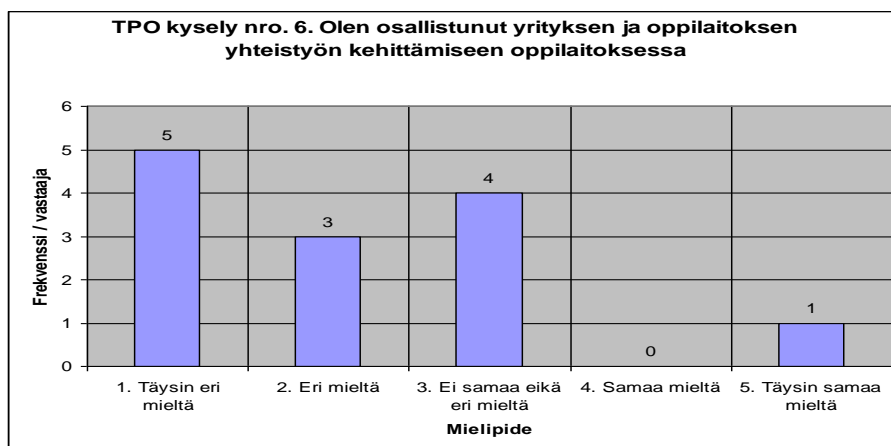

Kuvio 64. Työyhteisö tietää työssäoppijan tulosta työyhteisöön

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Kysymys: Olen selvittänyt opiskelijalle kuinka työyhteisö toimii ja kehittyy. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 4, 4=Samaa mieltä 2, 5=Täysin samaa mieltä 7.

Päätelmät: Työssäoppijan tulosta työyhteisöön tietävät työmaalla työskentelevät. Yli 2/3 osaa vastaajista on tullut tähän tulokseen.

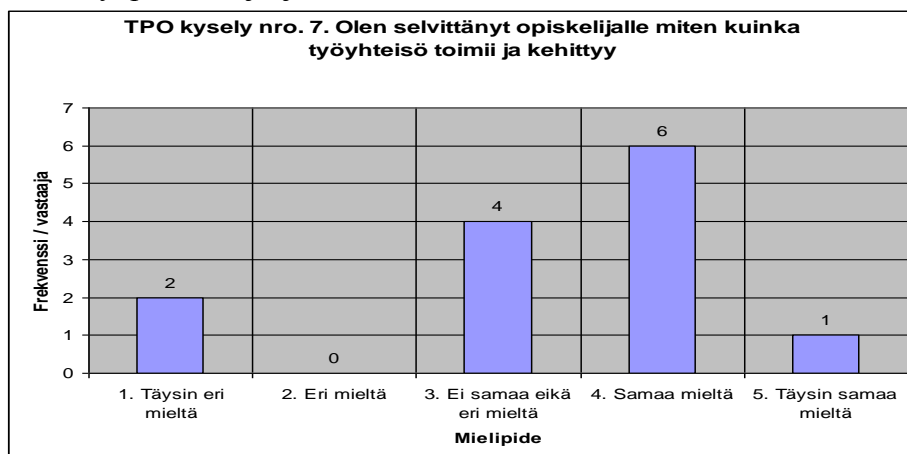
6. Työpaikkaohjaajan tieto oppilaitoksesta ja sen koulutustarjonnasta on hyvä kehittää lisää avoimempaan tiedonkulun prosessiin. Yhteistyön kehittäminen yrityksen ja oppilaitoksen välillä on tärkeää.

Kuvio 65. Olen osallistunut yrityksen ja oppilaitoksen yhteistyön kehittämiseen oppilaitoksissa

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen osallistunut yrityksen ja oppilaitoksen yhteistyön kehittämiseen oppilaitoksessa..1= Täysin eri mieltä5, 2=Eri mieltä 3, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 4, 4=Samaa mieltä 0, 5=Täysin samaa mieltä. Päätelmät: Kukaan ei ole osallistunut yrityksen ja oppilaitoksen yhteistyön kehittämiseen .Kaikki vastaajat olivat vastauksessaan yksimielisiä. 2/3 osaa vastaajista oli tätä mieltä. Eivät ole olleet mukana kehittämässä yrityksen ja oppilaitoksen yhteistyön kehittämistä. Tässä olisi toivomisen varaa yrityksen - oppilaitoksen puolelta.

7.Yrityksen kannalta avainasemassa on juuri työpaikkaohjaaja jonka tehtävänä on kertoa työyhteisössä tapahtuneet asiat. Hän voi kertoa kuinka työyhteisö toimii ja kehittyy. Opiskelijalle on koulussa kerrottu nämä asiat mutta Työpaikkaohjaaja kertoo asian konkreettisesti.

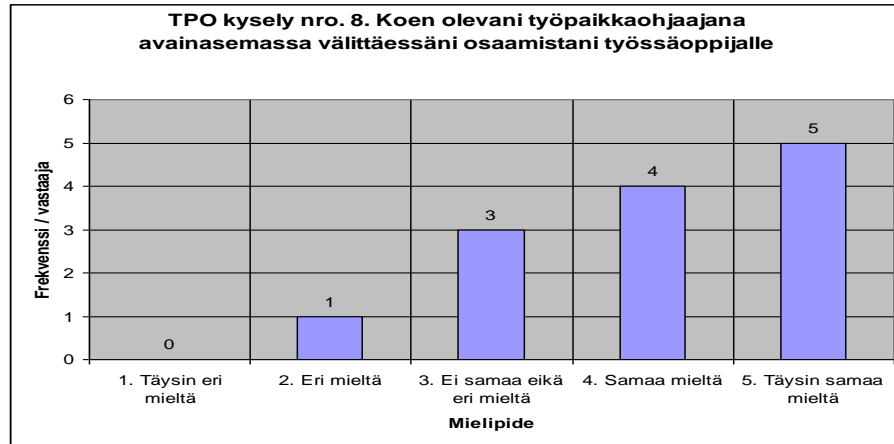

Kuvio 66. Olen selvittänyt opiskelijalle kuinka työyhteisö toimii ja kehittyy

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Olen selvittänyt opiskelijalle kuinka työyhteisö toimii ja kehittyy. 1=Täysin eri mieltä 1, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 3, 4=Samaa mieltä 4, 5=Täysin samaa mieltä 1. Pää

telmät: Näyttää siltä että TPO:ja on selvittänyt työssäoppijalle kuinka työyhteisö toimii ja kehittyy. Vastaajista 5/9 on kertonut työssäoppijalle miten työyhteisö toimii ja kehittyy työssäoppimisjakson aikana. Yksi vastaajista on Täysin eri mieltä asiasta.

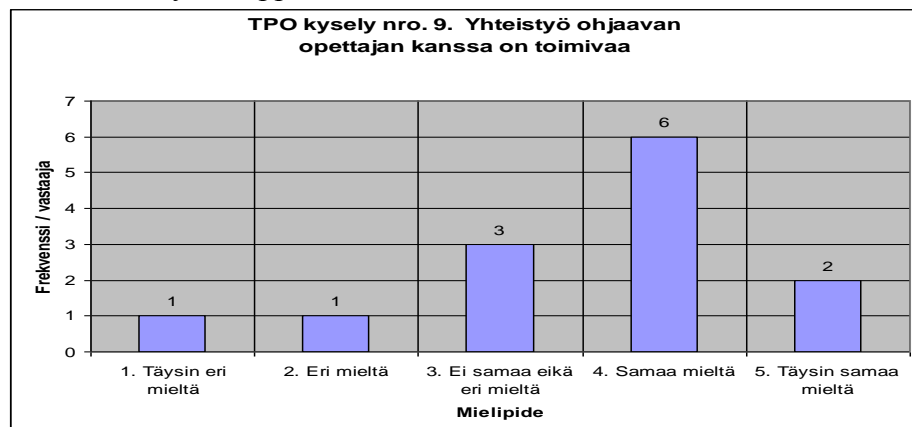
8. Työpaikkaohjaajan taidot (sosiaaliset ja informatiiviset) ovat tärkeässä merkityksessä annettaessa tietoa opiskelijalle ja ohjatessa opiskelijaa.

Kuvio 67. Koen olevani työpaikkaohjaajana avainasemassa välittäessäni osaamistani työssäoppijalle

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Koen olevani työpaikkaohjaajana avainasemassa välittäessäni osaamistani työssäoppijalle. 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 3, 4=Samaa mieltä 4, 5=Täysin samaa mieltä 5. Päätelmät: TPO:ja kokee olevansa avainasemassa välittäessään työskennellessään ja ohjatessaan työssäoppijaa. Näyttää siltä että vastaukset suurelta osin on samaa mieltä kysymyksen kanssa.6/9.

9. Ohjaavan opettajan ja työpaikkaohjaajan kanssa yhteistyö työssäoppimisen kannalta on tärkeää. Käynnit työmaalla ja muu yhteydenpito on tärkeää onnistuneen työssäoppimisen kannalta.

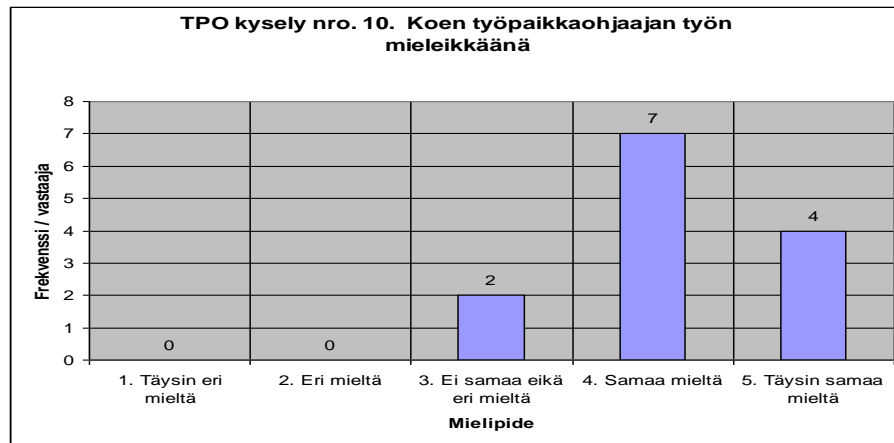

Kuvio 68. Yhteistyö ohjaavan opettajan kanssa on toimivaa

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Yhteistyö ohjaavan opettajan kanssa on toimivaa. 1= Täysin eri mieltä, 2=Eri mieltä, 3=Ei samaa eikä eri mieltä, 4=Samaa mieltä, 5=Täysin samaa mieltä. Päätelmät: TPO:n ja opettajan kanssa yhteistyö on toimivaa enimmiltään vastanneiden TPO:n kanssa. Näyttää siltä että vastaukset suurelta osin on samaa mieltä.

10. Työpaikkaohjaaja on avainasemassa työssäoppijaan nähden. Hänen tietonsa asiasta ja käyttäytymisensä työssäoppijaa kohtaan on ensiarvoisen tärkeää. Lisäksi hänellä tulisi olla työhön hyvä asenne, koska se heijastuu nuoren työmaakokemuksiin työssäoppimisen harjoittelussa.

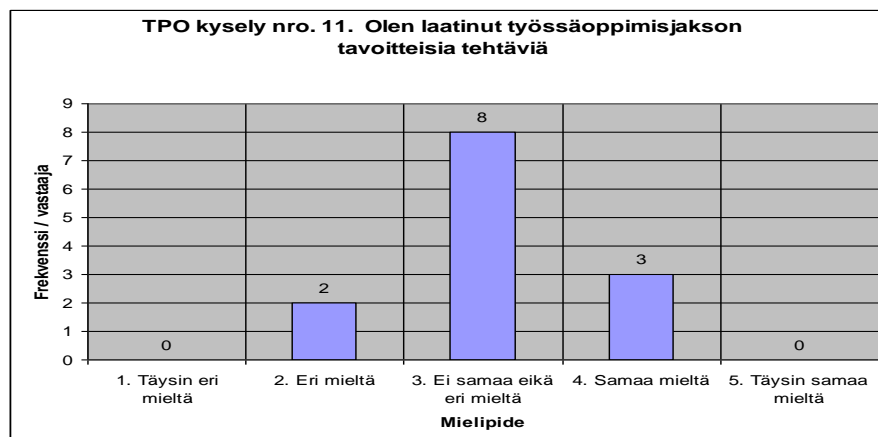
Kokeeko työpaikkaohjaaja työn mielekkäänä?

Kuvio 69. Koen työpaikkaohjaajan työn mielekkäänä.

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Koen työpaikkaohjaajan työn mielekkäänä. 1=Täysin eri mieltä 0, 2= Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4=Samaa mieltä 7 5=Täysin samaa mieltä 4. Päätelmät: Samaa mieltä on 5 vastaajaa ja Täysin samaa mieltä 3 tarkoittaa sitä että TPO:t kokevat työn mielekkäänä toimimisen nuorten opiskelijoiden kanssa.

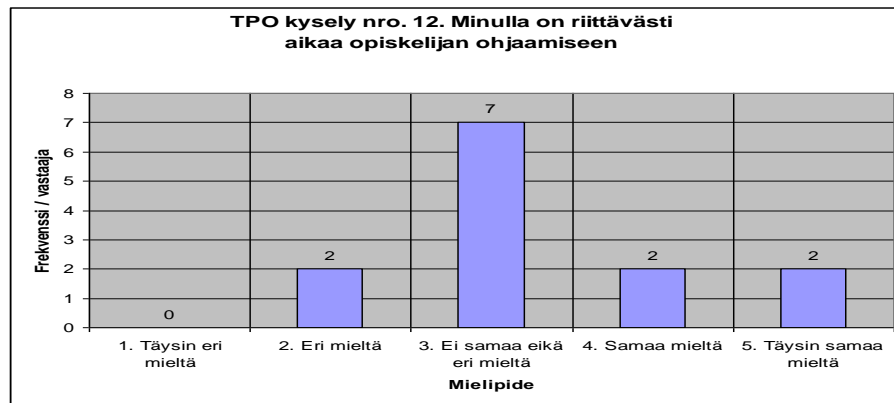
11. Työssäoppimisjakson tehtävät voivat olla hyvinkin erilaisia ja vaativuustasoltaan jopa asteikkojen ylä tai alapäässä. Opettajan aloituskeskustelussa on sovittava työyhteisön kanssa suoritettavat työt, näytöt yms.

Kuvio 70. Olen laatinut työssäoppimisjakson tavoitteisia tehtäviä

Vastaajien mielipiteet jakaantuivat kysymyksessä: Olen laatinut työssäoppimisjakson tavoitteisia tehtäviä –kysymyksessä mielipiteet jakautuivat: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 8, 4=Samaa mieltä 3, 5= Täysin samaa mieltä 2. Päätelmät: Näyttää siltä että TPO:t eivät juuri ole laatineet työssäoppimispaikan tavoitteisia tehtäviä. Toisaalta TPO:t ovat laatineet työssäoppimisjakson tavoitteisia tehtäviä.

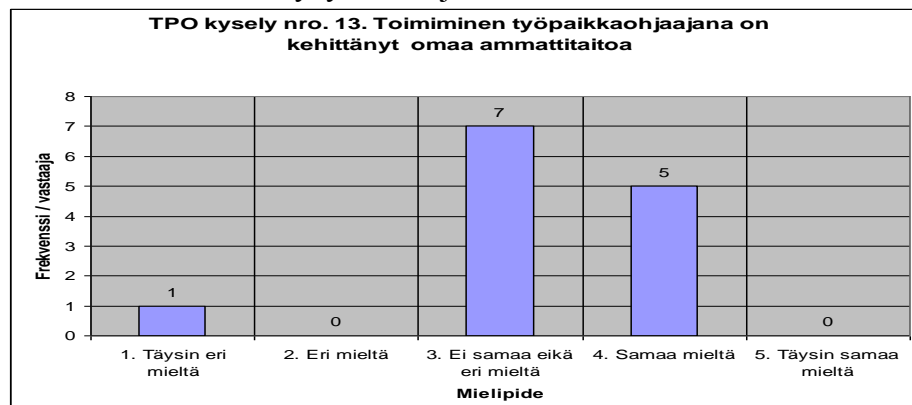
12. Yrityksissä työpaikkaohjaaja on työssä ja hoitaa oman työn ohella työtään työpaikkaohjaajana. Työpaikkaohjaajan työskentely työssäoppijan kanssa vie oman aikansa yrityksen ajasta. Yrityksissä on työpaikkaohjaajan aika hyvinkin vähissä mutta työt on silti tehtävä.

Kuva 71. Minulla on riittävästi aikaa opiskelijan ohjaamiseen

Vastaajien käsitykset kysymyksestä: Minulla on riittävästi aikaa opiskelijan ohjaamiseen mielipiteet jakautuivat: 1=Täysin eri mieltä 2, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 7, 4=Samaa mieltä 2. 5=Täysin samaa mieltä 2. Päätelmät tästä on että työssäoppimispaikoissa työpaikkaohjaajalla on riittävästi aikaa työpaikkaohjaajana toimimiseen.

13. Työpaikkaohjaajana toimiminen kehittää ammattitaitoa ja empaattista suhtautumista muihin työyhteisön jäseniin.

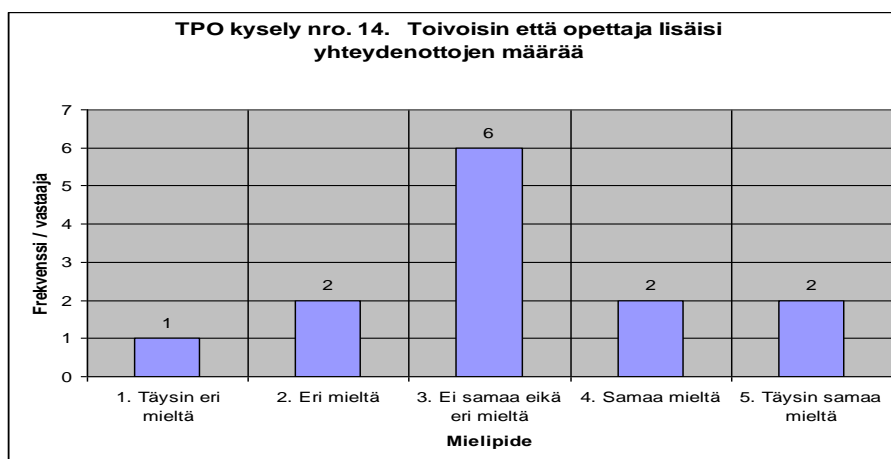

Kuva 72. Toimiminen työpaikkaohjaajana on kehittänyt omaa ammattitaitoani

Vastaajien käsitykset:

Kysymys: Toimiminen työpaikkaohjaajana on kehittänyt omaa ammattitaitoa –kysymyksessä mielipiteet jakautuivat 1= Täysin eri mieltä 1, 2=Eri mieltä 0, Ei samaa eikä eri mieltä 7., 4=Samaa mieltä 5 5=Täysin samaa mieltä 0. Päätelmät tästä on että TPO: n mielestä työmaalla toimiminen työpaikkaohjaajana on kehittänyt omaa ammattitaitoa on poikkeuksetta Ei samaa eikä eri mieltä 5 ja Samaa mieltä 4. Näyttää siis siltä että Suurelta osin on TPO on mielestään kehittänyt ammattitaitoaan ollessaan nuorten kanssa tekemisessä.

14. Opettaja ja työpaikkaohjaaja on avainasemassa kehitettäessä työssäoppimista yrityksessä.

Kuvio 73. *Toivon että opettaja lisäisi yhteydenottojen määrää*

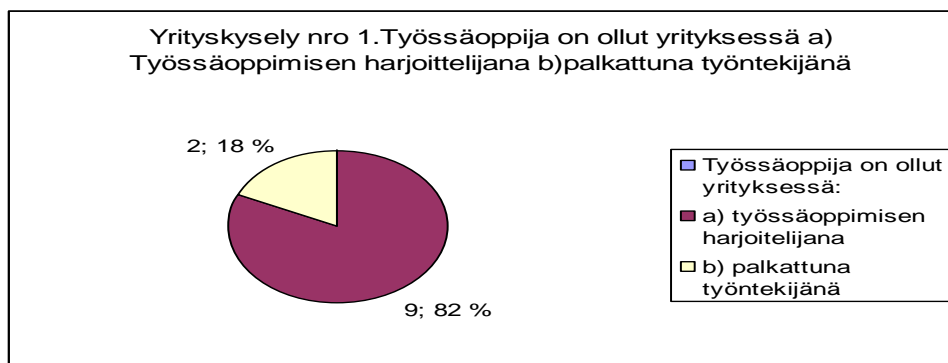
Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Toivon että opettaja lisäisi yhteydenottojen määrää –kysymyksessä: 1=täysin eri mieltä 1, 2= Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 6, 4=samaa mieltä 2, Täysin samaa mieltä 2.

Päätelmät tästä on että TPO pienissä työssäoppimisen harjoittelupaikoissa ei tarvitse lisätä käyntien määrää mutta suuremmissa työssäoppimispaikoissa pitäisi lisätä juuri TPO:n yhteydenottoja.

9.1.4 Vastuuhenkilö

Vastuuhenkilöiden kyselyt ovat tehty eri kokoisissa yrityksissä. Yritysten koot työntekijöiden koolla ilmaistuna kyselyissä. Yritysten vastuuhenkilöiden vastaukset tulivat suurelta osin yli 250 hengen yrityksistä. Pienissä rakennusliikkeissä ei ole ilmeisesti ollut aikaa ko. kyselyiden tekoon.

1. Työssäoppija voi olla yrityksessä työssäoppimisen harjoittelijana tai palkattuna työntekijänä.

Kuvio 74 Työssäoppija on ollut yrityksessä...

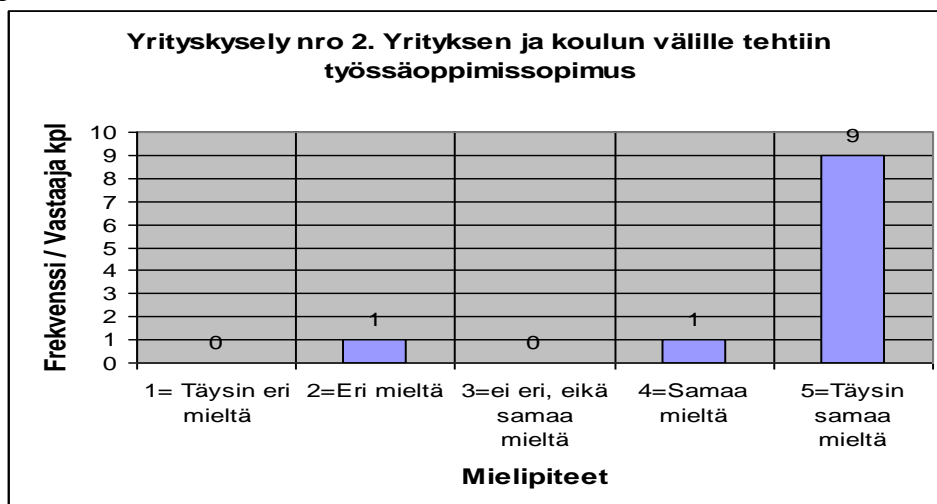
Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti Työssäoppija on ollut yrityksessä a) työssäoppimisen harjoittelijana 9:ssä yrityksessä. b) palkattuna työntekijänä 2:ssa yrityksessä. Kaksi ei vastannut.

Päätelmät:

Työssäoppiminen on tarkoitettu opiskelijoille jotka ovat rakennusalan perustutkintoa suorittavia opiskelijoita II-asteella. Pienissä yrityksissä maksetaan palkkaa mutta keskisuurissa ja suurissa yrityksissä ei ole ryhdytty tähän. Opiskelijat saavat työssäoppimisen opiskelijoina vastineen yleensä kalliit haalarit, uuden kypärän mahdollisesti stipendin työssäoppimisjakson loputtua.

Työssäoppija on ollut yrityksissä 12 yrityksestä 9:ssä ja 2:ksi opiskelijaa on ollut palkattuna. Kysymykseen ei ole vastannut 1 vastaajaa.

2. Onko yrityksen ja oppilaitoksen välille tehty työssäoppijaa koskevat sopimukset.

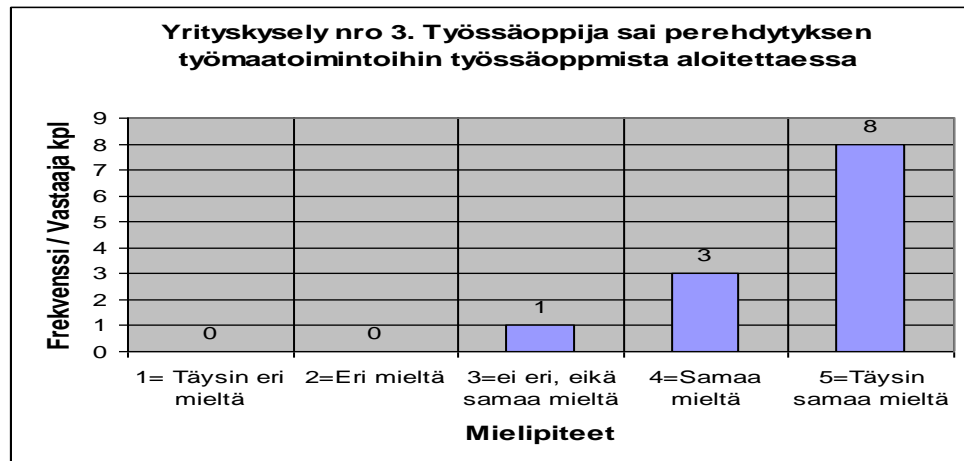

Kuvio 75. Yrityksen ja koulun välille tehtiin työssäoppimissopimus

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Yrityksen ja koulun välille tehtiin työssäoppimissopimus kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri

mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 0, 4= samaa mieltä 1, 5=Täysin samaa mieltä 9. Päätelmät tästä on että Yrityksissä tehtiin työssäoppimissopimus kaikkiin yrityksiin jotka vastasivat kyselyyn. Täysin samaa mieltä oli 5 ja samaa mieltä oli 1 eli 100 % 6/6 että vastaajien yrityksiin tehtiin työssäoppimista koskevat sopimukset.

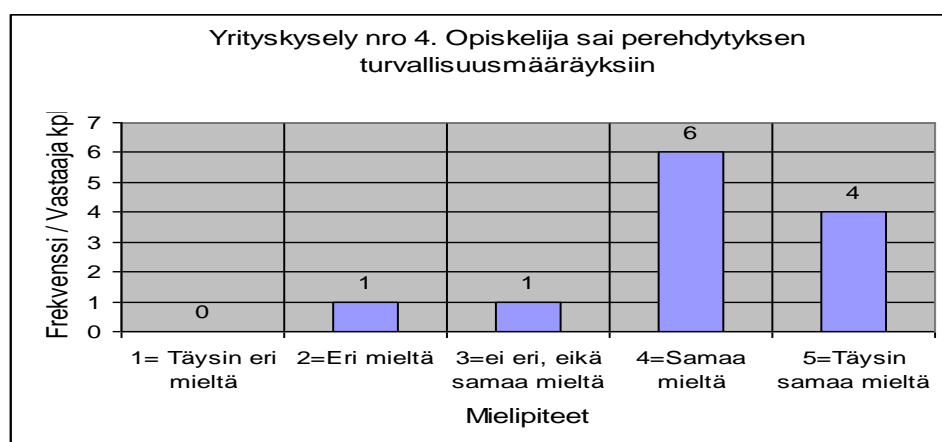
3. Työturvallisuuslain asetuksella työmaalle uusi työntekijä on perehdytettävä työmaan käytäntöihin. Kesto yleensä päivän suuremmilla työmailla.

Kuvio 76. Työssäoppija sai perehdytyksen työmaatoimintoihin työssäoppimista aloitettaessa

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Yrityksen ja koulun välille tehtiin työssäoppimissopimus – kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4= samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 8. Päätelmät tästä on että Yrityksissä tehtiin työssäoppimissopimus kaikkiin yrityksiin, jotka vastasivat kyselyyn. Täysin samaa mieltä oli 5 vastaajaa ja samaa mieltä oli vielä 1 vastaaja. Vastauksista 100 % oli (6/6) että vastaajien yrityksiin tehtiin työssäoppimissopimukset.

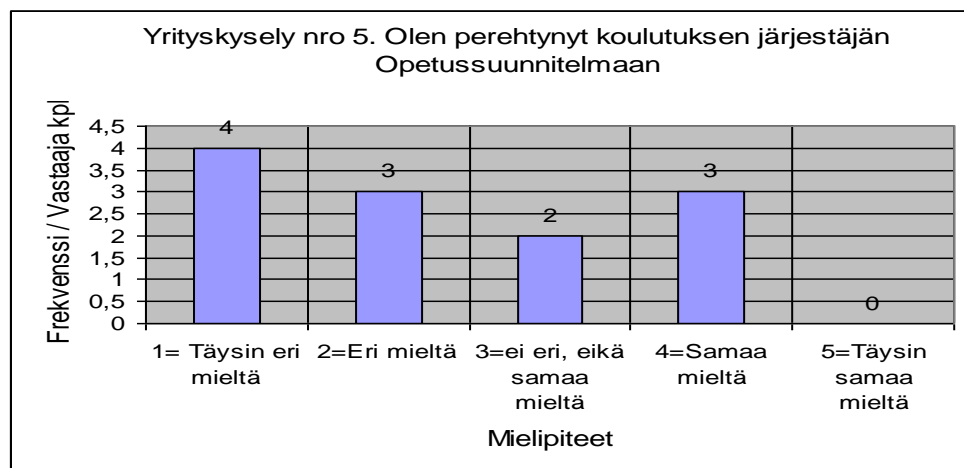
4. Opiskelijan on saatava työmaalle perehdytys työturvallisuusmääräyksiin. Niistä mitä ei koulussa ole mainittu työturvallisuuskorttia suoritettaessa.

Kuvio 77. Opiskelija sai perehdytyksen työturvallisuusmääräyksiin

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Opiskelija sai perehdytyksen työturvallisuusmääräyksiin – kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4= samaa mieltä 6, 5=Täysin samaa mieltä 4. Päätelmät tästä on että Yrityksissä opiskelija sai perehdytyksen alan työturvallisuusmääräyksiin. Kaikkissa yrityksissä, jotka vastasivat kyselyyn tehtiin perehdytys. Täysin samaa mieltä oli 2 vastaajaa ja samaa mieltä oli vielä 4 vastaajaa. Vastauksista 100 % oli (6/6) että vastaajien yrityksissä tehtiin perehdytys opiskelijalle.

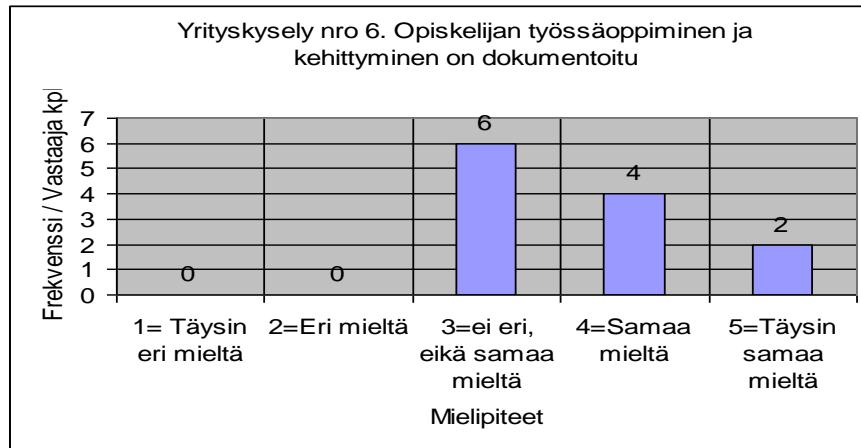
5. Yritykset ovat perehtyneet OMNIA:n koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmaan. (Rakennusalan perustutkinto)

Kuvio 78. Olen perehtynyt OMNIA:n koulutuksen järjestäjän OPS:iin.

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Olen perehtynyt OMNIA:n koulutuksen järjestäjän OPS:iin. – kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 4, 2=Eri mieltä 3, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 2, 4= samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 0. Päätelmät tästä on hajontaa on paljon että Yrityksien vastuhenkilöt eivät ole tutustuneet koulutuksen järjestäjän Opetussuunnitelmaan on jakautunut seuraavasti. Voisiko olla niin että opettaja ei ole kertonut OPS:sta tarvitsemalleen kohdejoukolle tässä tapauksessa yritysten vastuhenkilöille, koska ainoastaan yksi oli samaa mieltä vastauksessa ja 3 oli sitä mieltä että on tutustunut koulutuksen järjestäjän OPS:iin. Vastauksista kaksi ei ole eri eikä samaa mieltä.

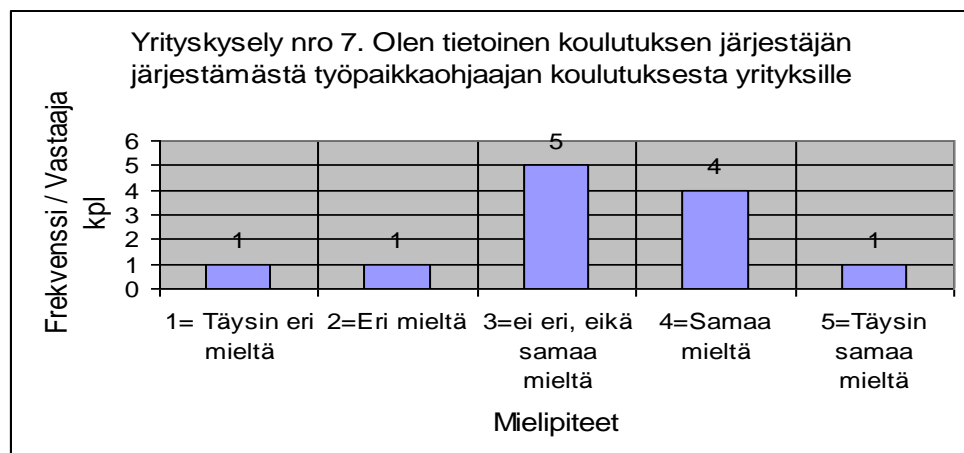
6. Yhteiskunnalla on informaation kaltaisia velvoitteita työssäoppijasta.

Kuvio 79. *Opiskelijan työssäoppiminen ja kehittyminen on dokumentoitu.*

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Opiskelijan työssäoppiminen ja kehittyminen on dokumentoitu – kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 0, 3=ei samaa eikä eri mieltä 6, 4= samaa mieltä 4, 5=Täysin samaa mieltä 2. Päätelemät tästä on että Opiskelijan työssäoppiminen ja kehittyminen on dokumentoitu. Olisiko niinn että johto ei kirjaa asioita ja ne kaikki eivät näy kirjaamisina vaan yrityksen keskijohto huolehtii asiasta ja kirjaa sekä dokumentoi esim. yrityksen sisäisen arvioinnin sekä mm. työsuojeluasiat työssäopiskelijan työssäoppimiskorttiin... esim. naulapyssyn käyttökoulutus yms. Yritysten vastuuhenkilöt suurissa yrityksissä eivät aina joudu kirjaamisen kanssa tekemisiin. Niitä dokumentoivat ja kirjaavat ylös yrityksen keskijohto. He kirjaavat oman arvion työssäoppijasta työssäoppimisen päättyessä. (yrityksen sisäinen arvio) sekä työssäoppijasta tehdään arvio myös koulutuksen järjestäjän ja yrityksen sekä opiskelijan läsnäollessa. Lisäksi työssäoppijaa arvioidaan tehtyjen työsuoritusten kannalta myös työharjoittelujakson lopussa. Tuolloin kirjaus ja arvostelu tapahtuu työpaikkaohjaajan-opettajan-opiskelijan yhteisessä kokouksessa.

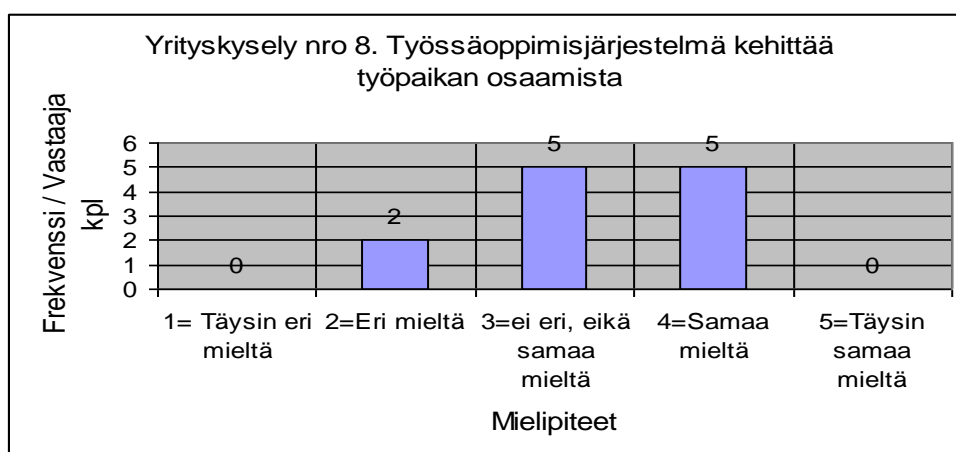
7. Omnia järjestää työpaikkaohjaajakoulutusta jonka kesto on 2 ov.

Kuvio 80. *Olen tietoinen koulutuksen järjestäjän järjestämästä työpaikkaohjaajan koulutuksesta.*

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Olen tietoinen koulutuksen järjestäjän järjestämästä työpaikkaohjaajan koulutuksesta.– kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 1, 2=Eri mieltä 1, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 5, 4= samaa mieltä 4, 5=Täysin samaa mieltä 1. Kysymyksessä on hajontaa niin että : yritysten vastuuhenkilöt ovat tietoisia enimmäkseen koulutuksen järjestäjän järjestämästä työpaikkaohjaajan koulutuksesta. Enemmän kuin puolet vastaajista ei tiennyt asiasta ilmeisesti mitään ja toinen puoli eli suuret yritykset olivat tietoisia asiasta paremmin. Pienissä yrityksissä ei ilmeisesti panosteta asiaan tai ei tiedetä ko. koulutuksesta.

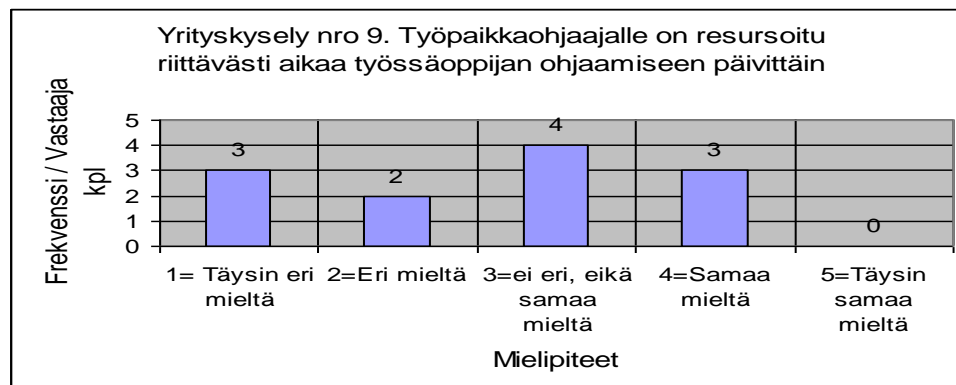
8. Työssäoppimisjärjestelmä kehittää työpaikan osaamista.

Kuvio 81. Työssäoppimisjärjestelmä kehittää työpaikan osaamista

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Työssäoppimisjärjestelmä kehittää työpaikan osaamista kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 5, 4= samaa mieltä 5, 5=Täysin samaa mieltä 0. Päätelmät tästä on että: Lähes 1/2 on vastaajista on sitä mieltä että työssäoppimisjärjestelmä kehittää työpaikan osaamista. Lähes 1/2 vastanneista (3= ei eri eikä samaa mieltä) ei osaa sanoa mielipidettään asiasta. Vähemmän kuin alle alle 1/3 (2= Eri mieltä) on sitä mieltä että työssäoppimisjärjestelmä ei kehittä työpaikan osaamista.

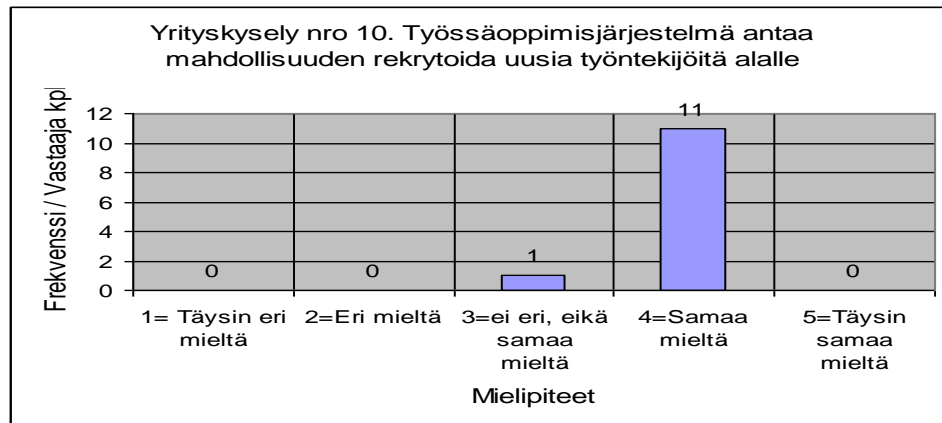
9. Työpaikkaohjaajalle on resursoitu riittävästi aikaa työssäoppijan ohjaamiseen päivittäin.

Kuvio 82. Työpaikkaohjaajalle on resursoitu riittävästi aikaa työssäoppijan ohjaamiseen päivittäin.

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Työpaikkaohjaajalle on resursoitu riittävästi aikaa työssäoppijan ohjaamiseen päivittäin– kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 3, 2=Eri mieltä 2, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 4, 4= samaa mieltä 3, 5=Täysin samaa mieltä 0. Päätelmät tästä on että: hantontaa vastaajissa on aika paljon. Vastaajista 1/3 (3=ei eri eikä samaa mieltä) on paljon verrattuna kyselyn kysymykseen vastanneisiin. Vastaajista alle 1/3 on sitä mieltä että työpaikkaohjaajalle ei ole resursoitu riittävästi aikaa työssäoppijan ohjaamiseen päivittäin. Kysymyksessä (4=samaa mieltä) on ainoastaan alle 1/5 osa vastaajista. Työssäoppijan aikaresursseihin tarvitaan lisää aikaa. Olisiko mahdollista järjestää tätä kautta varoja työmaakohtaiseen jopa litterointiin eli jopa ns. ``korvamerkittyy`` rahaan, joka menisi suoraan yritykseltä työssäoppijan ohjaamiseen päivittäin..

10. Työssäoppimisjärjestelmä antaa mahdollisuuden rekrytoida uusia työntekijöitä alalle.

Kuvio 83 Työssäoppimisjärjestelmä antaa mahdollisuuden rekrytoida uusia työntekijöitä alalle.

Vastaajien käsitykset jakaantuvat seuraavasti: Työssäoppimisjärjestelmä antaa mahdollisuuden rekrytoida uusia työntekijöitä alalle– kysymyksessä: 1=Täysin eri mieltä 0, 2=Eri mieltä 0, 3=Ei samaa eikä eri mieltä 1, 4= samaa mieltä 11, 5=Täysin samaa mieltä 0. Päätelmät tästä on että lähes yksimielisesti työssäoppimisjärjestelmä antaa mahdollisuuden yritysten vastuuhenkilöiden mielestä palkata uusia työntekijöitä alalle.

11. Missä taidoissa työssäoppimisen harjoittelijoilla on eniten puutteita kun he tulevat työmaalle? (kerro 3 tärkeintä)

-Oma-aloitteellisuus, rohkeus tarttua työhön

- Kokemuksen puute, aluksi vaatii totuttelua mitä kukin tekee työmaalla, käytännön tekeminen vaatii totuttelua
- Oma-alotteellisuus, ammattitaito, työturvallisuus
- Aikataulujen naoudattamisessa,
- Työkalujen turvallinen käyttö, vaaratilanteiden havaitseminen, (välttäminen), työkokonaisuuksien hahmottaminen
- rohkeus hakeutua töihin, jos näkee turvallisuusriskin ilmoittaa siitä-puuttuminen siihen,
- rohkeutta tarttua työhön, kellon oppiminen, vastuullisuus
- käytännön rohkeus, kysymysten rohkeus, epätietoisuus
- käytännön työkokemus puutteellinen, puutteita ihmissuhdetaidoissa, epätietoisuus vastuista ja niiden rajoista

12. Kerro miten parantaisit työssäoppimisen eri käytäntöjä? (Kerro 3 tärkeintä.)

-
- Mielestäni on hyvä, että oppilaat pääsevät jo ensimmäisenä oppivuotenaan käytännön harjoitteluun.
 - Rakentaminen on sellainen ala, jolla asiat opitaan parhaiten käytännön kautta tiettyjä, kohde kokonaisuuksia(laatoitus vaihe vaiheelta, kustannustehokkuus, (tietyillä menetelmillä toimiminen työjärjestys), aikataulu ja jaksotus (etenkin asuinrakenteissa aikataulun tärkeys)
 - Harjoittelija samalle työmaalle eri harjoittelujaksolla työmaan eri vaiheissa ja sama harjoittelija saman ohjaajan mukana useammalla harjoittelujaksolla
 - Harjoittelujakson tavoitteiden määrittelyyn pitää paneutua paremmin ja ne pitää kirjata selkeästi.
 - Harjoittelujakson päätteeksi pitää tarkastaa onko tavoitteet saavutettu
 - Kesätyöpaikoille pitäisi olla etusija niillä harjoittelijoilla, jotka ovat osoittaneet aktiivisuutta ja hyvää asennetta harj.jaksolla. Koulu voisi ajaa osaltana asiaa yrityksen harjoittelijavastaavan suuntaan, vaikka kesätyö ei olekaan varsinainen harjoittelujakso
 - rohkeutta tarttua työhön, kellon oppiminen, vastuullisuus,
 - selkeä tehtävä, oma vastuualue-todellinen vastuu
 - ammattimiehen mukana, ajattelun monipuolistuminen, valvonnan määrä myös koulun puolelta
 - selkeät ohjeet, valvonta, ammattimiehen matkaan

9.2 Kyselyjen yhteenveto

Kyselyjen aiheet olivat opettajien mielestä erittäin hyvät ja he vastasivatkin kiitettävällä mielenkiinnolla kysymyksiin. Kyseisessä oppilaitoksessa suoritetaan kiitettävällä tavalla kyselytutkimuksia, joita opettajat täyttävät.

Kysymykset laadittiin aikataulun mukaan ja niiden kysymyksiin paneuduttiin erityisen tarkasti. Kysymysten asetelussa oli ajateltu vastaajan helppoutta vastaamiseen. Kyselyjen aihekokonaisuudet olivat selvillä jo ennen viimeisiä kokouksia tilaajan kanssa huhtikuussa 2009.

Opettajat ja opiskelijat

Kokoontuminen tilaajan edustajan kanssa oli antoisaa ja yhteistyö toimi. Kevään aikana kokoonnuimme 4 eri kertaa. Kyselyiden suunnittelun ensimmäisissä kokouksissa sovittiin että tärkein tietolähde kyselyissä ovat opiskelijoista saatava informaatio ja sen luotettavuus.

Ensimmäinen iterointikierron tapahtui 27.5.2009 jolloin tehtiin kysymykset opettajille ja opiskelijoille. Opettajille esitettävissä kyselyissä vastausprosentti oli 90 %. Opiskelijoiden vastauksissa oli vastausprosentti 76 %.

Työpaikkaohjaajille tehtiin kyselyjä vielä työmailla kesällä ja niitä lähetettiin sähköpostilla työmaiden vastuuhenkilöillekin. Työpaikkaohjaajien vastausprosentti oli 50 %. Yritysten vastuuhenkilöiden vastausprosentti oli 53 %. Työpaikkaohjaajille pidettiin toinen iterointikierron. Yrityksille lähetettiin kyselykaavake jonka saivat: NCC-Rakennus Oy, YIT-rakennus Oy ja Palmberg Oy:lle yritys- ja työssäoppijoiden kyselykaavakkeet. Palautus oli tarkoitus saada sähköpostilla vk.45 loppuun.

Tämä voi johtua kyselyjen lukuvuoden myöhäisestä ajankohdasta. Jotkut taas eivät kykene vastaamaan sairauden, poissaolojen ja muuten vain kieltäytymisen ollessa vallitseva asenne

Opiskelijat

Rakennusalan perustutkintoon tähtääviä opiskelijoita oli 107/143. vastausprosentiksi muodostui 75 %. Opiskelijat olivat vuosikursseista 1-3.

Kyselyn kohdejoukoksi valittiin koko opettajakunta rakennusosastolta jolloin (N=10)saatiin vastauksia vain 9 opettaja, joten vastausprosentiksi saatiin 90 %. Pieni kato ei yllättänyt tutkijaa, koska etukäteen oli selvillä opettajien halukkuus vastata kysymyksiin ja siihen oli varattu aika. Toinen iterointikierron tehtiin vastauksia jo esiteltäessä 19.9.09 jolloin haluttiin vuorovaikutusta opettajien kesken. Paikalla oli 7 opettajaa eli vastausprosentti oli 64 %. Kolmas iterointikierron pidettiin 11.10.09 jolloin vastausprosentti oli 37 %.

Kyselylomakkeilla olleet laadulliset kysymykset osoittivat hyvin selkeästi, että opettajakunnan tietämys työssäoppimisen ja työsalitoiminnan välillä on pieniä puutteita. Pienet puutteet jakautuvat opetuksen osalta varsinkin uusille opettajille. Kun tiedossa on puutteita ei toimiminen aina ole onnistunutta ja asianmukaista määrätietoista toimintaa.

Opiskelijoille laadittiin kyselykaavake maaliskuussa 2009 tilaajan edustajan hyväksymänä. Koko tutkimuksessa haluttiin painottaa enemmän opiskelijoiden opiskelutilanteita työssäoppimisessa ja heidän valvontaansa. Työpaikkaohjaajille laadittiin kaavake ja se jaettiin yrityksille 19 työpaikkaohjaajalle. Vastauksia tuli 5 kappaletta. Heille painotettiin työssäoppijan ajankäyttöä ja opetuksellisia asioita.

9.3 Kyselyjen johtopäätökset

Laadullisilla kysymyksillä saatiin hyviä kysymyksiä ja vastauksia erityisesti opiskelijan työssäoppimisen, ohjauksellisten asioiden, opiskelijan ohjauk-

sen osalta. Kehitettävää on vielä paljon ja erityisesti rakennusosaston opettajakunta yhteistyöllään antaa tähän hyvät valmiudet.

Opiskelijakyselyjen reliabiliteetti (luotettavuus) on hyvä koska kaikki vastaajat vastasivat samalla osastolla ja samaan aikaan (kahtena päivänä). Validiteetti (lomake mittaa sitä mitä se on tehty mittaamaan) mittaa erittäin hyvin mitattua asiaa. Kyselyyn vastanneita oli 142 vastaajaa. POISTUMA eli kato oli 2 vastauskaavake (<<työpaikkaohjaajan ja opiskelijan vastauskaavake) josta ei saanut selvää ja jossa oli vastauksissa epäselvyyksiä.

10. JOHTOPÄÄTÖKSET

Luku kaksi käsittelee ammattioppilaitoksien syntyä, historiaa ja lähihistoriaa sekä nykyaikaa. Ammattioppilaitoksien synty johtaa aina 1600-luvulle jolloin oli kisälli-mestari suhde. Viimeiset kymmenen vuotta ovat olleet koulujen ja erityisesti ammattioppilaitosten kannalta sekä koululaitoksen esiintuomien uudistusten myötä (ammattikoulutus kolmivuotiseksi, uusi opetussuunnitelma perusteinen koulutus, nuorten näyttötutkinto-koulutus). Nämä ovat tuoneet uusia asioita II-asteen ammatilliselle opetukselle.

Luku kolme käsittelee valtakunnan opetusjärjestelmää ja Omniaa. Suomen opetusjärjestelmä on perusasteella yhdeksän vuotta. Tuona aikana on mahdollista suorittaa perusasteen tutkinto. Perusasteen tutkinnon suorittaminen antaa mahdollisuuden pyrkiä ammatilliselle toiselle asteelle. Oppivelvollisuusikä on kuuteentoista ikävuoteen asti. Ammatillisessa toisessa asteessa on eri aloja mahdollisuus kouluttautua. Näitä ovat mm. tekniikka- ja liikenne, palvelu-, hotelli- ja ravintola-alat. Toisen asteen koulutus sisältää lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen. Se antaa mahdollisuuden pyrkiä korkea-asteen koulutukseen.

Korkea-asteen koulutuksesta valmistuu tekniikan ja liikenteen puolelta Insinööri amk. Insinööri amk-tutkinto on alempi korkeakoulututkinto. Siihen on ollut vuodesta 2005 ollut tarjolla tekniikan ja liikenteen puolella jatkotutkinto. Tutkinnon nimikkeenä on Insinööri ylempi AMK. Insinööri ylempi AMK on ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Tutkintonimikkeessä on nimike AMK, joka tarkoittaa ammattikorkeakoulua ja sieltä valmistuneita insinöörejä. Tiede- ja taide korkeakouluun on mahdollista pyrkiä II-asteen tutkinnolla. Sieltä valmistuu tekniikan alalta myös Insinöörejä.

Yliopisto antaa korkea-asteen koulutusta josta valmistuu kandidaatteja ja maistereita eri koulutusohjelmista. Tutkintoina ovat kandidaatti joka on alempi korkeakoulututkinto ja maisteri joka on ylempi korkeakoulututkinto. Jatkotutkintoina ovat lisensiaatin-koulutus sekä korkein koulutus on tohtori-koulutus.

Omnia on moniammatillinen oppilaitos, jossa opiskelee n. 5000 nuorta ja aikuisopiskelijoita n. 1500. Henkilökuntaa on n. 600. Toimipisteitä on kymmenen. Sitä hallinnoi koulutuskuntayhtymä. Koulutuskuntayhtymää johtaa hallitus. Omnia on jakautunut neljään osaan. Ammattiopisto, aikuisopisto, nuorten pajat ja oppisopimuskoulutus. Koulutuskuntayhtymän asiakkaina ovat Espoon, Kirkkonummen ja Kauniaisten asukkaat.

Neljäs osa käsittelee työssäoppimista ja näyttökoulutusta. Jokaisen II-asteen nuoren ja aikuisen opiskelijan tutkintoon kuuluu työssäoppiminen. Tutkintoperusteisen koulutuksen laajuus on 120 ov ja koulutus kestää kolme vuotta. Tutkinto on II-asteen ammatillinen tutkinto. Työssäoppiminen on järjestetty ammatillisessa koulutuksessa ja se on kestoltaan vähintään 20 ov. Näyttökoulutuksia on kahdenlaisia ne ovat osa ammatillista koulutusta

ta. Niitä ovat nuorten näyttökoulutus ja aikuisten ammattitutkinto. Niiden näytöt eroavat toisistaan mm. siinä että aikuiset voivat antaa näyttönä opintokokonaisuuden. Nuorten näyttökoulutuksessa se kuuluu opintosuunnitelman mukaiseen opetukseen. Nuorten näytöissä ei tarvitse olla näytön vastaanottajalla näyttömestari tutkintoa.

Ammatillisen koulutuksen näyttötutkintojen eroavaisuuksia Euroopassa on M. Virolainen tutkinut erityisesti Suomen lisäksi Tanskaa, Englantia, Saksa ja Hollantia. Koulutuksen kesto, arvostelu-, vastaanottotavat ja koulutustavat vaihtelevat maittain. Euroopassa on koulujen välillä ESR-hankkeita käynneissä, jotka tutkivat asiaa opetussuunnitelmia eri maissa ja joiden tarkoituksena on yhdistää ja samankaltaistaa Euroopan II-asteen ammatillisia tutkintoja. Tavoite tulevaisuudessa olisi että ammatilliset perustutkinnot olisivat samalla viivalla eri maissa vaikka koulutus on annettu esim. Espanjassa. Näin samalla tutkinnolla voisi saada töitä aina esim. Espanjasta, Virosta tai Suomesta.

Luku viisi käsittelee opiskelijoiden erilaisia kognitiivisissa ja sosiaalisissa taidoissa esiintyviä puutteita ja vajavaisuutta. Näiden vajavuuksien kanssa on opiskelijan tultava toimeen ja opettajan on ne ymmärrettävä. Aina ei voi pitää samaa koetta kaikille samanlaisena. Toiset voivat oppia eri asian eri tavalla. ei lukemalla vaan kertomalla, piirtämällä, tehden sen käsillä. Näiden asioiden ymmärtäminen jo itsessään on iso asia opiskelijalle. Oppimisen erilaisia vaikeuksia on erilaisia ja tasoja monta. Näitä ovat erilaiset kognitiiviset, psyykkiset ja psykososiaaliset sairaudet. Lukivaikeus jota on yleisesti n. 20 % opiskelijoiden ikäluokasta.

Lukikuntoutusta järjestää HERO (Helsingin seudun erilaiset oppijat) ry. Kehitysvammaisuus ja autismi ovat sairauksia, jotka vaikeuttavat ja jotka eroavat vain vaikeusasteiltaan ko. sairauksista. Helsinkiin tulee vuosittain n. 7000 lähetettä ja hoidon piirissä on n. 2000 nuorta ja lasta. (Lähde Hero ry). Erityisopetus kouluissa on eriasteista ja hyvinkin vaihtelevaa. Se voi johtua seuraavista asioista: opetuksen tavoitteiden asetuksesta. Vähistä opettajien lukumäärästä, pätevistä erityisopettajista, tilojen puutteista, opetuksen tavoitteista, luokan ilmapiiristä, sekä luokkien yksipuolisesta sukupuolijakautumasta (lähinnä poikia). Sairauksia on eri variaatioita ja eri asteisia kuten MBD, ADHD, DYSFASIA, DYSLEKSIA.

Rehtori on vastuussa koulun pedagogisesta ja henkisestä kasvusta jota käsitellään luvussa **kuusi**. Rehtori on suunnannäyttävä. Hän vastaa viime kädessä koulun asioista. Omnia johto on linjajohto joka toimii hallituksen ja yhtymänkokousten päätösten perusteella.

Omnia on pääkaupunkiseudun monialainen oppilaitos jossa opiskelee n. 7000 opiskelijaa ja työskentelee n. 600 henkilökuntaan kuuluvaa. Opetusalaaja on n. 50 vuonna 2009. Vuonna 2006 valmistumisprosentti oli 58,8 %. Joulukuksi 2006 se nousi 62 %. Rakennusosaston valmistumisprosentti on yli 70. (2009)

Kuntayhtymän omistaa sen jäsenet joita ovat mm. Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi.

Kuntayhtymällä ylin päättävä elin on yhtymäkokous.

Kuntayhtymällä on hallitus joka tekee juoksevat päätökset. Siellä työskentelee kuntayhtymän johtaja.

Luku **seitsemän** käsittelee opettajan ohjeistusta ja työsalisuunnitelmaa.

Rakennusala on yksi kolmesta suurimmasta työtapaturmavaltaisimmasta alasta. Alalla työntekijöitä kuolee vuosittain noin 15 erilaisissa työtapaturmissa. Kuolemaan johtaneista tapaturmissa tehdään ns. TOT-raportti (Tapaturmaonnettomuuksien tutkintaraportti). Rakennusalan perustutkinnon opetus perustuu opetussuunnitelmaan. Rakennusalan opetussuunnitelma on laadittu niin että opetus toteutetaan viidessä jaksossa lukuvuoden ajan. Opetusviikkoja jaksossa on 8. Tämä tarkoittaa sitä että 8 vk:n opetus on sidottu 7 viikkoon.

Opettajan ohjeelle /työsalisuunnitelmalle tuli tarvetta kun opettajat ja osaston johto havaitsivat että suunnitelmallista parantamista olisi hyvä kehittää työsalitoiminnoissa. Siihen liittyvät varasto, TR-mittari (työturvallisuuden mittauksen opetus työsalilla). Opiskelijoille jaettiin opetusta koskeva lehtiö jossa on työsalin perustiedot asiasta. Suunnitelma otettiin käyttöön heti sen valmistuttua.

Työsali jakautuu ulkoiseen opetustilaan (n.330 m²) ja sisällä hallissa olevaan (650 m²) olevaan tilaan. Tila on jaettu 5 x 5 olevaan tilaan jossa opiskelee kolme opiskelijaa. He rakentavat opettajien ohjauksessa puurakenteisen rakennuksen jonka pinta-ala on 2,35 m x 2,35 m. Ulkona katoksen alla olevassa tilassa on osaston autolle (Hi-Ace) oma paikka. Lisäksi rakennettiin palotarkastajalta saadun ohjeen mukaan haki-telineistä (alumiiniteline) puumateriaaleille katos. Katokseen sijoitettiin osaston opetukseen tarvitsemat puutavarat ja teräkset. Näitä käytetään työn opetuksen eri työvaiheissa. Kierrätystä helpottamaan sijoitettiin ulkotiloihin jätteille omat lavat: puulle, sekajätteelle, kivijätteelle, betoni ja kivilavoille sekä metallijätteelle. Sisätiloihin sijoitettiin puulaatikko johon sijoitetaan puukalilkat. Sekajätteelle on 200 l jätteelle kehikot ja 500 l muovinen jäteastia. Salien seinätilaa käytettiin hyväksi ja hankittiin lapioille, katuharjoille uudet kiinnityspaikat. Syksyllä 2009 otettiin käyttöön ns. työturvallisuustunti. Se on työturvallisuutta korostava aika päivän opetuksen päätteeksi. Sen kesto on 1/2 tuntia. Tuona aikana teemme ainoastaan ``siivousta`` ja korjaamme työstä aiheutuvat jätteet niille sopiviin jäteastioihin työsalilla. Siivoamme omat työpisteemme ja autamme toisia siivoamaan ja viemään työstä syntyvät jätteet kuten puupalat, betonit, tiilet, teräkset ja ylimääräiset muut jätteet niille kuuluville lavoille ja jäteastioihin.

Tätä kautta olemme saaneet osaston I-vuoden koulutuksen olemaan mahdollisimman työmaan kaltainen.

Työturvallisuutta korostaen olemme laatineet huomiolaput (liitteenä työsalisuunnitelmassa) jotka ovat seinissä ja kaikissa ulko-ovissa. Ne korostavat alueen siisteyttä. Varaston työkalujen palautusjärjestelmä on osoittautunut erittäin hyväksi järjestelmäksi. Vihkoon kirjataan lainatut ja palautetut koneet sekä laitteet. Isommat koneet ja laitteet kirjataan Omnian omaan Jamix-järjestelmään. Järjestelmässä ovat kaikkien osastojen koneet ja laitteet koko Omniassa. Kehittäessämme varastoa ja sen toimintoja olemme laatineet listan ensi vuodeksi tehtävistä parannuksista. Olemme päätyneet että tietokone hankittaisiin työsalin varastoon. Olemme saaneet kiitosta ja ihas-tusta tästä rakennusalan opetuksen työn kuvan kehittämisestä ja parantamisesta. Omnia on rakennusalan opetuksen kehittämisen kautta parantanut juuri työsaliopetuksen perusasioita.

Toisen vuosikurssin opiskelijoiden työssäoppiminen on ohjattua ja tapahtuu koulun omassa pientalokohteessa. Pientalokohde on työmaan kaltainen ja sielläjossa ovat teoriatilat opetusta ja vaatteidenvaihtoa varten. Opettaja voi opettaa luokassa teoria-asioita. Tilat soveltuvat myös ruokailuun. Sosiaali-tilat ovat samanlaiset kuin työmailla. Työmaalla on yksi opettaja ja vastaava työnjohtaja, joka on myös opettaja.

Kolmannen vuosikurssin opiskelijat ovat työssäoppimassa yrityksissä jo pitemmän aikaa kuin toiset vuosikurssit. Heillä ei ole enää teoria-aineita.

Opiskelijat tulevat kouluun saamaan teoriaopetusta seitsemän päivää jak-sossa eli kerran viikossa. Opiskelijat ovat työssäoppimassa työpaikkaohjaa-jan (opiskelevat) opastuksella eri rakennusalan yrityksissä. Kaikissa yrityk-sissä ei aina ole työpaikkaohjaajan koulutusta käyneitä ammattilaisia, jotka opastavat nuorta. Pienissä yrityksissä urakoitsija on itse työpaikkaohjaaja.

Luku **kahdeksan** käsittelee tutkittavan aiheen Tutkimusongelmaa ja mene-telmää.

Molemmat rajataan koskemaan ainoastaan Omnian rakennusosaston talon-rakennusalan koulutusta (opettajakysely- ja opiskelijakysely) ja siellä nuor-ten opetusta, sekä työssäoppimista eri rakennusalan yrityksissä. Yritys- ja Työpaikkaohjaajien kyselyt tehtiin eri rakennusalan yrityksille joissa ra-kennusalan opiskelijat olivat olleet työssäoppimassa.

Tutkimusongelma huomattiin osittain vahingossa. Huomattiin että raken-nusalan opetuksessa täytyy olla työsalille oma opettajan ohje (työsalisuun-nitelma). Ohjeessa on huomioitu mm. työturvallisuus alan koulutuksessa. Rakennusalan erityispiirteet on huomioitu rakennusosaston työsalilla kou-lu ympäristön ja työelämän yhteensovittamiseksi erittäin hyvin. Työsali on onnistuttu muuntamaan rakennusalueeksi ja opettajat toimivat siinä toimi-henkilöiden omaisina opettajina.

Opettajan ohjeessa (työsalisuunnitelma) on aluesuunnitelma sisä- ja ulko-alueelle. Siinä ovat eritelty eri ryhmien sijoituspaikat varoituskilvet, huo-miokilvet. Tietysti ohjeistus työsalilla työskenteleville opiskelijoille ja hei

dän eri tehtäviin ja työturvallisuuteen liittyen on tärkeä asia. Näin siksi että opiskelija tietää mitä häneltä vaaditaan työssäopimispaikassa kun hän aloittaa ensimmäistä kertaa työssäoppimisjason rakennusalan yrityksessä. Tilaajan kanssa sovimme lisäksi että jokainen opiskelija on työsaliaikana varastovuorossa. Varastossa hän järjestää ja pitää paikkoja siistinä ja kontrolloi varastosta lähteviä koneita ja laitteita sekä kirjaa ne lainatuksi/vastaanotetuksi rakennusosaston varastoon.

Tilaajan edustajan ja tutkijan kanssa keskusteltiin siitä että työssäoppimispaikassa opittua tietoa ei välity ehkä tarpeeksi opettajille. Tekijältä kysyttiin voisiko tutkimukseen yhdistää rakennustyösalin ohjeistuksen ja työsali-suunnitelman teon ja sen ohjeistuksen.

Tutkimusmenetelmänä on käytetty kvantitatiivisia kysymyksiä ja kysymyksiä strukturoituja kysymysmalleja. Opiskelijan kysymyksiin liitettiin kysymysmalli yksi kysymyssarja (opiskelijan kysymys nro 39) jossa arvosteluperusteena oli Osgoodin (1-5). Muissa kysymyksissä oli arvosteluasteikkona käytetty Likertin (1-5). kts. s. 40 kysymyksen aihealueet. Opiskelijakyselyiden aihealueiden osalta mm. osa-alue päätettiin tilaajan kanssa.

Työsalin opastus selkiyttää asiayhteyttä rakennusalan eri opetus ja oppimisympäristönä . Näin saimme luotua uuden tavan oppia / opettaa tai valmentaa opiskelijaa uuteen asiaan - yrityksessä työssäoppimiseen. Työssäoppimisen kesto on n. 4 vk. ensimmäisenä vuonna. Työsalisuunnitelman ja rakentamisen oheismateriaalien asiat kerrotaan opiskelijoille ensimmäisen vuoden aikana työturvallisuutta ja opetussuunnitelmaa unohtamatta.

Luku **yhdeksän** käsittelee kyselyitä jotka ovat tehty kaavioiden muotoon ja näistä tehtäviä päätelmiä. Kyselyiden tulokset ovat käsitelty ja tehty kaavioiden muotoon. Arvosteluasteikkona on Likertin taulukko(1-5).

Kuviot ovat numeroitu ja kuvioiden alla on kyselyiden mielipiteen vastaukset ja tutkijan päätelmät taulukoista. Kaavoissa käsitellään opiskelijan, opettajan, työpaikkaohjaajan ja yrityselämän vastuuhenkilöiden mielipiteitä asiasta ja tutkijan päätelmät kyselyistä. Kyselyiden pääkoontisivu on kohdassa 8.3.

11. YHTEENVETO

Tutkintotyö käsittää liitteenä olevan opettajan ja opiskelijan ohjeen joka on annettu uusille opettajille jo käyttöön 2009 syksyllä. Työsalin opetuksen järjestely käsittää rakennusosaston työsalissa varastojen rakentamisen 5 x 5 m olevalle alueelle. Rakennettavan varaston lattiapinta-ala on 2,35 m x 2,35 m. Rakennelman rakentaminen sisältää opetuksen järjestäjän opetussuunnitelman mukaiset alueet ensimmäisenä vuonna.(perustus, runko ja vesikatto)

11.1 Kyselyt

Työssäoppimisen kyselyiden kysymysten koontilomake on kohdassa 8.3. Sieltä löytyy opiskelijan, opettajan, työpaikkaohjaajan ja yrityksen vastuuhenkilön kyselyn kysymysten asiayhteys ja sen merkitykset. Opettajakyselyiden koontilomake kysymyksistä on kohdassa 8.3. Kyselyissä kartoitettiin opettajien opetuksen tavoitteita, sopimuksia koskevat asiat, työssäoppijan ohjaukselliset asiat, työpaikkaohjaajan ja opettajan, sekä työssäoppimisen ja opettajan väliset asiat. Kaaviot alkavat kohdasta 9.1.1. Opiskelijakyselyt tehtiin koulussa Omniassa valvotussa luokkatilanteessa. Ryhmänohjaajille jaettiin kysely ja se saatiin kanavoitua suurimmalle osalle ryhmänohjaajia. He välittivät kyselykaavakkeet opiskelijoille. Palautusprosentti oli 76 %. Opiskelijakyselyjen kaaviot ja päätelmät alkavat kohdasta 9.1.2. Työpaikkaohjaajille tehdyt kyselylomakkeet jaettiin yrityksiin. Kyselyiden kaaviot ja päätelmät alkavat kohdasta 9.1.3. Työpaikkaohjaajien koulutusta voitaisiin lisätä yrityksissä. Yhteistyötä koulutuksen järjestäjän ja yritysten välillä voidaan kehittää ja parantaa. Sitä voitaisiin kehittää mm. rakennusteollisuudelle jaettavalle erityiselle työssäoppimisen kehittämisen-kyselyille. Kyselyä voitaisiin jakaa alan jäsenyrityksille. Työpaikkaohjaajien työaika työssäoppijan ohjaukseen on hyvinkin eri tavalla eri yrityksissä jakautunut. Yrityskyselyt tehtiin rakennusalan yrityksille joita olivat: pienet, keskisuuret ja suuret rakennusliikkeet. Vastaajina olivat yritysten vastuuhenkilöt kuten rakennuskohteiden vastaavat työnjohtajat, työpäälliköt ja tuontantojohtajat. Kaikilla suurilla rakennusliikkeillä ei ilmeisesti ole ollut aikaa joko kiristyneen työtilanteen tai maailmanlaajuisen taantumisen vuoksi vastata kyselyihin. Yrityskyselyjen tulosten kaaviot ja päätelmät alkavat kohdasta 9.1.4.

Kyselyissä kysyttiin kysymykset 1-4 työssäoppimisen aloituksesta. Yrityksen tekivät miltei aina työssäoppimissopimukset ja niissä oli paikalla sitä tehtaessa yrityksen vastuuhenkilöt. Kyselyiden kysymyksissä 6-13 määriteltiin yhteiskunnan, yrityksen ja koulutuksen järjestäjän asioita. (kts s. 101 alkaen yrityskyselyiden taulukot)

11.2 Ohjeistukset

Työsalin aluesuunnitelma on hyvä pitää ajan tasalla aina uusien vuosikurs

sin tullessa opetettavaksi, koska tuolloin myös työsalin vastuupettajat ja opettajat vaihtuvat.

11.3 Jatkotoimenpiteet

Oli kyseessä kaupunki tai kuntayhtymä II-asteen rakennusalan koulutuksen järjestäjänä. Koulutuksen järjestäjän velvollisuus on järjestää koulutus turvallisessa ympäristössä ja opetussuunnitelman mukaisesti. Tämä merkitsee rakennustyösalilla työskenneltäessä työturvallisuuden huomioonottamista erityisesti työsaliopetuksessa. Siellä ovat sirkkelit, vasarat, puukot yms. Työturvallisuus korostuu jokaisen vuosikurssin aikana ja erityisesti I-vuoden aikana. Työsalisuunnitelma on tarpeellinen ja hyödyllinen jokaiselle työsalille.

Työsalille opettajan työhön parhaimman tuen tuo kaksoisopettajajärjestelmä. Opetuksessa kaksoisopettajajärjestelmää voidaan kehittää ja suositan sen käyttöönottoa pysyväksi järjestelyksi työsalilla. Kaksoisopettajajärjestelmä hyödyntää opettajaa antamaan tukea juuri sitä tarvitsevalle opiskelijalle. Opettaja voi käsitellä pientä ryhmää oman ryhmänsä lisäksi työsalitoiminnassa mukaanlukien vierailevat pienryhmät. Työsalin opettajan ohjeistukset ja työturvallisuustunti ovat ehkäpä jopa tärkeimpiä asioita ammattiaineiden opetuksessa. Suositan työturvallisuustunnin vakinaistamista päivän työsalitoiminnan päätteeksi myös tuleville ryhmille. Suositan myös aina jakson lopussa ulko- ja sisäalueen siivouksen ottamista mukaan päivittäiseen opetukseen. Nämä asiat vaativat erityisesti työsaliopettajan panostamista päivittäiseen opetukseen niin, että näistä tulee jokapäiväiset "rutiinit" työsalilla työskenneltäessä. Tätä kautta työturvallisuus on huomioitu opetuksessa. Suositan opiskelija varastonhoitajaa, joka on kiertävä vuoro jokaisessa työsalin opiskeluryhmässä. Näin opiskelija oppii tuntemaan rakennusalan työkaluja.

Suositan että koneiden ja laitteiden vastaava opettaja ottaa käyttöön TR-mittarin työsalin turvallisuuden mittauksessa. Työturvallisuuden painottaminen työsalin jokapäiväisessä toiminnassa tulee näkymään vähenevinä työtapaturmina pidemmällä aikajaksolla rakennustyömailla.

Työsuunnitelman päivittäminen vaatii osaston johdon aktiivista paneutumista toimintaan.

SYMBOLILUETTELO

1. YAMK=Ylempi ammattikorkeakoulu/ Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on ammattikorkeakouluista saatava Bolognan prosessin mukainen toisen syklin (eli maisteritason) tutinto.

http://fi.wikipedia.org/wiki/Ylempi_ammattikorkeakoulututkinto

2. HAMK=Hämeen ammattikorkeakoulu/ Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK (engl. HAMK University of Applied Sciences) on monialainen ammattikorkeakoulu, joka toimii Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan maakunnissa.

3. Reflektointi=**Reflektointi** tarkoittaa omien ajatusten, toiminnan ja tuotosten tarkkailua oppimisprosessin eri vaiheissa./

<http://openetti.aokk.fi/e/Arviointi/topics/topic2/page1.htm>. 22.10.09

4. OPS=Opetussuunnitelma on suunnitelma siitä, miten opetus järjestetään wikipedia 22.10.09. <http://fi.wikipedia.org/wiki/OPS>

5. HOPS=Henkilökohtainen opintosuunnitelma/[Opiskelija](#) tekee **opintosuunnitelman** organisoidakseen opiskelunsa siten, että haluttu päämäärä tutkinto tulee suoritetuksi (halutussa ajassa).wikipedia 22.10.09.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/HOPS>.

6. HOJKS=Henkilökohtainen opiskelun järjestämistä koskeva suunnitelma/ HOJKS eli henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma on opetussuunnitelma, joka tulee laatia niille oppilaille, joille on tehty hallinnollinen erityisopetuspäätös. Wikipedia 22.10.09.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/HOJKS>

7. TPO=Työpaikkaohjaaja on lähin tuki opiskelijalla työssäoppimisen harjoittelujakson aikana opettajan lisäksi

8. TO=Työssäoppiminen on osa toisen asteen ammatillista perustutkintoa ja on laajuudeltaan vähintään 20 opintoviikkoa. Wikipedia 22.10.09.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/TO>

9. TET=Työelämään tutustuminen (8-9 luokka)/ Työelämään tutustuminen eli TET on peruskoulun yläkoulun oppimäärään sisältyvä lyhyt työharjoittelu./Wikipedia 22.10.09.<http://fi.wikipedia.org/wiki/TET>

10. OPO=Opintojen ohjaaja/**Opinto-ohjaus** (peruskouluissa **oppilaan ohjaus**) on [peruskouluissa](#), [lukioissa](#) ja [ammattikouluissa](#) toteutettava toiminta ja oppiaine. Wikipedia 22.10.09. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Opo>

Tämän ohjeen pääasiallinen lähde on Hirsjärvi S., Remes P., & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

KIRJALLISUUS:

1. /Sahinoja, T.,2005/Erityisopetuksen ohjausjärjestelmän strategia Riihimäen ammattioppilaitoksen/Hämeenlinna/YAMK/HAMK opinnäytetyö.
2. Klemelä, K., 1999. Ammattikunnista ammatillisiin oppilaitoksiin. Turku. Painosalama Oy.
3. Rätty, O.,1992. Koulutus ammattiin, WSOY.
4. Mäntyvaara J., 2008.:Ammatillinen osaaminen Suomen menestyksen taakajana, Tekijät Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda ja Omnia. Keuruu)
5. Laturinmäki M, P. Saarni-prammi ja Jaana-Mari Österman. 2007. Kased-projekti.Omnian julkaisuja raportit C-6. Espoo.
6. Espoon seudunkoulutuskuntayhtymä Omnia/ESR-osarahoitteinen projekti/Omnia projektijulkaisu ./Kansiopalvelu. 2007.
7. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia / www.omnia.fi/2009
8. www.omnia.fi kartta toimipisteistä/ 22.9.2009
9. Hätönen H. 2001. Eläköön opetussuunnitelma. Helsinki. Edita.
- 10.Ruohotie P.2001. Ammatillinen kasvu. Keuruu: Otavan kirjapaino.
- 11.Frisk T.- Teittinen A.2007. Työssäoppimisen toimintamalleja. Vammala. Vammalan kirjapaino.
12. Pohjonen P. 2001, Työssäoppiminen tarkasteltuna ammatillisen aikuis-koulutuksen ja työelämän näkökulmasta, Akateeminen väitöskirja, Tampereen yliopisto.
13. Romppainen B & Pohjanheimo E. 2004. Työpaikkaohjaaja opiskelijan arvioijana ja ohjaajana, OPH, Helsinki, Edita Prima oy
- 14.Rauste von Wright ja von Wright. 1994; Tynjälä 1999a
- 15./s.135/2007 Elin-ikäisen oppimisen kehittäminen.
- 16.Väisänen P.2003, Työssäoppiminen ammatillisessa perusopinnoissa, Akateeminen väitöskirja, Joensuun Yliopisto
- 17.Ikonen O & Virtanen P.2001. HOJKS – erilaisia oppijoita, erilaisia lähestymistapoja, Gummerus kirjapaino. Jyväskylä

-
18. HERO ry./ Fk lehtori Riitta Heiskanen-Toepfer /Ala-aste
 19. Ahonen. & Holopainen. 2002. Erityiset oppimisvaikeudet. Teoksessa M. Jahnukainen (toim) Lasten erityishuolto- ja opetus Suomessa. Lastensuojelun keskusliitto. .)
 20. Asiakkaana erilainen oppija. 1998. Työministeriö /työvoimapalveluosasto . Edita oy ab. Helsinki
 21. Ruoho K.- Ihatsu M.1996 Käyttäytymishäiriöt nyt! Joensuun yliopistopaino. Joensuu.
 22. Ikonen O. Toim.1995. Erilainen oppija.WSOY. Juva
 23. Gough & Turner, 1986,Gough et al,1996,auttaa hahmottamaan kaikkein tavallisimmat lukemisen mallit
 24. HERO ry./ Fk lehtori Riitta Heiskanen-Toepfer /Ala-aste
 25. Koulun johtaminen pohjoismaisissa vertailussa.2001. Opetushallitus. Yliopistopaino. Helsinki
 26. 25, s.145/
 27. Johtamisen taskuopas 2006.Johtamisvoima oy. Espoo
 28. Ahonen J.2001. Ammattina REHTORI. Kirjapaja Oy. Helsinki.
 29. Honka J. - Ruohotie P. - Suvanto A. & Mustonen L. (toim). 2000.Ammattikasvatuksen haasteet Kirjapaino Saarijärven Offset oy, Hämeenlinna.
 30. Ruohotie P., Kulmala J. ja L. Siikaniemi. 1998.OPH. Työssä oppiminen Oppilaitoksen ja työelämän roolimuuutos. Hakapaino Oy. Helsinki
 31. Their S, 1994. Pedagoginen johtaminen. Tammer-paino Oy. Tampere.
 32. Moilanen R.2001. Oppivan organisaation mahdollisuudet. Tammer-Paino Oy. Tampere
 33. Rakennepiirustusohjeet. Suomen rakennusinsinöörien liitto r.y. RIL 84-1-1988. 5 korjattu painos. Vammalan kirjapaino oy. Vammala.
 34. Rakenteellinen paloturvallisuus. Suomen rakennusinsinöörien liitto r.y. RIL 195-3-2005. 2005. Hakapaino oy. Helsinki
 35. Routavauriot ja routasuojaus. Suomen rakennusinsinöörien liitto r.y RIL 193-1992. 1992.Lahden kirjapaino ja sanomalehti Oy.Lahti

-
36. Rakennusten veden- ja kosteudeneristys. Suomen rakennusinsinöörien liitto r.y RIL 107-2000. 2000 .Lahden kirjapaino ja sanomalehti Oy.Lahti
37. Erätuuli M. & Leino J. & Yli-Luoma P., 1994.Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteissä. Kirjapaino oy West Point. Rauma.
38. P. Tynjälä 1999, s. 13
- 39.Heikkilä T. 2001. Tilastollinen tutkimus. Oy Edita ab. Helsinki.
40. Alasuutari P. 1993. Laadullinen tutkimus. Gummerus kirjapaino Oy. Tampere.
- 41.Heikkilä T.2001. Tilastollinen tutkimus .Oy Edita ab. Helsinki.
- 42.a) Hirsijärvi S. Remes P. & Sajavaara P. 2002. Tutki ja kirjoita. Kustannusosakeyhtiö Tammi oy. Helsinki.
- 42 b) / Hirsijärvi S, Remes P & Sajavaara P.2006. Tutki ja kirjoita. Gummerus Kirja-paino. Jyväskylä.

Internet-lähteet:

1.http://www.kansanopistot.fi/yhdistys/kalenteri/20081125/20081126_pia_kalkkinen.pdf

2. www.omnia.fi /3.kaavio

3. www.omnia.fi/Ammattiopisto/Ammattiosaamisnäytöt näytöt

4. www.oph.fi /Valtakunnan koulutusjärjestelmä

5. www.tonet.fi /Petri Pohjonen väitöskirja/22.10.09

6. www.tonet.fi /Pentti Väisänen väitöskirja/ 22.10.09

7.
<http://www.jyu.fi/tdk/kastdk/eped/artikkelit/tiinatilaeus.pdf>

8. www.finlex.fi /fi/laki/ajantasa/2009/20090205 Vna. 26.3.09 2009/205

9. http://www.kansanopistot.fi/yhdistys/kalenteri/20081125/20081126_pia_kalkkinen.pdf

10. www.mol.fi / Työvoimatoimisto / työttömyysprosentit 22.10.09

LIITE

TYÖSALISUUNITELMA

- Opettajan ohje

- Opiskelijan ohje

- Aluesuunnitelma